RUELL

Medica

mentor

ic
C[illegible]po

515.
1
Ac 8
B

Bb 615.1
A8
R

ACTVARIVS DE MEDICAMENTORVM COMPOSITIONE.

RVELLIO INTERPRETE.

Cum Regio priuilegio in quinquennium.

UNIVERSIDAD CENTRAL
BIBLIOTECA
DE LA FAC. DE MEDICINA

PARISIIS
PER CONRADVM NEOBARIVM
AD D. HILARIVM SVB V. MARIA.
M. D. XXXIX.

dela Compañia de Jesus de Alcala
dela libreria Año de

7-6.ª 4

CHRISTIANISSI MO INVICTISSIMÓQVE

Francorum Regi Franciſco Va
leſio Dionyſius Corronius
S. P. D.

UNIVERSIDA
BIBLIO

COmpoſitiones medicamentorum Actuarii, Auguſtiſſime princeps, quas Ioãnes Ruellius ſueſſio, annis aliquot antè quàm è vita diſceſſiſſet, latinas fecerat, nuper recognoui, qua potui fide & diligentia ſingulas authoris ſentẽtias ad græcum perpendens exemplar: vt ſi quid fortè illum in vertendo humanitùs fefelliſſet, ſiue quid aliò feſtinans calamus omiſiſſet, id bona cùm ipſius Ruellii, tum doctorum omnium gratia, à nobis reponeretur. quibus an ego ſatiſfecerim, qui mihi ipſe non ſatis feci, vix equidem auſim affirmare; hoc tamen vnum verè præ-

dicabo, me quidquid fuit laboris, vt quàm plurimis rei medicæ ſtudioſis conſulerẽ, percupidè ſuſcepiſſe. in quo id omne, quod præſtiti, Franciſce regum maximè, tibi dico & nuncupo, veterum conſuetudinem ſequutus: qui medicinam diis & regibus acceptam referentes, hanc iiſdem ipſis ſemper dicatam & maximè coniunctam eſſe voluerunt, tanto ſalutaris artis cõſortio cũ cœlitũ numine ac regũ imperiis per omnẽ ætatem celebrato, vt tum vulgo fuerit receptum, è medicis reges atque deos fieri: qui ſic mortales ſanando iuuiſſent. ita certe apollinem, ita filium eius æſculapium, & cæteram ſuperorum gentem cælo aſſignatam, venerata eſt antiquitas. idque factum non immeritò: ſiquidem promptiſſimè ex homine ad deos itur, cum is, illorum ſanat exemplo. imo amborum idẽ efficitur munus, cùm quam nobis ille rerum parens dat vitam, hic datam tuetur: vel potius iterum donat largi-

turque, vtpote prius deperditam, quàm poteſt plurimos morti eripiens. nimirum & regum eſt, eos omneis, quibus ipſi imperant, quauis tueri ratione. & medicinæ (quæ ad hominum ſalutem inuenta eſt) ratio omnis eò ſpectat, vt ſoſpes & incolumis nemo non ſeruetur: & reges initio (nam in terris nomē imperii id primū fuit) hoc ipſo medendi beneficio, non minus populū ſuū protegere ſtuduerunt, quàm armis, quàm legibus atque inſtitutis: ideo medicina ſemper glorioſa ſimulque diuina priſcis habita fuit: quòd cùm eſſet mortalitatis noſtræ moderatrix ac regina, eadem reges haberet mehercule potentiſſimos, & peræquè ſui ſtudioſiſſimos. quippe quos græcorum etiam medicorum teſtimonio conſtat, non modò medicamentis anteà inuentis fuiſſe vſos, ſed certa ſcitaque alia excogitaſſe. quæ ipſi quocunque proficiſcerentur, diligentiſſimè ſecum deferebāt: eorūque vſu, ſicubi aduerſa incidiſſet valetudo,

ſibi aliiſque opitulabantur: hoc identidē exemplo ſuos, vt ſe quiſque ſtudioſè tueretur & curaret, commonefacientes. neque hac illa duntaxat gloria contenti, regnabant: quin ſæpe cum toto regiæ dignitatis ſatellitio, in ſummo honoris faſtigio, in purpura, ac mediis in triumphis, laureati, vel aliàs accincti paludatique, loca perluſtraſſe, ſui quiſque imperii, memorantur: non quidem, vt vnus niteret digiti articulus, ſed id ſatagentes, vt plantas inſignes aut aliud quidpiam hominibus vtile veſtigarent: pro quibus, dum hoc vnus illic, alius hoc idē alibi ſuum faceret inuentum, non minus ſtrenuè aut acriter ab ipſis dimicatum eſt, quàm de imperio aut vita. tum certamen, omnium longè quidem pulcherrimum certauere, vt vitam noſtrā quàm optimis donis exornarent & excolerent. eius rei argumenta cùm alia nobis ſuperſunt multa, tum ea, quæ ab nobiliſſimo illorū bello nomen ſibi hodie quo-

que retinet, polemonia, atque aliæ ſtirpes non paucæ: quarum inuentoribus regna partim conceſſa, partim immortalitatem mortalibus donatam fuiſſe legimus. quid enim aliud nobis achillea, lyſimachia, eupatorium, ſonant? quid aliud gentiana & alcibiadis? quid aliud mithridation, & mirabilis illa mithridatia antidotus? quid regiæ florum appellationes? de quibus poëta iocum ſtruxiſſe videri poteſt, cùm paſtorẽ inducit ſciſcitantem, quibus in terris inſcripti nomina regum, naſcuntur flores. neque enim nunc vlla prorſus regum permultorũ extaret memoria, niſi in hiſce rerum nomẽclaturis ea verbo tenus aſſeruaretur: vt quotquot in his priſcorum nomina inſunt, tot illorum merita, vitæque noſtræ auxilia agnoſcamus. quæ tu omnia, priceps generoſiſſime, tanto ſuperas interuallo, quanto tu plures quàm omnes omnis æui reges, doctrinæ vitæque degendæ ornamenta adinueniſti: quantoque

ſolertior inuentis tuendis extitiſti, vel ſanando fortunatior diuiniorque: qui nō carmine, non ſuperſtitione vlla, vt veteres feciſſe produtur: ſed ſyncera in Chriſtum fide ductus, eiusque, vt videre eſt, ſpiritu afflatus duce, puritatis animi tui teſte, tuo cæleſtisque dei digito, tot milia ſtrumoſorum, hoc eſt, morbo perditorum, nulli mortalium quàm tibi curabili, etiā leuiter contacta ſanas & ſeruas, deorum (quos imitaris) inſtituto, qui ſoli quoſdam in nobis affectus amoliri creduntur. quare ſapientiſſimus poëtarum homerus, hos ipſos morbos ad cælitū iram retulit, & ab iiſdem opem poſci ſolitam cecinit: nec minus quidem verè noſter ouidius, non eſſe in medico ſemper releuetur vt æger: quin illam deorum potentiam, ſanando plus humanis valere viribus. id quod tu vnus ex omnibus memoria dignis principibus, Franciſce regum optime, clariſſimis & frequentiſſimis manifeſtas miraculis, toties ad pietatem

repetitis: quæ, vt ſunt francici regni inſigne ac decus & velut quædam diuinitatis in te merentis teſtificatio: ita tu eam certiſſimam expectes oportet. profecto inter omneis principes chriſtianos hanc prærogatiuam adeptus es, vt more modoque chriſti ſeruatoris, verbo & opere ſanes. nihil hic rerum tuarum bello aut pace geſtarum, epiſtolæ breuitas patitur attingere: alibi eas (ſi deus annuerit) perſequemur, execquatas vt minimum eximiis ſummorum ducū imperatorumque, facinoribus, & ſæpe ſuprà. quis enim mentis cōpos præclariſſima Caii cæſaris (verbi gratiâ dixerim) hiſce tuis prætulerit ſiue arma ſiue ornamenta? hoc eſt vndecies centum et nonaginta duo milia hominum in bellis ab eo occiſa præter eam multitudinem, quæ in diſcordiis ac præliis ciuilibus pene innumerabilis occubuit: hic enim maximus fuit fortunæ eius, ac gloriæ cumulus, vt ipſemet cædium author ſolebat interim gloriari, at

eam rem non adeo laudi dandam eſſe inde licet exiſtimare, quòd Caius Plinius, vir alioqui cæſarum cultor, anxiè diligens, coactam vocet tantam humani generis iniuriam, nedum in gloria ponat. quo magis nobis ſuſpiciendus, potentiſſime ò & clementiſſime rex, qui vnus plura chriſtianorum milia, tua bonitate prudentiáque ingenita ſeruas, quàm ille illiuśque multi perſimiles alii, vnquàm ſuorum perdiderint. ſeruas inquam, &, vt pius patriæ parens, gremio foues: dum bellum longè calamitoſiſſimum feſta pace cõmutas, idq́ue procul relegatum conuertis in perſas & extremos ad garamantas: & quidquid rege uerè chriſtianiſſimo dignũ habetur, hic ſanctiſſimè agis: tot iã annos populo tuo quietem ſalutemq́ue moliens, cùm te imperio adminiſtrando eum præſtas, quem populus natioq́ue omnis, ſi ſaperet, vt monarcham ſequi deberet, omnibus

fortunis, vt id vnum obtineat, collatis. ſed, vt noſtra (quorum tu portus es & aſylum) literarũ ſtudia contingam, quod nam beneficium maius muſis poteras conferre? quid te dignius facere, quàm quòd eas olim à barbaris regibus expulſas, nunc tanto poſtliminio reuocatas, in tuo regno ſedere permittis, ac tecum vnà regnare iubes: & quoad licet, in priſtinum honorem reſtituis: & facis, vt vbique gentium tui imperii, ſed potiſſimum luteciæ, doctiſſimi viri honeſtiſſimis abs te donati ſtipendiis, linguas doceant, latinam, græcam, hebræam: alii quidquid in hiſce tribus ſcriptum eſt, omne genus doctrinæ dico, omnem naturæ hiſtoriam interpretationẽque, gallica facundia celebrent, & quaſi, vt ita dicam, francita te donent. quibus ſi alios adiungas, qui in harum ipſarum peritia linguarũ, philoſophiã ac medicinã publicè profiteantur,

quales hic multos reperias tuæ beni-gnitatis alumnos: qui iuuentutem iſtius multiplicis literaturæ rudimentis imbutam, in altioribus alant diſciplinis, & tyrones generoſos, velut ex ephebis excedentes excipiant: quódque totius negotii caput eſt, reliquum encyclopædiæ orbem illis tradant, paríque cum iam dictis profeſſoribus diligentia ac dexteritate, totum philologiæ penſum abſoluant. hac tanquam coronide operi veré regio omnibuſque eruditionis numeris abſolutiſſimo addita, nihil tuæ reipublicæ vtilius, nihil deo ſanctius, nihil ea, quam de te orbis concepit, opinione dignius effeceris: quas enim quis athenas nobis amplius prædicet? quos non academi ſaltus? quod non lyceum, quam non ſtoã, aut peripatũ? quæ non gymnaſia pro hoc vno trilingui pariſino quis contemnat? cui alia omnia collata, aut omnino frigebunt, aut multum faſſes, vel ipſa iudice italia, ſum-

mittent. quod vt ſtatim fiat, vel ſolo nutu vt præſtes quod ita poſſis, obnixiſſime te rogant muſæ omnes, charitesque omnes. vale princeps feliciſſime beatiſſiméque, ex ædibus tui cum primis Reuerendi Cardinalis Turnonii, apud ſanctum germanum à pratis. 17. Calendas Martias.

DIONYSIVS CORRONIVS ſtudioſo lectori.

DE ACTVARIO, *quoniam aliâs mihi plura erunt dicẽda, cũ videlicet alii eius libri in lucẽ dabuntur, hoc in præſentia dictũ velimus, huius librum de compoſitione medicamentorum,* Ruellio *noſtro viſum fuiſse dignum, quem romana à ſe donatum colonia, poſteritati relinqueret: ipſum vero authorem identidem mihi videri, cum potiſſimum eius doctrinam conſidero, qui vt, veterum nouiſſimus, ſic recentiorum primus meritò cenſeri poſſit: quippe qui vnus omnium optimè illorũ placita medicinasque percallet: vnus omnium maximè compendioſo tradit artificio, & tantulo cogit enchiridio, quidquid bonæ frugis magna illa* Galen *ſylua, cæterorumque in hoc genere ſimilium immenſa complectuntur volumina: idem vnus omnium belliſſimè cuncta recentiorum medicorum inuenta con-*

cinnat: & cum iis quæ ipſe per ſe repe-
rit, tam appoſite iungit, tam decenter
vſibus accommodat, vt de omnibus me-
dium quoddam quaſi temperamentum
facere videatur: adhæc autem, methodo
tradere, quam quiuis ſequens, ſit modo
mediocri præditus ingenio, ſimilia iis
multa per ſe excogitare poſſit: atque vbi
vſus poſtulabit, morbis opponere, eoſque
illis penitus profligare remediis: quæ res
vna, vt maxime iis neceſſaria eſt, qui ho-
die paſſim medicinam factitãt, &, vt ſic
dicam, praxim exercent: ita hactenus
ipſis deſiderata: certe ad nunc receptas
vſu curationes tam propè accedere vi-
detur, quàm quæ poteſt proximè. Vale.

REGIO PRIVILEGIO CA-
uetur, ne quis hunc librum ante
quinquennium in Gallia vel im-
primat vel alibi impreſsũ vendat.

ACTVARII ZACHARIAE DE MEDICAmentorum compoſitione liber.

POSTQVAM editis anteà quatuor voluminibus, amplè mentionẽ de medendi ratione fecimus: reliquum eſt, perſcribere quintum totius operis commentarium, qui medicamentorum miſturas & compoſitiones complectetur. in quo tamen vt ea decoqui, aut teri, vel quo ſane pacto in formas digeri debent, nobis erit diſſerendum: quippe quũ id breuius eſſe cenſeatur, q̃ vt longam orationẽ deſideret. quin etiam, vbi res efflagitabit, neque genus parandi, tanquàm parui momenti, faſtidiemus: ſed quemadmodũ in ſingulis membratim digeſtis valetudinibus, ex quibus & quot ſimplicibus medicinis conſtruãtur: & ſi qua ex iis plures in vſus veniant, quibus

vitiis opitulentur, proponemus?
Hoc enim modo conſpectis, quas
fronte medicamina pollicentur, in-
ſcriptionibus, ſimul & ſeplaſiarium
vulgus, his ad manum ac tanquàm
enchiridii more, vt par erit, fruetur:
ſimul & rei medicamentariæ prudē
tes, qui medendi viam ac rationem
percallent, de iis iudicium ferent.
quibus tutò non ea tantum vſurpa-
re, ſed eorum etiam exemplo, alia cō
dere licebit: ſicut deinceps formulâ
quâdam in duobus ferè vel tribus
medicamentis rationem ac modum
oſtendemus. Itaque nonnulla è me
dicamētario veterum penu deprom
pta, quædam à nobis methodico ar
tificio in vſum edita, huic noſtro
inſerētur commentario. Singula ta
men quæ experientia probarit, ab
iis tantum, qui ſuum ad hæc impen-
dunt ſtudium, ſunt deligēda. Porrò
poſteà quàm à ſummis morborum

faſtigiis, ad mediocriora particula-rioráque noſtra proceſſit narratio, agedùm in compoſitis medicaminibus eâdem viâ ac ratione cœptũ ꝓſequamur inſtitutum.

SVMENDORVM medicamentorũ formæ.

Id tamen ſcitu dignum occurrit, quòd medicamenta, quę ingeruntur, modò trita ſolùm & in farinam leuigata, modò conuenienti humore ſubacta prębemus: aut plana fingentes, in circuli formã cogimus, & ea PASTILLOS appellam⁹: aut in exiles globulos orbiculóſve digerimus, q̃ CATAPOTIA vocamus: Aut aquâ decoquẽtes ad tertias, & colantes, ſolo decocti iure vtpote iam medicamentoſo vtimur: vel cum altero quodam, vt vino, melle, ſapa, vel id genus alio coniuncta præbemus potanda: vel quod proportione reſpondet, ſachar appellatum, aut mel,

ſi ad hoc nonnihil conferre benefi-
cii putemus, rurſus cum eodem, do-
nec medicamentum concreuerit, co
quimus: quod & SERAPIVM, aut
ZVLAPIVM, barbara voce ſolem⁹
nominare. Cæterùm alia terentes,
dum in vnitatem coëant, & cũ mel-
le ſubigentes, appellamus ANTI-
DOTA: non ſecùs, atque fructus
aliquot fugaces, aut iam coctos, aut
in ſalgama plana redactos, ex melle
tantiſper excoquimus, dum iuſtum
craſſamentum obtineant: ac in for-
mas deinde cogimus, quę quandam
bellariorum imaginem exhibeant.

ADMOVENDORVM medicaminum formæ.

EORVM verò, quæ exteriùs ad-
mouẽtur, quædã formantur in VN-
GVENTA, quæ ſolùm illita, auxi-
lium adferre dicuntur: alia in EM-
PLASTRA coguntur, quæ linteis
expanſa, vel alutis tenuibus, aut pit-

taciis inducta, ſuperponuntur: alia nominantur EPITHEMATA, quæ non vernaculo lentore, ſed externis vincta tæniis cohæreſcunt: Alia teruntur in farinam tenuem, quam POLENTAM, PVLVEREM ve dicimus. non deſunt, quę velut COLLYRIA fingentes, quibuſdam diluimus humoribus, & ad cotem terimus, profluentíque latice, tanquam ocularibus medicamentis vtimur. Cæterùm hæc, & id genus alia, ſenſibus deprehenduntur. Quinetiam tibi harum rerum gnaro, & componere & fingere licebit formas, & temperaturas demutare, reſoluere, & extendere medicamenta, vti laborantium conditio poſtulabit.

DE POTIONIBVS febricitantium.

SIMPLICISSIMVM in potionibus febricitantium, medicamen

(nam ab iis negociũ auſpicari placet) eſt quod ex ſachare & aqua coquentes temperamus: ſecundũ locũ tenet quod ex violarum ſucco & ſachare factitamus: IOSACHAR nominant. Hoc pectoris vitiis ob lentorem quem habet, auxiliatur: & q̃ maxime bilis acrimoniam obtũdit. QVOD ex floribus Nymphææ & ſachare paratur, vehementioribus febribus, multo magis ſubuenit, & dolores quos bilis creat, & capitis ardores ſopit. QVEMADMODVM qđ è ſolo fit aceto, OXOSACHAR appellatum, moleſtias capitis à calore excitatos hebetat, & flauam bilẽ demolitur deſtruítque. Capit aceti libram vnam, ſacharis libras duas.

Aliud habetur oxoſachar è radicibus, valens aduerſus aduſtos & retorridos humores: ſtomachũ purgat: roborat iecur: calculoſis renibus auxilio eſt. Ratio componendi hæc eſt:

Corticis radicum apii, fœniculi & ſatiui intubi, tuſarum, ſingulos ſextantes, in tres aceti libras coniicito, & quouſque ex hoc modo binæ ſuperſint libræ, coquito: poſt quinque aut ſex horas, vbi radices ſubegeris, & manualibus ſcopis inſidētem deterſeris ſpurcitiam, adiicito binas ſacharis libras: rurſumq́; dū mediocre ſibi cōcrementū adſciuerit, coquito.

A*liud oxoſachar ex cotoneis, corpus* refrigerat, roborat ſtomachū, & adpetentiā inuitat: iecur & cor exhilarat in æſtate. Succi cotoneorū librā vnā, aceti ſelibrā, ſacharis libras duas, coquito, donec ad conſiſtentiam vſq; iuſto coalitu denſeſcant.

A*liud* è *roſis, refrigerat ſtomachū & firmat*: irrepentes in arcē cerebri vapores ſedat: contra iocineris calorē auxilio eſt. A*liud* è *ſantalis*, valet aduerſus iocineris calorē, ſitim lenit.

A*liud è malis dulcibus, & acidis*,

quod ſtomachũ & iecur firmat, vomitiões diſcutit, appetẽtiã molitur.

Aliud ex DAMA*ſcenis temperatur pru*nis, quod prodeſt ad deiiciendã aluum, ventrémq; exonerandũ: feruorémq; bilis ac ſanguinis infrenat.

FIT *etiam è* ziziphis *contra ardentes* febres, quod ſanguinem purgat: tuſſi & deſtilationi, quam calor mouerit, auxilio eſt.

ALIUD *ex acerbis vuis factitatũ*, pollet aduerſus flauã bilẽ, & iocinoris calorẽ: ſtomachũ roborat: ſitim lenit, vomitionẽ leuat, & deiectũ firmat ventrẽ: opitulatur febri, quã ſanguinis putrilago excitarit. Recipit ſucci vuæ acerbæ librã vnã, ſacharis libras duas. Hæc ita ſe habẽt. verũ cũ ipſe reliquorũ ſimpliciũ vires noris, poteris pro tuo arbitrio, & ſimplicia vniúſque modi, & varia medicamenta, hac via & ratione adiutus, cõponere. Solũ enim hęc & alia id gen⁹

medicamenta, in febribus paramus.

DE POTIONIBVS medicamentariis, aduerſus affectus qui febreis comitantur.

PORRO ex permultis ſimplicibus ſpeciebus, varia fingimus medicamenta: partim, cum ad vnũ & idem medendi ſpectant inſtitutum, quæ componuntur, medicamina: partim, cùm varii caſus concurrentes, varia exigunt auxilia.

Compoſitionis medicamentariæ ratio.

SIQVIDEM cum laborantem ſolùm refrigerare (verbi gratiâ) volumus, violæ & lactucæ ſemina, & nymphææ florem, & talia cum ſachare commiſcemus: ac tantiſper coquimus, dum aliquod nanciſcantur concremẽtum: iusq; decocti ex frigida aqua prębemus potandum.

Quòd ſi calidam, putremque materiam ad vrinas conuertere ſtatuamus, iis intubi ſatiui vel erratici, quod cichorium appellant, radi-

cem, & teneros aſparagorũ partus, turionéſue, & cucumerum ſemina, acinos ſolani, cæteraq́; huius generis permiſcemus.

Q*uemadmodum ſanè, ſi ventrẽ mol*lire fuerit in animo, cũ reliqua pruna, tum maximè damaſcena adiicimus, & ferè quippiam nigræ caſiæ. eſt autẽ fructus fiſtuloſus, teres ablõgusq́;, cõcretũ intus humorẽ ferẽs: non vna coaleſcens cõtinuitate, ſed ex interuallo intercedentibus lignoſis tenuibusq́; membranis ſeptũ, ſeminalib⁹ granis figurâ & ſpecie nõ diſſimilibus, iis quæ cognita nobis ſiliqua profert. Hoc ſufficiẽti modo datum, incandeſcentẽ torridamq́; bilem, citra moleſtiã expurgat: denique iis, qui ob tenerã imperfectãq́; ætatẽ aut q̃uis aliam occaſionẽ, deiicientia aluũ medicamẽta reſpuunt, hoc audẽter & intrepidè dam⁹. Tu verò & alia quoq; ventrẽ emollien

Caſiæ deſcriptio.

tia mediocriter, poteris ſupradicto adiicere medicamento: cuiuſmodi ſunt portulaca integra, atriplex, etiã mercurialis, maluaq́;: ſiquidẽ ſingulę harũ feruefactę cremorem ſuccũq́; reddunt, aluũ emolliẽtem. Neq; profecto nos latet, ſi nõnulla ex primũ dictis cocta cũ ſachare pmiſcue rimus, & aluũ emolliens & refrigerãs, par cõſtructũ iri medicamẽtũ.

Quinetiã ſi ventrem qui immoderatius fertur, ſupprimere tẽtemus, & aliâs corpus refrigerare: ſuperi⁹ memoratis refrigerãtib⁹, roſas, & myrti bacas, ſi op⁹ ſit, & rheum, quo in culinis ad opſonia vtũtur, & id genus ſimilia adiũgimus. In quibus tamen nos nõ pręterit, diuturnã, ſerpſiſſe vẽtris profuſionẽ, & humorẽ turgere, aſtringẽtibus & refrigerãtibus ea miſcemus, quæ vrinam cient: videlicet, vt ductis aliò riuulis, profluuiũ auertatur, in alios exitus euocatum.

Si enim hac ratione medendi, non vtamur, irrepens defluuium, pręcluſo itinere, denegatóque egreſſu per has aſtringentium & cohibentium vires, quoſdam ventris & pedum tumores creabit, & hęc quidem hac ratione curantur.

*Simili modo, ſi frequentes bilis vomi*tus in febribus exiſtunt, & iā modū excedunt, dictis iam refrigerātibus, vuę acerbę ſuccum, & portulacę ſemen (quæ bilioſis vomitionibus, auxilio ſunt) admiſcemus. CAETERVM iocinori, quod intemperies aut feruor malè habet, oxyachantę vel ſuccum vel baccas, iis quę refrigerando ſunt, commiſcemus. Propterea ei, quod ſantalum vocant, & intubi ſeminibus & ſucco, addimus quæ mediocriter aſtringendo, refrigerāt. ſiquidem, hæc omnia refrigerant, vireſq; iocineris recreāt.

QVÒD ſi in vētrem ferè defluxio

decumbat, & interanea punctim vellicet, vulnusq́; aliquod mordicùs creauerit, ita vt dyſenteria iam hærere videatur, & ſanguis, cruentaq́ue alui proluuies feratur: tum refrigerantibus, & aſtrictoriis adiungito, quæ ſanguinem ſiſtunt, & alui ſtrigmenta cohibent. qualia ſunt, hypocyſtidis, arnogloſſi & polygonii ſuccus, & ſuccinum, lapis corallius & hęmatites, lemnium cretę ſigillũ, & qui draconis ſanguis adpellatur: & quod noſti medicamen dyſenteriis adſumi, hoc etiam ſanguinis reiectionibus dandum putato. CVM iam pus reiicitur, & tuſſis laceſſit, aſtringentia ſubducere conuenit: ſolisq́ue ſanguinem ſiſtentibus vti, cum mediocriter refrigerantibus, ſi homo incaleſceret: in iis autem emollientia, & quę cõcoquant, quæq́; nonnullum ſibi lentorem vendicarunt, ſuperhabun-

dare oportet. qualia ſunt hæc, Violæ, cucumerũ ſemina, ſeminis cotoneorum pſylliiq́ue lentus cremor, altheę malueq́ue ſemẽ, dulcis radix, & adiantum. hæc enim concoquũt præſtantq́ue, vt purulenta, faciliùs extuſsiantur. Si autẽ lenta glutinoſaq́ue cõcreſcãt, marrubio & hyſſopo, lenticiã digerentes & extenuantes, vitio opitulamur. QVEMADMODVM ſi per vrinaria vaſa ſãguis procedat, operępreciũ eſt iis quæ refrigerãt & ſanguinẽ ſupprimũt, eas cõmiſcere medicinas, quę mediocriter vrinã pellant: nõ, vt videlicet lotiũ cieamus, ſed vt per vretica, iis, quæ ſanguinẽ ſiſtũt, medicamentis viã paremus. Alioqui enim periculũ foret, ne deraſa ad hũc modũ plaga, humor quiſpiam eo confluerct.

OBSTRVCTIONIS curatio.

Poſtquàm vtique calorem pariter, &

obſtructorios quoſdã infarctus, in viſceribus ineſſe ſuſpicamur, inibi cũ modicè refrigeratoriis, aliqua cõmiſcebimus, quæ humores extenuent, & infarctitios expediãt meatꝰ.

Quòd ſi cũ duritia & tumore, obſtructorii viſcerũ adfectus adſint, ſimul quæ emolliãt, & concoquant, oportet adſumere. nec te clam eſt, in numero refrigerantium eſſe, violas, intubũ tam ſatiuum q̃ erraticũ, portulacæ ſemen & cõſimilia quædam: Extenuãdi verò, infarctus extricandi, & humores per vrinã ſub ducendi facultatẽ obtinere, fœniculi radicẽ & apii & anethi, & horũ ſemina: inſuper aniſum & caron.

Cùm verò non inſignis calor adparet, ſimul adſumere cõuenit, petroſelini ſemẽ, acorum, capparis radicẽ, triſaginem, centauriũ, & id genus ſimilia. Illa enim in eorum claſſe cenſentur, quæ magis excoquant,

& infarctus vitia referent. at poſtq̃ infarct⁹ mediocriter expediueris, al theę ſemẽ & maluę, eupatorium, bu gloſſum & buphthalmũ, chamęme lũ, melilotũ, dulcemq́; radicẽ, & id genus ſimilia cũ ſachare paramus, pro ratione caloris, maiore aut minore incendio flagrantis. Verùm, cum frigus magis inualeſcit, longe melius, ſi cũ melle potiones, vel ex vino ſalgama concinnentur. Abſtinendum verò omnibus inibi, quæ inſigniter refrigerant, medicamẽtis.

SI ſtomachus venterq́; frigoris vitio laborent, in vſu ſunt piper, zingiber & agalochum, calamus odoratus & cinamomum, reliquaq́; odoramenta: inſuper eorum ſemina, quæ flatus diſcutiunt, qualia fœniculi, anethi, cuminum, & ſeſeli libyſticũq́; & caroum & talia. Multoq́; magis, ſi venter ſpiritu diſtentus, turgeat.

VISCERIBVS humorum crudorũ copiâ grauatis, aut tumẽtib⁹, aut iam induratis, adſumenda ſunt, quę potentiùs obturantes infarctus leuant. Cuiuſmodi ſunt, triſago, chamępitys, centauriũ, & amara amygdala, acorum, iris, inula, polium, calcifraga, & talia: inſuper mçum & hypericon, phu, ſtœchas atque paronium. hæc enim & id genus alia, obſtructis infarctisq́ue viſceribus ſufficienter auxiliari creduntur: ad hæc etiam aquæ intercutẽ incipiẽtibus offuſionibus, & habitui malo.

ANTIDOTORVM VSVS & compoſitio varia.

Digreſsio.

SED NE cum remediis, in huiuſcemodi potionibus, largior humor cõgeratur, imbecilliorаq; videantur medicamẽta: excogitata ſunt Antidota, ex herbis, ſuccis, lachrymis, ſeminib. radicibusq́ue, cõgeſtis & operoſè tritis, & in vnũ cum melle coactis: quibus magna ex parte ex

rerum calidarum miſtura conflatis: interdum nõnulla, quæ vel mediocriter vel ſummè refrigerant, & ſtupefaciunt, cõmiſcemus, ad contemperãdos videlicet contrarios partiũ quarundam affectus: aut ad prædolentem partis ſenſum ſopiendum: quemadmodùm fit in medicaminibus, quæ colica nominantur. Sicuti & purgantia quædam eiſdem inſerimus medicamenta, per quæ purgamus, quæ putemus cõuenire: nõ ſecus atque in iis, quæ ſerapia vocantur, facere ſolemus. Queadmodùm autẽ plerunque ex calidis medicaminibus, & melle, antidota conficimus, ſic interdũ & ex frigidis medicamẽtis in leuorẽ exactũ redactis, & cũ aliquo ſimplici refrigerante zulapio in vnitatẽ coëũtib⁹, frigefaciẽtia factitam⁹ antidota: ſicuti nõnũq̃ calefaciẽtia, vt dictũ eſt, zulapia.

PASTILLORVM COMPOſitio & vſus.

EODEM modo, diuerſos conficimus paſtillos: refrigerãtes videlicet, & calefacientes, aut aliũ quẽuis præbẽtes effectũ. Ratio parandorũ hæc eſt: Teruntur in farinã, q̃ ad cõpoſitionem apta eſſe vidẽtur, ſimplicia medicamina: eáque cũ cõueniẽti humore ſubigũtur, & in paſtillos contẽperatè digerũtur: qui, cũ poſtulat vſus, triti, ex aqua aut vino, aut alio quouis ſucco, vt cõgruere exiſtimamus, præſtantur ebibendi.

CATAPOTIORVM COMponendi ratio.

NEC diſſimili ratiõe catapotia factitãtur. Verũ hæc potiſſimũ in iis q̃ vẽtrẽ deiiciũt medicamẽtis excogitata ſũt, ad fallẽdã medicamẽti insuauitatẽ: ſimul quò iniucunditatis copia bona ex parte deuorantes lateat: ſimul ne ſtomachus adſcititiis grauetur humoribus, vernaculis interdum alioqui ſatis oneratus.

PVLVERES.

Vltima ſimpliciſſimaq́; omniũ, q̃ aſſumũtur, ſunt trituræ, lomema & pulueres, qui græci dicuntur xeria: quæ ſimplici modo ſic offeruntur.

MEDICAMENTORVM FORmę, quę quatenus durent.

I*gitur neq; hæc diu ſeruare licet, quòd* facilè & celeriter, euanida, fathiſcunt: at ſuam vim tueri ſeruareq́; poſſunt, vaſis recõdita denſis, ita vt imbecilliora fuiſſe reddita nos non fugiat: iis multò meliùs, & longiore temporis curriculo, catapotia, & paſtilli conſeruantur: dãnantur tamen hęc velut exhauſta iam longitudine temporis, & exucto eorum vernaculo humore. Plus iis durant, ad exquiſitam conſiſtentiam cocta ſerapia vel zulapia. appella enim hæc, vt lubet, barbaris ita vocata nominibus. Sed quę nos, herbas quaſdã decoquentes, adiecto mediocri melle,

Chylaria, id eſt, ſuccatiũculas dicimꝰ, vix duabꝰ ferè dierũ ſepti manis ſeruari poſſunt, humore iam corrupto & perniciem ſentiente. Diutiſſimè omnium Antidota permanent, melle ſibi talẽ vendicante naturam, vt ſua commiſtione diutius inoffenſa ea perdurent: improbantur tamẽ omnia vetuſtate, & tempore vires remittunt: ac inſuper procedentia, facultatis quoque formulã exuunt.

Cæterùm omnia dẽſis & anguſti oris ſeruata vaſculis, meliùs peculiarem vernaculumq́; tuentur conditionẽ. Sed de iis hactenꝰ: haud enim expedit in talibus diutius immorari. deinceps itaq;, vnde iam digreſſi, rem reliqueramus, indidẽ exordio reſumpto, perſequamur inſtitutum.

Redit à di-greſſione ad inſtitutum.

ITAQVE quibꝰ in febre medicamẽtis vtendũ, p̃tereà in iis q̃ febrim comitãtur vitiis, quã viã ac rationẽ ſequi deceat, habũdè nobis dictum

eſt. Adiiciemus autẽ & alia medicamenta, vt ex pluribus, vnicuique vitio magis familiaria deligere, & ex variis miſtionibus, rationẽ ac viã tẽperandi animo poſſis cõprehẽdere, præcellẽnſque in talibus ratiocinator habearis. Igitur hinc exorſi, de particularibus diſcerem⁹ medicamẽtis, & quibus ſingula vitiis ſubueniant. Deinde ſubnectemus purgãtiũ medicaminũ, recenſionem ac delectũ: nouiſſimè poſt hęc exponemus q̃ exterioribus vitiis cõueniũt medicamẽta. Sic enim de compoſitis medicaminibus liber fæliciter extremo claudetur vmbilico. Vnũquodque igitur eorũ quæ à nobus tradentur, priùs inſcriptã habebit pollicitationẽ: poſteà ſpecies, interdũ & rationem cõponendi. Tu verò rationis ac modi non imperitus, nõnulla ex iis ſumẽs, aut paria cũ iis faciens, & modicè miſturam mutãs, vbi vitiis quibuſdã cõuenire putaueris ob ſen

Argumẽtũ operis.

ſus vel acumen vel duritiã, tempera mentũ aut conſuetudinẽ, aut aliã q̃-uis laborantis conditionẽ, ſecundũ ſubiũctas rationes ac vias, ſic facito, facili epilogo & cõiectura colligẽs. Porrò quãtũ ad medicamina pertinet, quædã edẽtur è græcis medicorũ monumẽtis deprompta: quædã à nobis ipſis cõpoſita: nonnulla autẽ à vulgo audita & probata. nullius tamẽ authoris nomẽ inſcribetur, ne noĩs cauſſa aliquo pacto ad medicamẽta ipſa ꝓpẽſiores ſim⁹: niſi in ſanè q̃ paucis, & id quidẽ ob neceſſitatẽ: cętera vt mortuorũ capita in polyãdro tacebũt, ſic igitur exordiamur.

DE ZVLAPIIS ET Serapiis.

OXOSACHAR, cõcal facta corpora, potũ iuuat: lõgis iã febribus, quas ſãguis aut bilis creauit, et calori iocinoris auxilio eſt: et lienẽ ab ĩfarctu liberat. Recipit corticũ radicũ cappa

ris, apii, & intuborum, ſingulorum drachmas viginti: ſpicæ, iūci odorati, ſeminis apii, ſingulorū drachmas quinque: foliorū rubrarū roſarum, & lati ſeminis fœniculi, ſingulorū drachmas decem. Omnia in vnū redacta, macerantur in aceti q̃ acerrimi libris ſex: quod ad domādū acorē, quatuor aquę libris diluatur, nocte diuq́; ſimul perſtent: poſteà molliuſculo igni ad dimidias coquātur: tū ius decocti ſubigatur, & omnis euerratur ſpurcitia, zulapiūq́; fiat. Quòd ſi tibi ſit in animo, vt pulchriorem cōtrahat colorē, croci drachmam adiicies: ſi verò moliri deiectionem alui cordi ſit, ſcammonii ſextulam vnam terito, & cum efferueſcit, immittito.

Serapium ex Abſinthio, pollet, authore deo, aduerſus iocinoris & ſtomachi imbecillitatē & incādeſcētē inflāmationē: Lienis craſſitiē extenuat: pro-

deſt contra regiũ morbũ, calore pro creatum: & colicos ſpiritus, cauſſâ caloris excitatos, obſtructos infarctus expedit: flatus diſcutit: humoréſque per vrinam pellit. Habet ſeminis abſinthii drachmas viginti: ſeminis caſſuthæ, florum violarum, & dulcis radicis, ſingulorum drachmas decem: adianthi, radicis iunci odorati, marubii, & lati ſeminis fœniculi, aniſíque, ſingulorũ drachmas quinque: ſpicæ indicę, foliorum eupatorii, corticíſque caſiæ, coſti indici, ſeminis apii, folii indici, nepethę fluuiatilis, ſingulorum duellam vnam. Omnia in vnum redacta & contuſa, in aquæ multùm calẽtis, octo libris macerato. quod vbi diẽ noctémque ſic relictum immanſerit, molli coquito igni, dum ex toto dimidium ſuperſit: ac tunc ſordibus expurgatis, iterato ſpecies: eáſq; cum aquæ libris ſex, ad lentum ignẽ

tantiſper coquito, dum libræ duæ ſu
perſint: cúmque ſubegeris, purgato,
& priori repurgato iuri cõmiſceto,
& ad ignem reducens, cũ tribus ſa-
charis libris ad conſiſtentiam coqui
to. Potionis ex ipſo modus, vncia.

Serapium ſeu ſuccamẽtum è decocto radicum, authore deo, & ſplenem & renes roborat: obturantes infar-ctus emendat: & excrementa exte-nuat: aſſumẽs corticum radicis apii drachmas decem: corticum radicis intubi & fœniculi, ſingulorum dra-chmas ſex: caſſuthæ drachmas quin que, florum violarum, abſinthii, dul cis radicis, adianthi, aniſi, ſingulorũ ſextulas tres: ſeminis fœniculi, ſemi nis apii, ſpicæ, eupatorii, ſingulo-rum drachmam vnam. Omnia ſi-mul confracta, coquito cum tribus aquæ libris, molliuſculo igni, donec dimidium videris abſumptũ: & ſubi gito, & iuri decocti, ſordibus de-

ſecato, & adhuc calido, mannę Perſicæ octo drachmas adiicito, caſiæ nigræ drachmas quindecim: rurſúmque ſubactis, & colo expurgatis, tertiæ colati iuris parti adiicies ſucci eupatorii drachmas quatuor, item ſucci abſinthii ſiciliquũ, olei amygdalis expreſſi tantundem quod reliquũ eſt, in alii duobus diebus prębeto potandum.

zulapium contra tuſſim, ſuſpiria, febrim, ventriculi calorem, & dolorem capitis: Sacharis libræ quinque, aquæ librę decẽ, ferueſcãt ad cõſiſtẽtiam vſque. Stillaticii roſarũ liquoris (quẽ rhodoſtagma nominãt) libra vna cũ ipſo ferueat, donec euaneſcat ſtillaticius roſarũ liquor, & ſachar remaneat: vbi perfrixerit, caphuræ grana quinque adiice.

zulapium tuſſiculare, optimum: D*ulcis* radicis drachmæ viginti: radicis fœniculi, apii, adiãti, zuphæ, id eſt, hyſ

ſopi, ſingulorum drachmæ decem: ſeminis cydoniorum, fœniculi, & aniſi, ſingulorũ drachmæ quinque: ſeminis maluæ, angurii & peponis, tragacanthæ, lupinorum, ſingulorũ drachmæ tres: zyziphi & myxi baccæ, ſingulorum quadraginta: vuarũ paſſarum exemptis vinaceis, vnciæ duæ: ficuum candidarum vncia. hęc in vnum congeſta, per diem et noctem in decẽ aquæ libris madeſcãt, & tantiſper incoquantur, dum medietas exhauriatur: & vbi recrementa fuerint colis exempta, ſacharis libræ duæ adiiciantur.

zulapium contra iocinoris calorem, & ſitim, quam flaua bilis excitauit: & aduerſum vertiginem: viſcerum impactiles ſuffarctus expedit, et ſtomachũ roborat. Recipit violæ, portulacæ, & intubi ſeminis, ſingulorũ ſemiunciã: intubi erratici, quod cichorium vocant, intubi ſatiui, radi-

cis eupatorii, ſingulorum vncia: ſantali rubri, roſarum, ſeminis capitulorum papaueris, ſingulorum ſextula: cucumerum ſeminum vncia vna, ſacharis libra vna.

ALIVD, antedicto frigidius, aluũ emolliens: Continet florum nymphææ, ſemiunciam: ſeminis portulacæ duellã, oxyphœnici vncias tres, pruna damaſcena quinque & quadraginta, zyzipha quinque & quinquaginta, & bacularum myxi triginta quinque, caſiæ nigræ interanei ſextantem, mannæ quadrãtem, ſtillaticii intuborum liquoris (intyboſtagma nominant) quincuncem: humorem, quẽ roſæ deſtillarunt, quadrantem, aceti tenuis & candidi ſextantem, ſacharis dupondium.

ALIVD zulapium, quod bilis in vomitionem, aut interanea impetus immoderatos cohibet: Capit roſarũ ſemiunciam, ſeminis portulacę dra-

chmas tres, baccarum oxyacanthæ vnciam vnam, ſpodii duellam: ſucci vuæ acerbæ, radicum ſylueſtris intubi, acinorum ſolani, ſingulorũ vnciam vnam, ſacharis libram: malorum & punicorum ſucci, ſingulorum vncias tres.

ALIVD habetur zulapium, quod immodicas acréſque ventris promotiones ſiſtit: ĩ dyſenteria ad iter quò meat vrina, bilis inſultus conuertit: & exuperantem interaneorum calorem infrenat, et obtundit. Habet ſucci oxyacanthę ſemiunciam, baccarũ myrti ſextulas quinque, roſarũ vnciam vnam, ſpodii ſextulas tres: maiores baccas huius ſolani, quã phyſſalida, id eſt, veſicariam vocamus, ſextulas quĩque: apii et fœniculi radicũ et ſimpliciũ aſparagi coliculorũ (qui cocti edendo ſunt) ſingulorũ vnciã, ſeminis capitulorũ papaueris ſextulas tres, ſacharis ſeſquilibram.

ALIVD aduerſus ſanguinem per aluum ſubeuntem, & dolores & teneſmos, & ſi immodicè venter feratur. recipit arnogloſſi, polygonii, hypocyſtidos, ſingulorũ vnciã (quæ ſi nõ adſunt, in horũ vicẽ, ſucci eorũ, dimidiato põdere ſufficiũtur) ſeminis acuti rumicis, ſeminis capitulorũ papaueris, ſingulorũ ſemiunciã: ſãguinis dracũculi ſextulas quĩque, croci ſextulã vnã: boli armeniaci, lẽnii ſigilli, ſingulorũ ſemiunciã: rhus quo in culinis ad opſonia vtũtur, vnciam vnam: florum mali punicæ, roſarum ægyptiarũ, ſingulorum ſextulas quĩque, vinaceorum vnciã vnã, ſacharis libras duas.

ALIVD aduerſus ſtrigmẽta, quæ in vrinis viſuntur, & contra renum vitia, & calculos inibi cõcretos. Cõſtat apii, & fœniculi radicum, ſylueſtris paſtinacę, helxinę, id eſt, vrceolaris, ſideritis, ſingulis vnciis: ficorũ

pinguium ſextante: cicerum rubeorum, & eorum, quæ arietina vocantur, quadrante: ſeminis althææ et paliuri, ſingulorum ſextulis quinque, ſacharis dupondio.

ALIVD, ſi ſanguis aut pus à renibus aut veſica feratur, et tuſſi aut vomitione extundatur: Cucumerum ſeminũ vncia vna, ſeminis capitulorum papaueris, roſarum, ſingulorũ ſemiuncia: amyli, lemnii ſigilli, armeniaci boli, ſingulorũ duella: radicis dulcis, ſeminis altheę, ſingulorũ ſextula: ſpodii, ſextulæ tres: corallii & ſuccini, ſingulorum ſextulæ quatuor: ſeminis cotoneorum, ſemiuncia, ſacharis libra.

ALIVD, ad tuſſim à tenui capitis defluxione concitatam, & ad corporis æſtum: Virẽtia papaueris capitula integra, decem: dulcis radicis vncia, ſeminis althææ & adiãthi, ſingulorum ſextulæ decem: cotoneorum

granorum, & pſyllii, ſingulorum duella: vuarum paſſarum, detractis vinaceis, vncia: marrubii, calaminthæ, ſeminis vrticæ, ſingulorũ ſextulæ tres: ficorum pinguium, palmularum, ſingulorum ſextans: meliloti, ſiliquarũ ſine interioribus granis, ſingulorum ſextulæ quinque: ſeminis lini & fœnigræci, ſingulorũ ſextulæ tres: erui duella, croci ſextula, ſacharis dupondium.

ALIVD ad cordis vibrationem, & ſenſuum ſtuporem, & inuoluntarios fletus, & inde tum tremores tũ terriculamenta profecta. Continet trium ſantalorum ſingulatim ſextulam, violæ ſemiunciam: ſeminis baſilici, roſarum, ſingulorum duellam: florum bugloſſi & buphthalmi, ſingulorũ ſextulas quinque: xyloaloæ ſextulã, ambaris ſextulã, croci duellã, caryophylli, moſchocarydii, id eſt, muſchatę nuculę, ſingulorũ ſex-

tulas tres: tenuis cinamomi, ſextulā: dulcis aniſi, carnabadii .i. doronici, ſeminis fœniculi, ſingulorū ſextulā: moſchi grana quinque, ſeminis capitulorū papaueris ſextulam : malorū dulcium ſucci, quadrantem: ſtillaticii roſarum liquoris quadrantem: laticis quem intybum ſtillauit, quincūcem: radicum fœniculi, apii, intubi erratici & ſatiui, ſingulorum vnciam: ſampſuchi, chamæmeli, artemiſiæ, ſingulorum ſemiunciam: ſacharis libras tres.

ALIVD, ad ſuppreſſos mēſes, & ea quæ inde proficiſcuntur ſymptomata. Apii & fœniculi radicum, iridis, acori, ſingulorum vncia: ſampſuchi, chamæmeli, arthemiſiæ, ſingulorū ſextula: pęonię, quatuor ſextulæ: thlaſpis ſeminis, ſextulæ tres: ammi, ſeminis fœniculi, mæi, ſingulorum duella: ſacharis libræ duæ. melius cedet, ſi cum melle cōficia-

tur:p̄ſertim , ſi nullus calor infeſtet.
ALIVD,ad infarctus & tumores viſcerum,errantes febres,quartanarum reditus,malos habitus,& aquā intercutē: Radicis apii,radicis fœniculi,intubi erratici & ſatiui , fumariæ,ſingulorum vncia:triſaginis,eupatorii,aiugæ,acori, iris, ſingulorū ſextulę quinque:ſeminis althææ,maluæ,adianthi, bugloſſi, radicis dulcis, buphthalmi, ſeminis petroſelini,mæi,ſecuridacæ,ſingulorum ſextulæ quatuor:radicis verbenacæ rectæ , ſantali, violæ, ſeminis intybi, ſingulorum ſextule tres : ſeminis fœniculi,dulcis aniſi,maſtiches,ſingulorum duella:ſpicæ,croci, cinamomi,ſingulorum ſextula : ſacharis libræ tres.quòd ſi nullus inceſſerit calor,melius cum melle factitatur.

H*ac igitur via ac ratione, zulapiorū* miſturas moliri conuenit: habes etiam quibus auxiliantur vitiis , potes

tu quoque ex iam dictis, demonſtrationis formulâ, et ſimilia tũ noſſe, tũ ex tua edere officina: & in alienis cõpoſitionibus ferre iudicium, quibus valetudinibus magis opitulentur. ſi enim tuam impendes induſtriã, medicamenta in eiſdem vitiis, cùm copia materiæ redundet, ex radicibus, fructibus, herbis, ſuccis, & quæ doctorum ars cum cõſyderatione pro hominum ſalute prodidit, inuenientur. Proinde illinc materias colligens, & inſitas vires animo reuoluens, inibíque ægritudinum genera diſcernens, temperaturas, conſuetudines, victus rationem ægrotãtium condiſcens, ſecundum demonſtratam formulam, dictis vtere medicamentis: próque tua fruge facias, variáſque Minerua.

DE PASTILLIS.

Deinceps verò, vbi documenti modo, quæ opus eſt, de paſtillis dixerimus,

& doctrinæ viam ac rationem, quæ in iis obſeruari debet, expoſuerim[9]: ſtatim modo ſimili, antidotorum mixturas ſcripto mandabimus, quæ pollicitationis breuitatem, minime auferent. Cæterùm licebit tibi, viam ac rationem ſingulorum medicamentorum, quam vocant Methodum, percallenti, quæ in aliis voluminibus ſunt ſparſa, diiudicare: quibus etiam opem ferãt, & ſi promiſſio, quam frõte gerunt, temperamẽto reſpondere queat.

PASTILLVS ex indico rheo, prodeſt aduerſus iocinoris & lienis obturantes infarctus: ſtomachum roborat. Recipit roſarum ſiccarum, abſinthii, rhei indici, ſingulorum duellam: ſpodii, ſpicæ indicæ, iunci odorati, lachæ purgatæ, ſucci eupatorii, ſingulorum drachmam vnam: ſantali, citrini, croci, & caſiæ, duplum, id eſt, ſiciliquum: tragacãthę,

maſtiches, ſingulorum ſeſquiſextulam: contuſa & cribrata, cum ſucco fœniculi ſubigito, & digerito in paſtillos: qui detur ebibēdi cum aqua, in qua maduerit lacha: vel ex oxoſachare.

PASTILLVS ex eupatorio, iecur & ſtomachum adiuuat: inflationes diſcutit, & horrores febrium, quas pituita creauit. R. Abſinthii, iūci odorati, ſucci eupatorii, roſarum, ſeminis fœniculi, maſtiches, ſingulorum ſemiunciam: aniſi, tragacanthę albæ, ſingulorum drachmas duas: ſantali, citrini, ſpodii, ſingulorum ſextulam: Tuſa & in cerniculo creta, cum intuborum ſucco ſubigito, & in paſtillos ex aqua, in qua lacha maduerit, & oxymelite cogito.

PASTILLI è ſpodio, contra febrim acutam, & iocinoris excalfactionem, & aduerſus ſitim quæ continenter excruciat. Roſarū, ſextulas

quatuor: ſpodii, ſeminis portulacæ, ſucci dulcis radicis, ſingulorũ duellã: tragacãthæ cãdidæ, et amyli, ſingulorũ ſeſqui drachmã: ſacharis duellam: ſubigito cum pſyllii ſucco. potio ex punicorum malorum latice.

PASTILLVS diarhodôn. i. è roſis, cor & iecur roborat: dolorẽ capitis abigit, à ſãguine vel flaua bile cõcitatũ: modus eius eſt ſextula, cũ roſarũ, vel nymphææ zulapio. Roſæ, tria ſantala, ſpodiũ, ſemen portulacæ, intubũ, violæ, ſingulorũ ſextula vna: Contuſa, cribrataque, ex ſtillaticio roſarum latice fermenteſcunt.

PASTILLVS Diaſantalôn, id eſt, è ſãtalis, ſtomachi robur firmat: calorẽ iocineris mulcet. Santali rubri, cãdidi & citrini, roſarũ, ſpodii, ſeminis portulacæ, ſeminis maiulii, ſeminis cucumerũ, parẽ modũ: Cõtuſum et cribratũ, ex zulapio caphurato ſubiges, vt fermẽteſcat: ſed zula

piũ duplũ omniũ aliorũ pondus habeat:modus, duella.

PASTILLVS ex oxyacantha, obſtructo iocinori lieníque auxiliatur: pellit ſpiritus in iis, qui iam aqua ĩter cutem tentantur: potionis modus, ſextula, cũ oxyſachare & aqua. Oxyacanthę, ſucci dulcis radicis, roſarum, ſeminum cucumerum, ſingulorum drachmas tres: maſtiches, ſpicæ, eupatorii, ſingulorum drachmas duas: rhei, croci, ſingulorum drachmam: caſſuthæ, ſeminis intuborum, ſingulorum drachmas tres: ſpodii, ſextulam: mannæ drachmas ſex: tuſa, cribratáque, in paſtillos redigito.

PASTILLVS è maſtiche, valet aduerſus ventriculi perfrictionem: iis prodeſt, quos ructus torquet, & quorum cibus in ſtomacho coaceſcit. Maſtiches duellam: ſeminis apii & petroſelini, roſarum, ſeminis baſilici, dulcis radicis, ſingulo-

ſingulorũ ſextulam: tuſa hæc & cribrata, cum aqua apii ſubigito, dum fermenteſcant.

P*aſtillus contra calorem & ſiccitatem* faucium & thoracis, & eius exaſperationem, & flagrantem æſtum pectoris & ſepti tranſuerſi. Habet gummis, tragacanthæ, ſeminis portulacæ & cotoneorum, althęæ, ſingulorum duellam: ſucci dulcis radicis, ſextulam: ſeminis cucumerum, & lactucę, damaſcenorũ lachrymę, ſingulorum ſcrupulos duos. quæ tuſa cribratáque, & cum ſachare cocta, in eo, quem ſaliuarunt, lentore ſubigito: & coacta in orbiculos, ore, dum reſoluantur, detineto.

A*lius paſtillus aduerſus cœliacum*, lenitate inteſtinorum vel ſtomacho conceptum. Roſarum, ſpodii, ſingulorum ſemiuncia: oxyacanthæ drachmæ ſex: ſeminis acuti rumicis, hypocyſtidis, Arabicæ

gummis torrefactæ, acini malorum punicorum, myrti baccæ, coriani ſicci (colliganda & per diem noctemq́ue in acerbo aceto maceranda: deinde ſiccanda & torrefacienda) ſingulorum duella: luti armeniaci drachmæ quinque: farinæ zyziphorum molitorum, & polentæ à piſtrino, ſingulorum drachmæ duæ ſeſquiſcrupulus: tuſa & cribrata, cum expreſſo cotoneorum ſucco, vel baccarum myrti Zulapio, aut acidorum malorum, ſubiguntur.

A*lius paſtillus, qui ſemel epotus, auxilium adfert:* Mali corii, gallarum, baccarum myrti, ſingulorum drachmæ octo: rhous ſyriaci drachmæ quatuor & viginti: Tuſa & cribrata, cum vino acerbo albo ſubiguntur.

A*lius paſtillus, qui ſanguinem ſupprimit* ſupernè ruentē: cruētas excrea-

tiones cohibet: dehiſcentia venarum, quæ in pectore & pulmonibus ſunt, oſcilla claudit: ruptáque iungit: cruorem à plagis, aut vulneribus, ſtomacho vel inteſtinis illatis, manantem deorſum, tenet: ſanguinis corruptionem fœminis ſiſtit, cùm ſuſpicio eſt, venæ in genitalibus ruptæ: prodeſt & iis, qui ſanguinem cum lotio excernunt. Luti armeniaci, gummis arabicæ, ſeminis portulacæ, ſingulorum ſemiuncia: ſpodii, ſemis rumicis acuti, ſeminis roſarũ rubrarum, baccarũ ſylueſtris pruni, baccularum myrti, coriãdri ſicci & torrefacti, amyli toſti, ſingulorũ drach. tres: acaciæ, ſucci hypociſtidis, corallii cremati, cornu cerui vſti, cineris maiorũ coclearũ crematarũ, ſingulorum drachmæ duæ: rhous ſyriaci, duella: tragacãthę candidę, ſuccini, ſeminis althęæ, & maluæ, torridorũ, ſingulorũ ſeſqui dra-

chmę: Cõtuſa & cribrata, c ſucco arnogloſſi vel ſanguinalis herbæ, vel cuiuſuis conſimilis, ſubiguntur, & in paſtillos formantur: qui cũ aliquo aſtringente zulapio bibuntur.

P*aſtillus alius contra vitia ileoſorum*, frigore contracta, efficax: Abſinthii, ſeminis apii, aniſi, tenuis cinamomi, caſiæ duplicatæ, ſingulorum duella: myrrhæ rubræ, ſpicæ indicæ, fibrinorum teſtium, ſingulorũ ſextula: piperis longi, lachrymæ papaueris, croci, ſingulorũ drachma. tuſa cribratáque, ſucco fœniculi aut apii permiſcentur.

P*aſtillus contra regium morbum efficax*, lienis & iocinoris infarctiles impactus expedit. Hyeræ amaræ, abſinthii, ſucci eupatorii, ſingulorũ drachmas duas: foliorum, roſarum, ſpodii, iunci odorati, aſari, & indici folii, ſingulorum ſextulam: lachæ repurgatæ, rhei indici, ſingulorum

drachmã: Tũdito, cribróque creta, cum intubi ſucco ſubigito.

Paſtillus è capparibus, aduerſus lienis œdemata: Corticũ radicum capparis, coſti indici, lachæ mũdæ, ſpicæ, polii, rhei, ariſtolochiæ rotundæ, caſiæ duplicatæ, iunci odorati, hyeræ amarę, ſingulorum duellam: miſceto cum apiorum aqua, aut cum aceto.

Paſtillus è papauere, valet aduerſus vehementiſſimum calorem, & vulnera renum, & veſicæ: Seminis papaueris, ſeminis lini, tragacanthæ, amyli, æquas ſingulorum portiones, tuſas & cribratas, ſubigito cum muccoſa, q̃ expuũt, aqua, & ſeminis althææ concreticio liquore.

Paſtillus ad plagas renum, veſicæ, & vulnera eorundem, à flauæ bilis fluxu orta: impetum ſanguinis infrenat: plagas expurgat: & cicatricoſa reſiccat loca: thoracis aſperitati

prodeſt. Cucumerum & portulacæ ſeminum, amyli, boli armeniaci ſingulorum duella: tragacanthæ, & gummis, ſpodii, roſarum, nerei, (quam rododaphnem appellant) ſeminis cotoneorum & althęæ, ſingulorum drachmæ duæ: ſeminis lactucæ, papaueris, & apollinaris herbæ (quam vocant hyoſciamũ), pſillii torrefacti, ſingulorum ſextula: tunduntur, & in cerniculo creta, cum aqua ſubiguntur. potio datur ex aqua, vel roſaceo, vel concretitia ſanie, quam inter coquendum remiſerunt.

P*aſtillus alius, iis ſalutaris, qui ſanguinem* cum lotio fundunt: item purulenta expuentibus, aut ſentientibus exulcerationem: Seminum cucumerum, portulacę, ſpodii, ſucci radicis dulcis ſingulorum ſextulæ quatuor: ſeminis lactucæ & althęæ, gummis, roſarum, amyli, tragacanthæ,

ſeminis papaueris, ſingulorũ duella: nerii, ſeminis cotonei, rumicis acuti, ſingulorum drachmæ duæ: luti armeniaci, & acaciæ, ſingulorũ ſextula: croci ſemiſextula, id eſt, ſcrupuli duo: Tunduntur, & cribro cernuntur, vt cum pſillii ſucco fermenteſcant.

RYPHEI paſtilli conficiendi ratio. Palmularum triens: ficorum pinguium, vnciæ octo: vuarum paſſarum, libra: ſpicæ nardi, bdellii, ſingulorum vncia: nucis pineæ, ladani, pilularum cypreſſi celticæ, haſtulæ regiæ, ſtyracis, baccarũ minoris iuniperi, nulæ, aſpalathi, terebinthinæ, ſingulorũ vnciæ duæ: vice folii, ſpicæ quadrans ſubſtituitur, baccarũ iuniperi maioris, vnciæ octo, croci, ſabinæ, bryi. i. muſci arborum, iunci odorati, cyperi, cardamoni, ammoniaci, ſertulę cãpanæ, roſarum, ſingulorũ quadrãs:

coſti, ſelibra: vini odorati, quãtum ad ea excipienda ſatis ſit.

P*aſtillus contra diabetem, id eſt, vrinæ* profluuium: Roſarum, ſpodii, gummis torrefactæ, ſingulorum ſemiuncia, ſantalorum, candidi, & rubei, ſucci dulcis radicis, tragacanthæ, ſeminis portulacę, pſyllii toſti, ſingulorum drachmę duæ, & ſeſqui ſcrupulus: acatiæ, florum ſylueſtris punuci, amyli torridi, ſeminum cucumerum, ſingulorum ſeſqui ſextula: caphuræ, ſiliquarum, ſeminum roſæ, altheæ, grani cotoneorum, ſucci hypocyſtidos, rhus obſonarii, ſanguinis draconis, ſeminis arnoglosſi & rhei indici, ſingulorum drachmæ duæ: Tunduntur, & in cerniculo cribrata, fermenteſcunt: & cum ſucco pſyllii, qui cum ſtillaticio liquore roſarum exiit, digeruntur in paſtillos, quorum ſinguli drachmam æquent. ex his vnum

cum quopiam aſtringente zulapio bibiſſe ſatis eſt.

P*aſtillus cõtra ſtranguriã, id eſt vrinæ* ſtillicidium, quod ex veſicę laxitate & humiditate accidit: Glandium, cyperi, thuríſque ſingulorum, ęquæ portiones ſumuntur: quibus tritis, & cretis paulum ſacharis adiicitur. bibat ex eo, qui male valet, ducllæ pondus, appetente diluculo.

P*aſtillus contra copiam vrinæ, præter* voluntatem fluentis. Rutam ſiccã, tuſam cribratámque, ex melle ſubigito, & præbeto bibendam.

P*aſtillus, qui aduerſum veſicæ mollicie*m, tridui ſpatio bibitur. Myrobalani drachmæ viginti: damaſonii, & fructuum ab exoticis deportatorũ, qui ampelilizes & embezi nominantur, & capitum papaueris, ſingulorum drachmæ decem: folii indici, cyperi, roſarũ, ſucci hypocyſtidos, thuris maſculi, & bde-

lii, ſingulorum drachmæ quinque: lachrymæ papaueris, drachmæ duę & ſeſquiſcrupulus: Tuſa & creta, melle ſubiguntur. modus potionis ſit, duarum drachmarũ: & ſumatur ex aqua, in qua ferrum candens fuerit reſtinctum.

PASTILLVS amarus, qui opitulatur ſtomachicis, item iocinoroſis, lienoſis, & regio morbo laborantibus. Semen apii, aſarum, abſinthium, aniſum, amygdalæ amaræ, ſingula vnciatim miſcentur.

PASTILLVS è ſeminibus, qui iis auxiliatur, quos iugis torquet defluxio, & quibus deſtillatio ad ſtomachum decumbit: item iis, qui in vomitiones effuſi, cibum reddunt, cœliacis, dyſentericis, ex auſtero vino vel myrite: ſanguinem excreantibus, cũ poſca: datur quoque fœminis, genitalium locorum defluxione laborantibus, ex decocto

apii. ſomnum quoque conciliat, ex luteo oui fronti illitus. Lachrymæ papaueris, triens: aniſi, libra: ſeminis apii, libra: fœniculi, deunx: ammis, ſelibra: hyoſcyami, id eſt, apollinaris herbæ, ſelibra.

PASTILLVS Dia coralliôn, id eſt, è coralliis, prodeſt ſanguinolenta excreantibus, dyſentericis, cœliacis, cibum faſtidientibus: Corallii, cretæ (quæ aſter cognominatur) florum ſylueſtris punicę, hypocyſtidis, ſucci acatiæ, myrrhæ, rhei pontici, dauci cretēſis, omphacii, tragachantę, ſingulorum vncia: rhoûs ſyriaci, quadrans: radicis ſymphyti, triens: dulcis radicis, lemnii ſigilli, amyli, ſingulorũ ſextula vna & ſemis: gummis, lachrymæ papaueris, myſti, baccularum ægyptię ſpinæ, ſingulorum ſemiuncia: Excipiuntur arnogloſſi ſucco & vino auſtero.

ALTERA eiuſdem paſtilli confi ciundi ratio. Lapidis corallii, vncia: anagallidis herbæ, vncia : rhei barbarici, ſextans: ſpicę nardi, ſextans: myrrhę trogloditis, ſextãs: pæoniæ, ſextans: ariſtolochię longæ, triens: garyophilorum, quincunx.

PASTILLVS diaphyſſalidôn, id eſt, è veſicaria, pollet aduerſus renum & veſicæ exulcerationes, fluũtem ſanguinẽ, & muccoſa ſtrigmenta excernentes, & vehementi dolore conflictatos. Huius paſtilli pondus drachmæ datur, febri non obnoxiis, ex dulci vino vel ſapa: febrientibus, cũ dilutiore vino: Lachrymæ papaueris, ſeminis cucumis, ſeminis apii, apollinaris herbæ, fœniculi, veſicariæ, ſingulorũ quadrans: amygdalorũ, triens: croci, ſextans: vini dulcis, quantum erit ſatis, vt hôc veluti fermento, concreſcant in paſtillos.

AMAZONIS paſtillus valet ad ilei dolores, ſtomachi ſubuerſionē: aduerſum omnem inflationem: ad æſtuantes, cibū vomitione reiicientes, ad pūctiones, morſusque ſtomachi, cū vini protropi (id eſt, ſponte profluētis è lacu) cyathis tribus: cholericis & cibos euomentibus, ex frigida: cœliacis & dyſentericis, cum baccarum myrti decocto: lienoſis, ex tribus aceti mulſi calidi cyathis. Seminis apii, aniſi, cinamōi, ſingulorū vncia: piperis, myrrhæ, lachrymę papaueris, caſtorii, ſingulorū duella: abſinthii ſextulæ quatuor: Excipiūtur aqua & dēſātur in paſtillos.

ASTER Aniceti dolores ſopit & ſomnum conciliat, & ad multa vtilis eſt: ſtomachi vitia mirè ſanat: acidos ructus, & ęgras coctiones diſſipat: minora, & vertigines, inflationésq; diſcutit: ad dolores capitis, tū potus, tum ex aceto reſolutus, &

appoſit⁹ frõti, efficax eſt: valet cõtra auriũ dolores, adiecto perdicii herbę ſucco: & aduerſus dẽtiũ dolores, ſi cibo indatur, galbano exceptus, aut ficulneo lacte: valet etiã contra oculorũ epiphoras & tonſillarũ inflãmationes, vino dulci dilutus, & gargarizatus: aduerſus omnẽ ſanguinis impetũ, ex myrtite vino: ad deſtillationes, diuturnas tuſſes, ex muſteo vino Thereo, aut protropo, id eſt, ſua ſponte è lacu profluenti: efficaciter auxiliatur tabẽ ſentientibus & purulẽta extuſſientib⁹, marrubii decocto diſſolutus: ſanguinolenta excreantibus, dyſentericis, cholericis, ſucco ſanguinarię dilutus: cõtra omnẽ ſerpentis ictũ, ex ruthæ decocto potus, pręſidio eſt: febriũ per circuitus repetentiũ ſignificationes ſoluit, duabus horis anteà potus ex vino diluto: mẽſes fœminis ſubducit, cũ arthemiſię decocto ſolutus: veſi-

cæ affectus, in mulſo vino diſſolutus, tollit: mulieribus ſimiliter opitulatur, quas vteri ſtrangulatus exanimat: articulariis doloribus & podagricis, decocto gentianæ reſolutus, efficax eſt. Ratio cōponendi & ſpecies, ſic habent: Myrrhæ, ſpicæ nardi, caſiæ cui fiſtulę cognomentū eſt, lemnii ſigilli (in quibuſdā & piperis & mandragoræ radicis corticum) ſingulorū ſextulę quatuor: croci, lachrymæ papaueris, ſingulorū vncia: dauci cretēſis, ſtyracis, aniſi, ſeſelis, ſeminis apii, ſingulorū ſextulę octo. Succi & lachrymę, vino odorato macerantur: reliqua tunduntur, & in vnū redacta, digerūtur in quot voles paſtillos.

P*aſtillus ad vlcera veſicæ & renum:* Nucis pōticę, ſeminis cucumeris, iuglādis, ſextulę tres: ſeminis cādidi papaueris, croci, ſeminis maluę, lachrymę papaueris, ſingulorū vncia: ſemi-

nis apollinaris, candidi & nigri, ſin gulorum duella: ſucco ſanguinariæ, & melle deſpu mato excipiuntur, & trium obolorum , id eſt, ſiliquarum nouem, pondere præbentur.

PASTILLVS dialectrû, id eſt, è ſuccino, auxiliatur ſanguinem expu entibus: & tam inueteratis q̃ recentibus tuſſibus medetur: pthiſicis, humorem à pectore reiicientibus, purulenta excreãtibus, cœliacis, dyſentaricis, inflante ſpiritu turgentibus, opitulatur: eſt & medicamẽtũ, finiẽdis doloribꝰ efficax. Pſyllii drachmę quinque & quadraginta: iris, maſtiches, ſuccini, ſcobis loti, croci, ſingulorũ drachmę, triginta, lachrymę papaueris drachmę quindecim. pſyllium in feruentẽ aquã coniectum, ſinitur macerari , dum glutinoſa & viſcoſa euadat aqua: dein humor exprimitur, & in paſtillos formatur.

PASTILLVS Neapolitę, prodeſt

cruēta & purulēta extuſſiētib⁹, pthiſicis, & iis qui defluxionum iniuriis ſunt obnoxii. Apollinaris herbę candidi ſeminis, ſucci mandragorę, ſingulorum drachmæ quinque: thuris maſculi, lachrymæ papaueris, Hyſpanæ ſtyracis, ari, ſingulorum drachmæ decem: maſtiches, drachmæ viginti: ſcobis, ſuccini, croci, ſingulorum drachmæ triginta: ſucco pſyllii excipiuntur, & in paſtillos coguntur.

PASTILLVS Sphragis, id eſt, ſigillum cognominatus, dolores ſopit: defluxiones, tormina & tuſſim ſiccat. Myrrhæ drachmæ ſex: papaueris lachrymę, thuris, croci, ſingulorum drachmæ quinque: mandragoræ corticis, apollinaris ſeminis, ſingulorum ſemiuncia: vino excipiuntur, & quibuſdam fabæ magnitudine, aliis obolorum duûm pondere dantur.

PASTILLVS Philippi, medicamentum eſt, dyſentericis, & ſanguinẽ excreantibus fabricatum. Florum ſylueſtris punicæ, acatię, hypocyſtidis ſucci, lachrymæ papaueris, rhus, thuris, myrhę, croci, gallarũ, lycii, aloes, rhei pontici, baccarum myrti nigrę, mali corii, ſingulorum ſemiunciam: vino Italico excipe, & febrim nõ ſentientibus, ex vino præbe: febricitantibus, ex aqua.

PASTILLVS Aſter appellatus, dolores lenit: omnẽ ſiſtit defluxionem: omnem inteſtinorum dolorẽ mulcet: deſtillationes & veſicæ defluuia cohibet: ſtrangulatus vteri & menſtruos fœminarum curſus, defluxionem ad ſtomachum decumbẽtem, dyſenteriam, & ſanguinis reiectionẽ ſupprimit. Croci, terni oboli: ſeminis apollinaris herbæ, drachmæ ſex: ſeminis apii, drachmæ ſex: aniſi, ſtyracis, dauci ſeminis, ſingu-

lorum drachmæ quatuor * croci, lachrymæ papaueris, ſingulorum drachmæ tres: caſtorii, myrrhæ, ſingulorum ſiciliquus (ſunt qui quaternas ſucci mãdragoræ drachmas adiiciant, vt Xenocrates) piperis candidi, drachmæ ſex: ex aqua cogũtur in paſtillos, qui trium obolorum pondus æquent, & ex aqua præbentur. * cnici.

Ex iam dictis occaſiones ſumẽs, ipſe pro tuo potes ingenio paſtillos componere, & eos quos alii compoſuerũt, diſcernere, cui quiſque vitio conferat.

DE ANTIDOTIS PENES VARIOS ADFECTUS.

Antidotus theriaca.

DE THERIACE, vt quæ in omnibus antidotis ob multiplicem vſum potiores partes obtineat, primùm diſſeremus: deinde reliquas ordine proſequemur. Cæterùm non idem omnibus modus, neque cum

iiſdem liquoribus præbetur. ſiquidē in delibutoriis, exitialibúſque venenis, aut ferarum, quæ virus eiaculantur, ictibus, nucis ponticæ ſeu auellanæ magnitudine datur: inueteratis capitis doloribus, vertiginibus, aurium grauitati, aut oculorum hebetudinibus, aut ſenſorio guſtus inſtrumento languenti, ex vino medetur: comitialibus, ſuſpirioſis & orthopnoicis, id eſt, iis qui nō niſi erecta ceruice ſpirāt, ex aqua mulſa pota auxiliatur. vtpote quæ lenticiam humorū incîdat, & glutinoſam craſſitiem extenuet, ſic vt facilè eiectioni pareant: recenti quoque, & vetuſtæ tuſſi, & quibus thorax aut latus dolet, auxiliatur: ſi febri careant, ex vino mulſo: febrim ſentientibus, ex aqua mulſa, vel hydromelite. ſanguinem reiicientibus, ſiue à pectore, ſiue à pulmonibus excutiatur, ſuccurrit: ſi quidem recens fuerit excretio,

ex poſca: ſi iam vetuſtatem ſenſerit, ex aqua, in qua radix ſymphyti ſit incocta: tam appetente diluculo, q̃ veſperi propinetur. itidem ſi ſtomachus negocium faceſſit, & venter ægrè concoquat, aut imbecillitate tentetur, ſi torminibus interanea excruciẽtur, ſi ſtomachus flatuoſo ſpiritu turgeat, aut ſi colicus dolor, aut ileoſus iamdiu torſerit, iis theriaci antidoti modus conuenit, qui nucis auellanæ tuberculum æquet: & ex aqua calida datur cholericis, & cœliacis, & deliquium animi patientibus: conſimili ratione, tinearum genus omne mirum in modum abigit, ex ſucco menthę datum. hoc antidotum, inteſtinos adfectus, & regium morbum, ingenuè perſanat: ſed febri non conflictatis, ex mulſo: febrientibus, ex aqua mulſa prębetur. induratos abſumit lienes, eorum colluuiẽ depaſcens, ex aceto mulſo da-

tum: calculos in renibus cõminuit, cum apii aut petroſelini, dauci vel aniſi aut alterius cõſimilis decocto, propinatum: vrinæ difficultati, & veſicę exulcerationibus medetur, ex ſapa vel paſſo nõ febricitãtibus exhibitum. cùm omnibus longis febrium horroribus, tũ maximè quartanarum opitulatur, quoties eo quis ex arte vtitur: nimirum poſtquàm tranſacto vigore, morbus ſeſe remiſerit, et vomitiones à cęna elicuerit. datur etiam hydropicis, cum decocto ſecuridacę, vel ſimilium: iis quibus corpus inæqualiter tumoribus ſcatet (anaſarca græci, quaſi ſubter carnem vocant) item elephantiâ laborantibus, ſæpe præſenti eſt auxilio. membrorum reſolutiones identidem potu ſanat: fœminis purgationes ciet e potũ: emortuos partus excutit, ex paſſo vel aqua mulſa, ĩ qua rutha vel dictamnum inferbuerit,

ſabæ magnitudine aſſumpta: ex pedibus laborantibus, & iis quorũ ruens humor articulos impleuit, adiumẽto eſt, poſtquàm ſe morbi vigor inclinauit, nõ ſemel ſed ſæpe numeró, drachmæ pondere, repetitum, et pro laborantis viribus, ac temperatura datum. Non corpus modo, vt dictum eſt, ſed & ægritudines quoque animi perſanat. eorũ igitur qui melãcholia, id eſt, inſania quã atra bilis creauit, laborant, varias imaginationes tollit, ſubinde vſurpatum medicamentum: quippe quod veluti è conceptaculis, & liene bilem atram ebibẽs, exhauriat: quemadmodum & ictis à ſerpente venenum, & lymphaticis aquæ pauorem (peſſimam vitiorum labem) iugiter datũ ſummouit: & præbibitũ perſæpe, cùm peſtifera graſſatur lues, noxam prohibet. iis qui per hyemis gelicidia iter faciunt, adſumere prodeſt,

tanquam bonũ viſceribus indumẽtum, ſuum eis calorem impartiens, ea corroboret. dare autem oportet, cùm, qui ſumit, probã fecerit coctionem: qui crudus fuerit, & ciborum plenus, ebibat ieiunus. per æſtatem, aut florentem ætatis iuuentam, aut vigentẽ caloris inclementia, præbere nequaquàm oportet, niſi impendens periculum vrgeat: quanuis neque tum demum copioſum, aut frequens medicamentum erit miniſtrãdum. verùm iis, qui trãſacta iam iuuenta, ad ſenectam ſpectant, aut ætate confecti ſunt, & multum & ſępe, nõ ex aqua modò, ſed ex vino quoque ad vnam vſque drachmã ſumere conuenit: pueris verò prorſus inhibẽdum. quippe medicamenti magnitudo, pueriles vires longè ſuperat, corpúſque facilè reſoluens carpit, inſitúmque ſpiritum celeriter extinguit. Porrò medicamentũ hoc

Andromachus, princeps Neronis medicus, primùm cõdidit, eiq; declarationẽ, heroicis carminibus deſcriptam, nuncupauit. Sed Galenus mutatâ formâ, cõpoſitionẽ reddidit meliorẽ. Cuius medicamẽti cõponẽdi talis habetur ratio. Paſtilli ſcyllini, triens: paſtilli theriaci, ſextans: edychroi ſpiſſamenti, ſextans: cinamomi, piperis cũmunis, lachrymæ papaueris, ſingulorum ſextans: roſarum, ſcordii cretenſis, ſeminis napi, iris iliricæ, agarici pontici, ſucci dulcis radicis, ſingulorũ vncia: ginziberis, myrrhæ, croci, radicis quíque folii, radicis rheipõtici, nepetę, marrubii, petroſelini, ſtęchadis, coſti, piperis candidi, piperis lõgi, dictãni, iunci odorati, ſtyracis, ſeminis apii, ſeſelis maſilienſis, thlaſpis, ammis, triſaginis, aiugæ, malobatri, ſucci hypocyſtidis, nardi celticæ, męi athamãtici, gentianę, aniſi, ſeminis fœniculi,

lemnii ſigilli, chalcitis, amomi, aco
ri, fructus balſami, phu pontici, hy-
perici, acatiæ ſucci, galbani, gum-
mis, cardamomi, ſingulorum duel-
la: bituminis, dauci cretenſis, ſaga-
peni, opoponacis, caſtorii, centau-
rii tenuis, ariſtolochiæ, ſingulorum
ſextula: opobalſami, vncia vna: mel-
lis attici, & vini optimi, bonum ſpi
rantis odorem, quantum ad ſuccos
& lachrymas ſatis ſit.

Compoſitio hedychroi.

MARIS, aſari, amaraci, aſphalathi,
iunci odorati, croci, calami odora-
ti, phu pontici, caſiæ, folii indici,
ſingulorum duella: xylobalſami, o-
pobalſami, cinamomi, coſti, ſingu-
lorum ſextulæ tres: myrrhæ, folio-
rum malabathri, nardi ſpicæ, ſingu-
lorum ſextula: amomi duella: maſti-
ches ſextula: vini odorati quod ſatis
ſit. Andromachus croci, & caſię ſin
gulas vncias ſcripto mandauit.

Theriacæ parãdæ ratio iuxta Galenũ.

DE parãdæ theriacæ ratiõe ſapiẽtiſſim⁹ Galenus inqt, dictũ mihi antea fuit qđ ſi qs ſemel effici medicamentũ viderit, nõ ãplius op⁹ habiturũ, vt iterũ aut tertiò cõſpiciat. Verũ vt optima ĩ ſingulis medicamẽti generibus diſcernat: non ſemel, neque iterũ, neque tertiò, ſed perquã ſæpè cõtueri cõuenit, quæ in vnaquaque regione naſci putẽtur. Itaq; nũc de omnibus ſummatim & perq̃ paucis dicã. Radices quę vſui accõmodãtur, intentũ corticẽ, nõ rugoſum neque ieiunũ habere oportet (hoc bonę radicis argumentũ eſt.) Fructus cũ ſuis ſurculis et nominatis germinib⁹, eſſe pręcellẽtes, et multos, vnà cũ iis quæ fructibus adhęreſcũt: Semina eligãtur altilia & vegeta, quæ perinde atque radices, ob extẽſionẽ corticis cognoſcuntur: ſuccos & lachrymas eligere conuenit, tẽpore;

vel ſqualore non exiccatas, quæque nõ elangueſcentes et euanidas prę ſe ferant qualitatũ ſuarũ cõditiones, ſic vt guſtus iudicium ſubeuntẽs, nihil reſipiant. Fructus itaque cum germinibus, pulpis et carnibus, floribus et foliis, in theriacen coniiciuntur: herbæ inſequentium ſimplicium, ſcordii, nepetæ ſeu calaminthæ, marrubii, ſtęchados, dictamni, polii, aiugę, triſaginis, hyperici, centaurii: Radices horũ, zĩgiberis, iridis, rhei, quinque folii, coſti, nardi indicæ, nardi celticæ, gentianæ, mæi, acori, phu, ariſtolochię tenuis. Semina iſtorum adiiciuntur, napi, petroſelini, thlaſpis, ammis, aniſi, fœniculi, cardamomi, dauci. hæc igitur genera in ægyptiacas pilas demitti conuenit: quippe quum duriſſimæ, nihil ſui corporis inter tundendum remittũt, quod in attritu, contuſis inſeratur: adduntur quoque hîc ſimul paſtilli ſcylli-

ni,et paſtilli theriaci,hedychroi ſpiſ ſamentum piper nigrum , longum, & album, & roſæ ſiccæ: prætereà agaricum,crocus,ſi fuerit ſiccus,iuncus odoratus,lemniũ ſigillum,chalcitis aſſa , amomum atque cinamomum,& fiſtula caſię,balſami liquor & acatia , niſi mollis fuerit , & humore imbuta:tunc etiam caſtorium & bitumen,ſed vino madefacta.crocus in polentam teri debet , ſi tutiùs eſſe videatur,nõ ipſum tundere humidum . omnes liquores, vino macerentur,vt diſſolutioni, & trituræ reddantur opportuniores : concretus ſagapeni ſuccus , & oppopanax, & lachryma papaueris(quod & meconium, & opium nominant) & acacia , quoties humens , & contuſu difficilis eſſe tibi videbitur,ſucc⁹ hypocyſtidis & radicis dulcis:thlaſpis verò & napi ſemen, ſecundum primas cõpoſitiones (vt maiores me-

os parare videbam) vnà cum pertuſſis in pilam indebã. Deinde cõtemplatus ob glutinoſum lentorem implicita cohærere pilę vẽtri cauo, vbi ſola ſeorſum anteà contriuiſſem, putaui in illam nonnihil vini infundendum, quouſque tota terẽdo proluerentur: poſteà iis vino madefa-ctis, & detritis, admiſcenda. Thus priuatim leuigare in mortario per ſe leniter, ne latiùs protendatur, melius fuerit: poſteà ſi tibi fuerit in animo, comminutum habere in promptu, cũ tritis in vino reſpergas. Gũmi in vino macerari poteſt, idémque per ſe, & cum thure leuigari. proinde, quo dictum eſt, modo parentur omnia: quædam in mortario, cum vino trita: quædam comminuta, & arida, in farinam leuigata. Verùm quo tempore in vnitatem omnia coire debent, cum melle in duplici vaſe eliqueſcant: pri-

mum reſina, deinde ſtyrax & galbanum priùs in pila fracta, & contuſa piſtillis, aut vectibus ferreis, inſtillato melle crudo quàm pauciſſimo: poſteà ſolis dilatata digitis, reſinâ in melle liquefactâ, excipiantur, & ſic operculatis rurſum vaſis reſoluantur. Quippe melius, iis contectis, non ampliùs mel agitare: ſed vbi vaſculo præſenti operculum indideris, in aqua coctionem moliri. His verò liquefactis, arida adiiciantur iis, quæ ex vino trita fuerant, & ad ſufficientem vſque craſſitudinem denuò miſceantur. Sic paulatim liquefacta, tepida tranſfundantur: & cum aliis in mortario, magno cochleari, robuſto homine, vt in vnũ concreſcãt corpus, ſubigãtur, & poſtquã in vnitatẽ per bello coierĩt, & iam quod ex iis conſtat, videatur ſibi aliquod adſciuiſſe cõcrementum, mellis nonnihil me-

diocriter coćti, & deſpumati, nec-
non aliquam comminutorum por-
tionem, ac denuò mellis quippiam
addere conuenit: deinde liquefaćta,
tepida iam, miſcere, & omnia vi-
riliter in magno mortario terere grã
di cochleari, ſuperiećtis quæ redun-
dant aridis, inſuper & melle: &
quando à cochleari in vnitatem fue
rint redaćta, omnia è mortario con
iicere in pilam expedit: tum & fer-
reis većtibus diligenter repurgatis,
ne quid hæreat rubiginis, continuò
tundere illitis ſucco balſami većti-
bus: ſiquidem theriaci medicamen-
ti lentore imbuti hærent, vt ne fa-
cilè quidem à tundentibus eruan-
tur. vt ergo haud ægrè negotium
expediatur, extremas većtis partes,
ſucco balſami delinire oportet, iu-
giter ad hoc ipſum opus, quicquid
erit ſucci huius impendentem. Cæ-
terùm in ſole tundere meliùs, ſic e-

nim omnia faciliùs in vnum coäleſcunt. & cum id obimus negocium, pilam, quæ medicamentum in ſe continet, ſubtegere oportet: & exactis quatuor aut quinque diebus, in ſole tundere: nec ſecùs ex interuallis idem opus repetere, & rurſum ſex, aut ſeptẽ diebus ad duos vſque mẽſes, aut quadraginta prorſus dies obire. & hæc quidem hactenus, quę ad optimam componendi medicaminis rationem pertinent, ſcriptis mandata ſint: vt autem nigreſcat (haud enim noui qualiter id vſurpatum fuerit, vt qui colorem hunc non aſſequatur, riſui ſit) obſeruandum quidem nobis eſt, ſed noſcendum, nihil virium medicamento à colore adiunci veram coloris huius fruſtratio ob chalcitim crematam accidit, quæ vel flaua, vel fulua redditur: & ſi minima portio eius iniiciatur, colore tamen emi-

net. Itaque nequis in hac re videatur hallucinari, aut errorem committere, iis mentem adhibeat, quæ mox ſum dicturus: drachmas certè quatuor chalcitidis, antidotum recipit: ſed hanc multò copioſiorem inaſſare conuenit. hac ratione, Drachmas crudæ chalcitidis non pauciores quadraginta, in ollulam indito: deinde candētibus carbonibus, ollulam non operculatam impone: ac quando profuſum fuerit medicamentum, vel euehi conſpexeris leuius ac ſpumoſius, cōfeſtim detrahere conuenit, & humi deponere, & non quemadmodum conſueuimus interdum, ſimiliter ſuccedentibus ignem, aurā illi afflari (mirum eſt enim quàm fuluus color, vel flauus hinc excellat) ſed ne inſolari quidem oportet: verùm refrigerati, quod ſpumoſiſſimū ſuper vehitur, nihil habēs in ſe flaui vel fului neq;

Iuthei capere deinde, experimẽti gratiâ, paululũ ex hoc capientes, & terẽtes, intueri, nunquis colorũ poſt leuigationem appareat: ſi verò quali fuerat adſumptum, vel porraceo, vel ſpumeo colore cernetur, ex eo quaternas adiicere drachmas pauxillum enim hoc in tanta vſti copia cõperies. Verùm q̃ neceſſaria putauimꝰ, ad antidoti & cõpoſitionẽ & apparatũ, omnia iam nobis dicta ſunt.

Scyllinos panes hac ratione factitamus: Scyllam nouellam non perquàm magnam oportet oblinire, vt nõnulli luto (ſordidũ enim mihi & ſpurcum, videtur) ſed ſubactam polline (inaſſatur enim facile tenerrimus hic pollẽ) vt & in paraſſatu nonnihil virium huius participet: cum inaſſetur, facilè in furno vel cacabis aut clibanis, quibus panes coquuntur. Inter aſſandum, mentem adhibere oportet, vt æqualis aſſatu-

ra fiat:dein ſumptas alternatim eius tenerrimas partes, diligenter terere: & adiectis erui farinæ quàm optimę et recẽtiſſimę portiõibus æquis, in polentam ea omnia redigere, & in paſtillos mediocres cogere: qui in vmbra repoſiti, ad vſum aſſeruentur.

*Theriaci paſtilli hac ratione conficiun*tur: viperæ pro modo & quantitate totius compoſitionis adſumuntur, non omni quidem tempore, verùm maximè ineũte vere, venatu captæ, quoties iam relictis latebris, euocatæ foràs, poſteà in ſubdiales ſemitas præſerpunt: hoc modo venenũ non vſque adeò noxium poſſident. ſint ferę magnopè, mobiles, ſubflauæ, & ceruicem maximè protendentes, oculis rutilis & trucibus, impudenti ferocitate cernentibus, capitulis latioribus, corpe toto, & ventre ſinuoſiore, meatu proximè ſum-

mam caudem inſidente, cauda non circumuoluta, quieto innitentes ſerptu. A maſculo fœmina his rebus diſſidet, & quòd dentes caninos plures duobus exerit. Cæterùm vbi eos oportunè ceperis, priùs capita oportet & caudas abſcindere, in tantum vt abſciſcionis menſura, quatuor digitorũ fuerit. Verùm inter abſcindendum partes, intueri decet ſummoperè, an ſtatim ab amputatu, exangues, immobiles & prorſus emortuæ feræ videantur: ſi enim tales inueniantur, ad medicamenti miſturam inutiles eſſe putantur, quòd ſi truncatis partibus, videas quendam in ipſis relictum adhuc motum, & ſanguinis vim ſeruare, aliquantiſper potuiſſe, quàm optimas eſſe vt cõpoſitioni antidoti, miſcantur, putabis, ad hæc totum exuere pellem oportet, & adipem, vtpote inutilem: & intranea omnia

detrahere: poſtremò in fictile vel lebetẽ, pulchrè incẽſis carbonibus inſidentẽ, ne in coctura ſuũ exhalẽt nidorẽ, coniiciantur: & in fontana decoquãtur aqua: ſal recens, & anethi ſicci, ſcoparũ ramuli, eâdẽ menſurâ coniiciantur. cũ autẽ carnes fuerint bene cõcoctæ (modus eſto coctiõis, quando ſpinę à viperarum carnibus fuerint ſeparatæ) tum depoſito ab igni lebete, ſpinas exactè ſecernito, nequa te lateat carnibus inhęrens: ita repurgatas tritáſque carnes, quã puriſſimo pani, mundiſſima ſimilagine coacto, commoderatè miſceto, & quemadmodùm præcipit andromachus, in panificia digerito. Magnus autem Damocrates, pares carnium & panis portiones miſceri voluit. ſic eas cum pane detritas, affuſo iure decocti, quantum ſatis eſt, in mediocres paſtillos conglomerato, & pauxillum adhibens la-

chrymæ balſami in miſtura, & in vmbra reponens, ad totius medicamenti concinnationem ſeruato. Habes theriaci antidoti componēdi rationem, exactè tibi expoſitam. Porrò tibi hinc exploranti, licet ſcire, vti reliqua è variis ſpeciebus, antidota formandæ ſint: deinceps de cæteris diſſeremus antidotis, quę veteribus ac neotericis pleriſque, tum græcis tum barbaris condita ſunt. non tamen omnia exponemus (quippe in immodicam longitudinem liber ſuccreſceret) ſed quæ mihi celebriora videbuntur, vtilioráque, & plures ad vſus accommodatiora, proponentur: tum quæ in pauciores vſus veniunt: ſed meliús, quibus remedia pollicentur, viciis opitulantur. Quorum enim magnus erupit vſus, multa fronte promittunt, & vires ſuas ad multa impertiuntur. ob id haud par eſſet, co

dem modo in omnibus aduerſis valetudinibus eas efficere.

CENTENARIVM Antidotum, græcis, quod centenis conſtet ſpeciebus, hecatontaides adpellatum: quod Galenus, Cæſari ſe dicaſſe cō didiſséque, aduerſus omnia & peculiariter letalia venena, teſtatur. eſt alioqui vtile medicamentum, & ad varios vſus accommodatum, ac ſecundas à theriace obtinet. Abrotani drachmæ tres, cum dimidia: amomi drachmæ ſex, ariſtolochiæ drachmæ octo, acatiæ drachmæ quatuor, croci ſiciliqu⁹, aſari drachmæ quatuor, baccarum iuniperi ſemiuncia, aniſi drachmæ tres, agarici drachmæ decim, fructus balſami drachmæ tres, bdelii drachmæ tres, florum ſylueſtris punicæ ſiciliquus, gentianæ ſemiuncia: ſucci radicis dulcis, drachmę quatuor, ſeminis rape, drachmæ octo: cretæ ſa-

miȩ drachma vna, ſeminis dauci ſemiuncia, radicis dracunculi drachmæ tres & dimidiata, ſeminis irionis vncia, iris ſiciliquus, myrrhæ drachmæ ſeptē, zingiberis drachmȩ ſeptem, eringii drachmȩ quatuor, ſeminis thlaſpis vncia, conizæ tenuis drachmæ ſex, cyperi drachmæ ſex, bacarum cedri drachmæ ſex, acori ſiciliquus: cicutæ corticibus caſtratȩ, drachma vna: ammis ſemiuncia, ſeminis cnici drachmæ ſeptem, cinamomi drachmæ ſex, coſti drachmæ ſeptem, centaurii ſemiuncia, caſiæ fiſtulæ drachmæ quinque, caſtorii drachmæ ſex, calami odorati ſemiuncia, gummis ſiciliquus, cardamomi drachmæ quatuor, ſeminis roriſmarini (quod cenchry dicitur) drachmæ tres: cyphei drachmȩ quatuor, galbani drachmæ ſex: roriſmarini ſemiuncia: ſaluiȩ drachmæ quatuor, lonchitidis ſeminis

drachmæ tres, ſeminis lini drach-
mæ tres, ſeminis fœniculi drach-
mæ ſex, thuris drachmæ ſex, lachry
mæ papaueris drachmæ decē, lem-
niæ rubricę drachma vna, malaba-
thri drachmæ octo, mæi drachmæ
ſex: nardi ſyriacę, drachmę ſex: ana-
tum ſanguinis, drachmæ ſex: nardi
celticæ vncia: ligni balſami dra-
chmæ ſex, ſeminis hormini dra-
chmę octo, lachrymæ balſami (quā
opobalſamon vocant) ſemiuncia,
candidi erui vncia, radicis panacis
drachmæ tres, lachrymæ panacis
(quā vocant opopanacen) ſemiun-
cia: ſecuridacæ drachmæ ſex, herbæ
ſanguinalis drachmæ nouem, polii
drachmæ quinque, inulæ drachmę
quinque: quinque folii drachmæ o-
cto, petroſelini ſemiūcia, lachrymæ
peucedani vncia, piperis nigri dra-
chmæ quinque, piperis candidi dra
chmę quatuor, piperis longi drach-

ma, ſcinci drachmæ quinq; : terebin thinæ, drachmę quinque: roſarũ vn cia; ſagapeni drachmæ ſex, ſtœchados drachmæ .iiii. pineæ nucis torrefactæ, drachmæ ſex: iunci odorati ſemiuncia, carniũ vuarũ paſſarum drachmæ quatuor, ſeſelis drachmæ quinque, ſeminis paſtinacæ ſemiũcia, fellis taurini drachmę quinque, aiugæ drachmę quinque, pſyllii dra chmæ quatuor: ſcordii ſeſquidrachma: hali (quã vocant ſymphytũ) radicis, ſiciliquus: herbæ pedicularis (quã vocant ſtaphida agriã) drachmæ quinque: fructus trifolii, drachmæ quinq; : ſtyracis drachmæ quin que, ſeminis tordillii ſiciliquus, teu crii drachma vna, ſucci hypocyſti dis ſiciliquus: alterci ſeu apollinaris herbæ, ſiciliquus: radicis cotylidonis ſeſquidrachma: mellis quantum fuerit ſatis.

ESDRAE Antidotum contra ve

nenatorum ictus, fabæ magnitudine ex vino datur: demorſusque locus eunti dormitũ, delinitur, & periculo vacabit. aduerſus adſumpta venena, ante & ſecundum vomitionem, exhibetur ponticæ nucis magnitudine, diluculo & in cubili ex vino: præſumptum autẽ, noxam delibutorii veneni ſerpere nõ permittit. in capitis doloribus, in ſapa reſolutum illinitur fronti, & datur ebibendum ſub noctẽ, appetente ſomno, phaſeli magnitudine, diſſolutum exiguâ aquâ, vel ſapâ: inſanis, dum ſomnus initur, fabæ tuberculo præbetur, ex diluta ſapa: eóque in ſapa ſoluto, frons & media ſuperciliorum interſtitia, & nares totæ foris perlinũtur in cubili. ſiquidem ſomnum accerſit: non ſecus & in diuturnis oculorum defluxionibus, ſapa reſolutũ, fronti ad ſupercilia vſq; ſublinitur: ad erũpentes malarum

ſeruores, & dentiũ dolores, ſapâ dilutum, calfactúmque præbetur ore continendũ: ſtatímque dolorẽ leuabit. contra longã tuſſim, & ſpirandi difficultatẽ, põticæ nucis craſſamẽto datur, in ſapa q̃ aquâ ſit diluta: ſi verò febris adſit, ex aqua mulſa, diebus ſeptem, in cubili. cruẽta excreantibus, interno laborãtibus abſceſſu, & tabidis, fabæ magnitudine, cũ exigua ſapa, aquę frigidæ pauxillo diluta, diebus cõpluſculis manè & veſperi propinatur. longis ſtomachi doloribus cũ perfrictione, magnitudine fabæ cũ ſapa præbetur: ſi febrim experiantur, ex aqua mulſa: ſingultui ob plenitudinẽ erumpenti inter frigora, fabę craſſitudine exhibetur, ex condito: cõtra duritias, ex aqua mulſa: & lieni laborãti, & aceto, aut aceto mulſo: ſed tumẽtes p̃tes, antidoto collinantur. calculoſis, cũ ſapa præbetur: vrinæ difficultati, cũ apii vel

petroſelini, aut alterius cõſimilis decocto: in alui profluuio, cœliacis affectibus, dyſenteriis, ponticæ nucis magnitudine, cũ aqua mulſa: ſed eo ſapâ reſoluto, vitiatę partes linũtur. Iſchiadicis, aut quibus ruens defluxio, articulos impleuit, ex melle vel aliquo vnguento, vt glaucino, vel irino, vel ſicyonio illinitur: elephãtia correptis, auellanæ nucis magnitudine, cũ mulſa, bis die datur, eóque in vino reſoluto, totum in ſole corpus nouẽ dies oblinitur. Quippe porrigines & cuticulares ſquammulæ decidunt, & aſſimulantis facultatis habitudo renouatur, fœminis, quæ partum ægrè enituntur, imus venter ſublinitur, & facilè fœtũ ædunt. aduerſum vlcera maligna (cacoëtha vocant) & inueterata, in ſuperficie ac ſummatim erumpentia, linteis inductum imponitur, aut auriculario clyſtêre, aut fiſtulâ in-

ditur, vt ſanitati reddantur. Recipit antidotum, mameræ vnciam, amomi ſextantem, iunci odorati ſemiunciam, pyrethri duellá, croci vnciá, myrrhæ ſextulas tres, ſtyracis ſemiunciam & ſcrupulos duos, petroſelini ſextulam, tragacanthæ vnciam, hypocyſtidis ſucci ſextulas tres, iris ſemiunciam, ſcrupulos duos: ſeminis fœniculi vnciam, folii quadrantem: radicis ponticæ, roſarum ſiccarum, dulcis radicis, florum ſylueſtris punicæ, cinamomi, ſingulorum quadrantem: nardi celticæ drachmam, aquæ cœleſtis ſextulas duodecim: tũdito craſſiuſculè, & in duplici vaſe vnguentario poſtridiè coquito ad tertias, & humorem in alterum vas exprimito: expreſſi iuris huius, quantum ad diluenda ea quæ ſubſcribentur, ſufficere videbitur, miſceto. gummis, tragacanthæ, ſingulorum dra-

chmas ſex: myrrhæ, dulcis radicis, ſucci hypocyſtidis, ſingulorũ ſiciliquum: croci, maſtiches, ſingulorum drachmam, operoſè terito, paulatim expreſſi humoris nonnihil adiiciens. vtere cum vino ſcybelite aut thereo, aut premnio. eſto modus inſtar ſextariorum viginti quatuor. & vbi paſſo commiſcueris, in vaſe coquito: cumq́ue mellis habuerit craſſitudinem, trita reſolutáque adiicito: rurſumq́ue dum ſibi concrementum adſciuerit, coquito: & in vitreo vaſe recondito: cùm res poſtulabit, vt anteà dictum eſt, vtitor.

ANTIDOTVM Aſyncritum, id eſt, incomparabile, contra quartanas: veteres capitis dolores mitigat: vertiginoſos adfectus & inſultus morbi cõmitialis mulcet: peruigilia ſedat: inſaniam placat: magnũ oculorum dolorem finit: defluxionem,

dentium cruciatus, ſpirandi difficultatem, & omnẽ ſuſpirii cauſſam diſcutit: tuſsi diuturnæ, pulmonariæ, et laterali medetur inflammationi: humorem omnem ab officina pulmonum elidit: tenuia ſputa denſat, excretúque faciliora reddit, ex hydromelite potum: ſi ſanguis ſputo reddatur, ex aceto mulſo, vel poſca, vel ſanguinalis herbæ, vel plantaginis ſucco, ſiciliqui pondere: ſed pro laborantis viribus paululum quid, vel adiicito vel detrahito. ſtomacho præſenti eſt auxilio: huius ſiquidem humidam laxitatem adſtringit: cibi faſtidia leuat: ſingultum tollit: non retẽtos ob impetũ vomitionum, cibos ſiſtit; & omnẽ ſtomachi & ventris inflationẽ, in ructus ſoluit, vellicantes iocineris dolores permulcet: contra regium morbum efficax habetur: quippe quod in priorẽ naturam vnamquanque partem reuo-

cet. erumnoſæ cogitabundæque in-ſaniæ quam atra bilis creauit(melancholiam vocant)tumultus leuat:lienis grauitatem ſubmouet: faciei colorem reddit:pituitã, bilémque per inteſtina deiicit: diſtributiõis meat⁹ aperit: vrinas ciet, & ad renes impellit:ſic vt ad veſicã arenulas & ſabuloſa deturbet: grumis à renibus & veſica coëuntibus medetur:vrinę difficultatem reprimit:ileoſis & colicis cruciatibus, potu ſuccurrit efficaciter: vetus alui recrementum ſubducit:inflammationem tẽporis curriculo diſcutit: tormina mitigat, & diſtentionem conceptaculorum reſoluit. cùm verò non poteſt ore ſumi, cum fœnigræci ſucco ſubter in ventrem datur, & à doloribus vindicat: maximè verò vteri calamitatibus opitulatur:nã enitentiũ puerperarúmque dolores permulcet:moleſtiam peruigiliorum,elationẽ vul-

uæ & diſtentionem mollit: morboſam purgationem ad recreationem perducit: meatuum ſpiracula laxat: erumpentes vtero ſanguinis profuſiones, ſi ſolum detur, ſupprimit: quinetiam ſi ex vino calido infundatur, ſiſtit eaſdem: deliteſcentibus renum collectionibus, potu ſuccurrit: in podagris quoque & articulariis doloribus eo vtẽdum: hoc verò laborantibus auxiliari, experientiâ compertum eſt: maximè autem & in morborum acceſſionibus, vires huius medicamenti licet intueri ac deprehendere· ſiquidem non in os modò datum, ſed et reſolutis quoque membris illitum, efficax eſt: prodeſt etiam iis, qui in alea vitæ conſtituti periclitantur. Ratio componendi hæc eſt: Myrrhæ ſcrupuli decem & ſeptẽ: lachrymæ papaueris, ſcrupuli octodecim: amomi, ſcrupuli ſex: petroſelini, ſcrupuli quĩdecim

ſeminis apii, ſcrupuli duodecĩ: iunci odorati, ſcrupuli nouẽ: caſiæ Aegyptiæ, ſcrupuli quatuor: piperis candidi, ſcrupuli quatuor: atri piperis, ſcrupuli quindecim: ſinapis ſyriacę, ſcrupuli duodecim: ſtyracis, ſcrupuli ſex: ſeſelis, ſcrupuli quatuor: hedychroi magmatis, id eſt, ſpiſſamenti, ſcrupuli quinque: mellis deſpumati, quantum erit ſatis. modus eſt, drachma: Styracem melle diductum vſurpa: & arida reſperge: lachrymam paueris macera dulci ſapa, donec mellis habuerit craſſitiem.

ANTIDOTVM aureum Alexandri, cōtra defluxiones capitis frigore cōceptas, efficax: oculorum lachrymas exiccat: dentium dolores lenit: aduerſus capitis cruciatum ſummoperè prodeſt, illitum fronti: Comitiales, inſanos, vertiginoſos, & in vniuerſum omnem capitis noxam mulcet: tabidis, tuſsiculoſis, humo-

rem à pectore reiicientibus, cardiacis, ſanguinem excreantibus, præſen ſenti eſt auxilio, datum vt iſchiadicis, coli et renum cruciatibus: aduerſus iliorum noxam, difficultatem vrinæ, & eiuſdem ſtillicidiũ valet: calculos comminuit: omni ventris adfectu liberat: quotidianis et tertianis febribus circa acceſſionis initiũ, ſufferuefacto ſtœchadis iuſculo, eximiè medetur: Aſari, fruct⁹ balſami, apollinaris herbæ, ſingulorum duella, ſcrupuli duo: garyophylli, lachrymæ papaueris, bacularum myrti, cyperi, ſingulorũ duella: balſami, cinamomi, folij, zudaris, zingiberis, coſti, corallii, ligni caſię, euphorbii, citheris (id eſt tragacanthæ) thuris, ſtyracis, mei, cardamomi, ſeſelis, ſaxifragi, apii, nardi celticæ, aniſi, ſingulorum ſextula: xiloaloes, rhei, caſtorii, nardi, galãgæ, lachrymę panacis, anacardii, maſtiches, ſulphuris,

peoniæ, eringii, thymi, acori, halicã cabi, ariſtolochiæ longę, gentianæ, corticis mãdragoræ, triſaginis, phu, baccarum lauri, ammis, luphiæ com poſitæ (ſiue, qđ idẽ eſt, aliptæ) dauci, piperis longi, ligni balſami, ſeĩs petroſelini, ſeĩs libyſtici, ruthę, hyſſopi, ſuccini, amomi, ſingulorũ dimidiũ ſextulæ, id eſt, ſcrupuli duo: auri, argẽti, vnionum (quos margaritas vocant) blattii (ſeu onychis) oſſis ceruini cordis, ſingulorũ, duella, ſcrupuli duo: eboris, calami, odorati, pyrethri, ſingulorum drachmæ ſex.

Antidotum DIACOMERÔM à latinis nominatũ, efficaciter prodeſt difficulter ſpirãtib⁹, arteriacis, tuſsientibus, tabidis & omni pectoris & ſtomachi offenſæ, aquę ſubter cutẽ fuſæ, renũ doloribus: voluptatẽ parit: corpora ſaginat. cinamomi garyophylli, ſpicæ, zingiberis, zeduaris, coſti, pyrethri, rhei, nardi

celticæ, ſingulorũ vncia: anacardii, piperis atri & candidi & lõgi, cardamomi, aniſi, ſingulorum ſemiuncia: eboris, oſsium palmularũ, oſsis cordis ceruini, corallii, ſingulorũ ſeſquiſextula: moſchi, balſami, ſingulorũ ſextulæ dimidiũ: roſacei mellis (qđ rhodomeli nominant, quantum ſatis eſſe videbitur.

Antidotum DIACUMINÔN, arteriacis, difficultati ſpirãdi, tuſsiculoſis, inflationibus efficaci eſt adiumento: noxam ſtomachi corrigit: coctionem adfert: aſtrictionũ vitia ſanat. Cumini ſextulę quĩquaginta: cinamomi, ſpicæ, zingiberis, piperis nigri, fructus balſami, ſingulorũ ſextulę decem: iris, cyperi, cardamomi, ruthę, libyſtici, ſingulorũ ſextulę quinque: mellis quãtum ſufficiet.

Antidotũ DIACITRINÔN. i. è citrinis, contra ſtomachi noxam efficax: nauſeam leuat, & coctionẽ præſtat. Recipit corticũ malorum

citrorũ, drachmas cẽtum quinquaquinta: ſtillaticii roſarum liquoris, drachmas quadraginta: cinamomi, garyophylli, zingiberis, piperis nigri, ſingulorũ drachmas viginti: galangæ, ſpicæ, pyrethri, aniſi, ſingulorum drachmas decem: mellis quãtũ ad ea excipienda ſatis eſt. Cortices citrinorum, in liquore, quem ſtillantes roſæ reddiderunt, molli igne ferueſcant, dum ad tertias redigantur: deinde adiecto ſufficienti melle coquantur, donec mellis craſsitudinem referant: depoſitóque ab igni aheno, tuſæ & cretæ ſpecies, in vas demittantur. Vtẽdum ante & poſt prandium.

Antidotũ DIALACHAN, facit aduerſum frigus ſtomachi: obſtruẽtes infarctus, inflationes: iocineris & renis duricias ſanat: aquæ inter cutem cauſas omnes diſcutit: menſes ciet: vẽtoſos ſpiritus ab alto cor-

poris abigit. Lachæ drachmæ quindecim: cinamomi, rhei, coſti, ligni caſiæ, ariſtolochiæ longæ, ariſtolochiæ rotundæ, fructus balſami, ſingulorum drachmæ nouem: garyophyllorum, moſchi, cari (id eſt nucis moſcatæ) carpeſii, eupatorii, gentianæ, polii, aniſi, ſingulorum drachmæ quatuor: mellis quantum ſatis erit. Modus potionis eſt, ſeſquidrachma, cum feruefactarum radicum iure.

Antidotum DIAMELÔN, id eſt, è malis, contra diuerſas ſtomachi diſtemperaturas valet: appetentiam excitat: concoctionem efficit: nauſeã ſedat: & ex longa morbi imbecillitate ſeſe recolligentes ad priſtinum robur, mirum in modum reſtituit, & viuidum efficit colorem. Habet malorum dulciũ drachmas centum quinquaginta: liquoris roſarum ſtillatitii drachmas trecen-

tas, ſacharis drachmas centum: ſan tali albi & rubri, ſucci dulcis radicis, roſarum, ſingulorum drachmas nouem: cardamomi, galangæ, moſcatæ nucis, ſpicæ, zudaris, ſingulorum drachmam: ſeminis baſilici, ſeſquiſcrupulum. Mala intus & extra purgata tundito, & lento igni in ſtillatitio roſarũ liquore ad tertias coquito. poſteà mellis deſpumati, ſufficientem modum adiicito: & tandem feruefacito, dum ſibi mellis cõſiſtentiam adſciuerit: ſublatóque ab igni aheno, in pilam marmoreã mittito: & cũ ſachare tritas & cretas ſpecies ſubigito: & cũ rectè fuerint ſubactæ, in vaſe recondito. Modus, drachmę tres, manè & veſperi.

Antidotum DIARHODÔN, id eſt, è roſis, pollet aduerſus ſtomachi calorem, iocineris, lienis, pulmonum: contra viſcerum dolores, & noxam omnem totius corporis à ca

lore procedentem. Santali albi & rubri, ſingulorum drachmæ duæ, ſeſquiſcrupulus: tragacanthæ, gummis, ſpodii, ſingulorum ſiciliquus: aſari, maſtiches, ſpicæ, cardamomi, croci, agalochi, caryophyllorum, ſoue, id eſt, galliæ muſcatæ, aniſi, fœniculi, cinamomi, ſucci dulcis radicis, rhei, ſeminis baſilici, baccarũ oxyacãthæ, ĩtubi ſatiui, ſeminis portulacæ, ſeminis cucumerũ, ſingulorum drachma: vnionũ, oſſis ceruini cordis, ſingulorũ ſeſquiſcrupulus: ſacharis, roſarũ, ſingulorũ ſeſcũcia: caphuræ, grana tria: moſchi, grana quatuor: zulapii roſarũ, quantum ſuffi ciet, vt vna fermenteſcant.

DIANTHÔN, id eſt, è floribus Antidotum, prodeſt præter rationem tribulatis, cardiacis, animi læticiam auget: eos roborat, qui à longo morbo debiles adhuc, ſeſe recolligunt: ſtomachum perpulchrè cor-

rigit. Florũ roriſmarini, coronarii (quod dẽdrolibanõ appellãt) ſing. drachmæ quadraginta : roſarum, violarum, dulcis radicis, ſingulorum drachmę ſex: garyophyllorũ, ſpicæ, nucis vnguentariæ (quam myriſticã nominant) galangæ, cinamomi, zingiberis, zeduaris, xylaloes, cardamomi, aniſi, anethi ſeminis, ſingulorum drachmæ quatuor: mellis attici libræ duæ cũ ſemiſſe.

DIASATYRIÔN, id eſt, è ſatyriis antidotum, pollet contra veſicæ & renum imbecillitatem: iis etiam auxilio eſt, qui vrinam reddere nequeunt: venerem mirum in modũ ſtimulat, eámque certa de cauſſa ceſſantem haud ſegniter reſtituit. Conſtat teſtium ſatyrii viridis, dauci ſatiui, dauci ſylueſtris, nucis indicę, piſtatiorum, nucis pineæ repurgatæ, ſingulorum drachmis duodecim: zingiberis, garyophyllorũ, ſeminis

aniſi, erucæ, ſingulorum drachmis quinque: cinamomi, ſcinci, bulbi ſeminis, ſingulorũ ſilici quo, ſeſquiſcrupulo: moſci, ſiliquis ſeptẽ: mellis ſeſqui libra. Radices ſatyrii, dauci tam ſatiui quã agreſtis, priuatim & ſeorſum, tunduntur: collectæque in vnum, molliuſculo igni paululum ferueſcunt. rurſum piſtacia & pineæ nuces tuſę & adiectæ rigantur, dum aliquam craſſitudinem conceperint: deinde ſublato ab igni vaſe, tuſæ & cribratę ſpecies, addũtur: poſtremò moſchus cũ exiguo liquore, quem ſtillantes roſæ remiſerunt, inſeritur. Modus, cocheare eſt, ex vino dulci.

DIAPENIDIÔN antidotum, valet aduerſus omnẽ pectoris noxam: tuſſi à frigore contractæ, vocis iacturæ, tabidis, purulenta excreantibus, diluculo & veſperi cum cremore priſanæ calido. Penidiorũ

drachmæ ſedecim: nucis pineæ, amygdalorum, ſeminis portulacæ, capitis papaueris albi, ſingulorum drachmæ tres cum ſeſquiſcrupulo: cinamomi, garyophyllorum, zingiberis, ſucci dulcis radicis, tragacanthæ, ſingulorum ⁎. mellis quantum ſit ſatis.

DIAPRASSIV, id eſt, è marrubio antidotum, prodeſt tuſſiculoſis & pituitoſioribus noxis. Hyſſopi libra, iris, dulcis radicis, nepetę, ſaluiæ, ſeminum cotoneorũ, nucis tedæ, ſingulorũ ſelibra: ſcyllæ triens, pulegii quadrans, inulæ, marrubii, ſingulorum triens: fœnigręci vncia: ficorum paſſarũ pinguium, libra: mellis quantum tibi faciet ſatis.

DIOROBÔN. i. ex eruis antidotũ, tuſſi ſubueẽit, & pectus repurgat. Styracis, terebinthinæ, thuris, radicis dulcis, croci, aniſi, iris, amygdalorum amarorum, erui, nucis pineæ

hyſſopi, ſingulorum quadrans: piperis, tragacanthæ, ſingulorũ vncia: mellis quantum videbitur ſufficere.

Illinctus compoſitio, *Capit croci vnciam*: tragachanthæ pondo quadrantem: hyſſopi pondo ſextantem: dulcis radicis ſextantem: cornorum & amygdalorum, ſingulorum libram: mellis quantum ſatis fuerit.

DIANACARDÔN, id eſt, ex anacardis antidotũ: proficit vertiginoſis, comitialibus, difficulter ſpirantibus, ileoſíſque: menſes pellit, incipientem aquã inter cutem, aut malum corporis habitum abigit. integer modus ſiciliquus eſt, cum perquàm diluto melle. QVI autem antidoto, ſcãmonii ſiliquas ſex inſerunt, citra moleſtiam flauam bilẽ deiiciunt. SI verò epythimi ſiliquas uiginti cõiunxeris, atram bilẽ

innoxiè ſubducet. SI verò colocyntidis pondus idem cũ ſcammonii pondere immiſcueris, pituitam purgabis. R. Anacardiorũ quadrãs: croci, caſiæ, folii, ſpicæ nardi, mæi, agarici, iunci odorati, rhei, ſingulorum ſeſcuntia: aloes pondo ſextans, garyophyllorum vncia: epithymi, acori, piperis, ſaxifragæ, maſtiches, iris, myrobalani, ſingulorum quadrans: mellis quantum erit ſatis.

DIAMOSCV, id eſt, è muſco: antidotum, pollet contra omnem malum corporis habitum, & iocinoris affectus: prodeſt lienoſis, ſtomachicis. i. quorũ venter cibi nõ eſt tenax: habitũ eximiè ad alimoniam roborat: corp⁹ reddit vegeti⁹, vernaculũ excitãs calorẽ. Sampſuchi, corimborũ, thymi, aloæ, iũci odorati, ligni balſami, ſagapeni, aſari, garyophyllorũ, caſię, coſti, radicis põticę

(rheum vocãt) zingiberis, pulegii, cinamomi, libyſtici, ſeminis apii, petroſelini, dauci, moſci, ſingulorum vncia vna: mellis quãtum ad ea excipienda ſatis ſit.

DIACALAMINTHES, auxiliatur iis, quos cibi faſtidium vrget, appetentiam reuocans: ęgrè quoque ſpirãtibus, ſtomacho perfrictionẽ ſentienti, & ſpiritu diſtento confert ex vino manè: ſi verò reſpuant ſiccum, nucis auellanæ craſſamento eſtur cum vino. Piperis vnciæ ſex: calaminthæ, pulegii, petroſelini, ſingulorũ ſeſcũcia, ſeminis apii vncia, libyſtici triens: ſeſelis vncia: thymi ſemiuncia: mel ſufficiens.

DIOSPOLITICVM valet aduerſum tardas concoctiones, & concepta corporis & ſtomachi frigora: Piperis, cumini, zingiberis, ruthæ, nitri, ſingulorum libra vna: mellis librę quadraginta, ſi perquã humi-

dum placet eſſe:ſin minùs, quãtum ſufficit. Cuminum pridiè quàm medicamentũ cõdatur, acerrimo aceto debet macerari: tempore verò quo cõficitur, in fictilibus igni candentibus torreſcat, deinde teratur.

Antidotum EX HERMODACTYLIS, conferens podagricis, articullariis doloribus: expurgat humores crudos, qui ad profunda artuum decubuerunt. Hermodactyli, galangæ, pyrethri, zingiberis, aniſi, gẽtianæ, ariſtolochiæ, ſing. quadrãs: mellis modus, qui tibi ſatiſfecerit.

AEGYPTIVM antidotum, omnibus vitiis occurrit. Nam auxiliatur capitis doloribus, etiam qui mediam obſident caluariam: vertiginoſis, comitialibus, veternoſis, melancholicis, ſanguinem ſurſum reiiciẽtibus, pulmonariis, laterum doloribus, tabidis, tuſsientibus, ſãguinem excreantibus, orthopnoicis, cardia-

cis, ſtomachicis, iocineroſis, lieno-
ſis, regio morbo, renum inflamma-
tionibus, & lumbagine laboranti-
bus, quartanis, neruorum reſolutio-
ni, iſchiadicis, podagricis, articulo-
rum doloribus: obſeſſos calculo, vri
næ meatus expedit: callos, qui arti-
culos inſederunt, & condylomata
diſcutit, & omnia per vrinam ex-
cernit: conſequenter & viſum & re-
liquos ſenſus renouat: memoriã re-
fricat. Cõtinet triſaginis, hyperici,
ſingulorum dodrantem: centaurii te
nuis, vncias octo: ariſtolochiæ lõgæ
ſeptuncem: gẽtianæ vncias ſex: am-
mi quicũcẽ, mei triẽtem, petroſelini
quadrãtem, phu ſextantem: agarici
vnciam (nonnulli & nardi celticæ
ſextantem adiiciunt) radicis põticæ
pondo drachmas tres: mellis quãtũ
eſſe ſatis fuerit viſum. modus exhibi
tionis eſt, maiori ex pte, drachma:
primo tẽpore, ter in menſe: poſteà,
bis aſſumitur, & morbo liberat.

Antidotum MYTRIDATIS, ATHANASIA dictũ, aduerſus letifera venena & animantium ictus, quæ virus eiaculantur, efficax: ſtomachicis, & quibus in ventriculo cibus coaceſcit, ſanguinẽ excreãtib⁹, tuſsi longa conflictatis, iocineroſis, lienoſis, vteri & veſicæ affectibus. Piperis candidi, grana quadraginta: mei, aſari, acori, dauci, petroſelini, nardi indicę, negyritæ calculi, ſingulorũ ſemiuncia: coſti, myrrhę, ſingulorum vncia: cinamomi, caſię, ſingulorum drachmæ duodecim: mellis quantum erit ſatis. in quibuſdam agaricum & ſcordium adduntur.

DIASCINCV, id eſt, è ſcinco, antidotũ Mitridatis Eupatoris: valet contra exitialia venena, & aduerſum omnem letiferam materiam & ictus omniũ virus eructãtium: inteſtinis affectib⁹ efficax: cõceptũ adiuuat: mẽſes ciet: emortuos ptus ex-

cutit: hęrentes ſecundas reſoluit: fe
bres, circuitu repetẽtes, diſcutit: mẽ
bris captos, tremuloſque firmat: iis
quibus rigens ceruix ſcapulis adhæ
ret (opiſthotonicos appellãt) iſchia
dicis & podagricis auxiliatur: item
vitiis oĩbus, quæ ex neruorũ ſympa
thia, id eſt, mutua affectione oriun
tur. Ratio concinnandi ita ſe habet:
Scinci, ſagapeni, acori, coſti, hyperi
ci, acaciæ, iris, mæi, gummis, ſingu-
lorum ſiciliquus: roſarum, gẽtianæ,
cardamomi, ſingulorũ ſemiuncia:
ſeminis papaueris, oboli duo: ſtyra-
cis, drachmæ quinque, ſeſqui ſcru
pulus: polii, caſię, ſeſelis, bdellii, bal
ſami, piperis candidi, ſingulorum
drachmæ quinque & oboli duo: hy
pocyſtidis ſucci, lachrymę panacis,
myrrhæ, thuris, caſtorii, piperis lõ
gi, cyphis, reſinæ, terebinthinæ, ſin
gulorum drachmæ ſex: nardi ſyria-
cæ, opobalſami, thlaſpis, ſemĩs dau

ci, ſingulorũ drachmæ ſex, & oboli tres: croci, cinamomi, zĩgiberis, ſingulorum drachmæ ſeptẽ, oboli duo, dulcis radicis ſucci, agarici drachmæ ſeptem, oboli tres: mellis quãtum ad ea excipienda, ſuf-ficiet: & vini boni, quantum ad lachrymas reluendas ſatis fuerit. nos (inquit Galenus) ad incrementũ medicamẽti, gratiâ ſuppreſſorũ & hærentium menſiũ & cõcept⁹ cauſſa, vt pregnãtes citra periculum ferant, adiecim⁹ dictãni ſemiũciã: ãmoniaci, ſeminis ruthæ, ſingulorũ drachmas tres: cumini æthiopici, drachmas ſex: trifolii, ſeminis napi ſylueſtris, ſingulorũ ſemiunciã, triſaginis tantundẽ: radicis põticę drachmas tres: lachrymę cyrenaicę ſiciliquũ. iis adiunctis, vis medicamenti ad permulta redditur vtilis. Quippe qđ quadrimeſtres necaret part⁹ & trimeſtres depelleret.

DIACARCINÔN. i. è cancris antidotum, valet contra morſus ra-

bidorum. Cineris fluuiatilium cancrorum crematorum, ſiciliquus: radicis gentianę drachma: ea trita, bis, ter aut ſæpius ex vino albo dantur: iis verò qui iam horrent aquam, frequentiùs exhibere conuenit: vt autẽ bibãt, * ſuppone poculo lacerũ pãnum ſub ſedem, & bibent. Gentiana per ſe inſtar cochlearium trium ex aqua efficax eſt, dieb⁹ quadraginta vel ſexaginta: diebus ſeptem cum hienæ pelle, amuleti loco geſtatur: aut alyſsi herbę cochleare ex aqua vel hydromelite prębeto. Alyſſum herba marrubio ſimilis eſt, aſperior tantùm, ſpinoſioribus pilulis, flore cęruleo: hãc legere oportet ſub flagrante canis æſtu, & ſiccam tundere, in cerniculoque cretam, ita recõdere, nequid virium expiret. In vlceribus hoc vtendum. Picis brytiæ libram, opopanacis trientẽ, aceti ſextariũ ſumito. Opopanacem aceto

*

Alyſſum.

ſufficienti reſoluito, reliquum humorem cum pice coquito: cunque diſſoluta fuerit, opopanacem addito, & ſeruato ne efferueſcat: & cùm rectè habuerit, longa & grandia formans ſplenia, parti demorſæ ſuperponito: ſed vlcus quadraginta dies ſeruari oportet, ne obducatur cicatrice.

Aduerſus ſcorpiones & animalia, quæ morſum adigũt: Ariſtolochiæ, zingiberis, ſingulorũ drachmas octo: calaminthæ, ſeminis ſylueſtris ruthæ, ſingulorum ternos obolos: piperis obolos duos: miſceto cũ ſanguine teſtudinis, & cogito in paſtillos.

Antidotum ad omnem ſerpentis ictũ efficax. hoc reuertens ex Arabia gallus, Cęſari donauit: multos milites, qui ſub ipſo ſtipendium faciebant, à rabioſis canibus demorſos, necnõ à ſcorpionibus, phalangiis, aliiſque

ſerpentibus ictos, incolumes ſeruauit: ruptis, vulſis & inflationibus coli auxiliatur. Recipit erui moliti drachmas quinque & viginti, radicis brioniæ, drachmas ſedecim, ſeminis ruthæ ſylueſtris, drachmas duodecim, fructus trifolii, iris, lachrymę panacis, ariſtolochiæ lõgæ, lachrymæ papaueris, myrrhæ, ſingulorũ drachmas octo: cumini, zingiberis, eryngii, lachrymæ cyrenaicæ, croci, ſerpilli, coſti, ſagapeni, ſingulorum drachmas ſex: ea vino ſubiguntur, & in paſtillos digeruntur: qui pro virib⁹ prębẽtur: integer modus triobolaris. cõtra feras, quæ venenatos morſus imprimunt, ex vino diluto: in cæteris affectibus, ex mulſo.

Epithema, quod à vipera ictis auxiliatur: Sagapeni, piperis, lacrhymæ cyrenaicæ, lachrymæ panacis, ſingulorũ pars vna: galbani, ſulphuris ignẽ

non experti, ſingulorũ partes duæ: lachrymæ reſoluuntur, & aridis tritiſque adiiciuntur, donec id in emplaſtri craſsitudinẽ lenteſcat. vulneri inducitur, & foris folia ficulnea vel vrticæ ſuperponuntur.

SOPYRIVM, antidotum aduerſum omnia letifera venena: prodeſt iocineroſis, in flationibus alui, & incipientibus aquę inter cutẽ offuſionibus, & præſertim quibus ſpiritus aſsidet. Capit zingiberis drachmas quĩque, ſpicæ nardi drachmas quinque, ſeſqui ſcrupulum: croci drachmas quatuor, & ſeſqui ſcrupulum: iunci odorati, ſiciliquũ, ſeſquiſcrupulum: caſię drachmas quatuor: cinamomi, drachmas tres: piperis candidi, ſeſquidrachmam: thuris, coſti, ſingulorũ drachmã (in quibuſdã & lachrymę papaueris drachmas quatuor) mellis quantum ſufficit.

Antidotum LYSIPOMVM, podagricis & articulariis dolorib⁹ dã-

dum: item fœminis ab vtero ſuffocatis: itidem renũ & coli cruciatib⁹, aquæ inter cutẽ fuſæ, ſtomachicis, regio morbo laborãtibus, in omni cruditate, malè habitis, maloq; humore imbutis, grauiter audientib⁹, caligantib⁹ oculis & hebetudine cę cutientibus, dentiũ & capitis doloribus, faſtidiẽtibus cibũ, exolutis & ex longo morbo cibũ reſpuentib⁹, lienoſis, iocineroſis, ſpiritu diſtẽtis, coſtarũ doloribus, lumbagini, dyſentericis, & omni laſsitudini. fiunt propinationes ad hũc modũ: Vini albi libræ quadraginta octo: mellis libræ duæ & viginti. modus, drachmæ tres ieiuno. Species antidoti hę ſunt: Seminis populi nigrę, piperis, ſingulorũ vncia: petroſelini, lybiſti ci, męi, ſpicę nardi, ſing. ſemiuncia, erucę, pulegii, fumarię, ſaluiæ, folii: zingiberis, bacarũ lauri, maſtiches, thymi, gũmis, origani, cuniculę bu bulę, cumini, ſing. vncia: mellis quã

tum ſatis eſſe videbitur. Datur ſex-
tula, febrim non ſentientibus, ex vi-
no albo diluto: febricitãtib⁹, ex ege
lida aqua bibitur ſeptem dierũ curri
culo: dein alternis, dum ad ſanitatẽ
reducantur.

HIPPOCRATIS antidotum,
quo, peſtilẽti cõtagione populatim
graſſante athenis, vſus, corona ab a-
thenienſibus eſt donatus: capitis do
lorem, illitum fronti ex vino, ſedat:
& ex oleo auricularium dolorem,
fimbriæ aut flocco inditũ: nec ſecùs
oris noxam, eo contentum. dãdum
autẽ eſt, ex hydromelite, nucis auel-
lanæ magnitudine. tuſsientibus, lie
noſis, iocineroſis, ſanguinem reiiciẽ
tibus, calculoſis, laterum inflamma-
tionibus, ægyptiæ fabæ tuberculo,
ex oxymelite mero, cyathis tribus:
iſchiadicis & interaneorum dolori-
bus, lupini magnitudine in decocto
pęoniæ: territis & à lemuribus, occu

patis, aut dęmonio obſeſsis, ab inter lunio, ad illunem vltimũ diẽ, nucis ponticæ magnitudine, in lacte aſini no: quartanis febrib⁹ ex oxymelite, deſinente luna. Calami odorati, iunci odorati, herbę ſabinæ, ſingulorum triens: viticis ſeminis, cardamomi, cyperi, crocomagmatis, ſingulorum quicunx: nardi cælticę ſelibra, aſpalathi ſeptunx, pilularũ cupreſſi quadrans, roſarũ quadrans, ladani libra, myrrhæ libra, thuris libra, baccæ iuniperi paruę quadraginta (hæc vna tundũtur priuatim) nardi ſpicæ ſelibra, coſti triens, folii bes, caſiæ ſelibra, amomi quadrans (& hęc ſeorſum teruntur) maſtiches triens (hoc priuatim item atteritur) ſtyracis dextans (ſtyrax paulatim adiicitur p̃cioſis bellariis) terebinthinæ libræ tres, mellis attici libræ quinque: vini veteris, quantũ ſufficiet ad bellaria maceranda: conficiuntur,

purè & diligenter melle excepta.

Antidotum COLICVM, mirabile ileoſis & quibus alui recrementum inventoſum ſpiritũ degenerat, in maximis doloribus. Piperis candidi, alterci, ſingulorũ drachmæ quadragĩta: lachrymæ papaueris drachmæ viginti, croci drachmę decem: ſpicę nardi, euphorbii, pyrethri, ſingulorum drachmæ tres: melle cocto excipiuntur: medicamẽtum ægyptii fabæ magnitudine prębetur.

Alterum *Colicum antidotum, etiam* exterius admotũ, efficacem preſtat effectum. Coſti, aniſi, ſingulorum drachmæ ſex: ſeminis apii drachmę duodecim, nardi drachmę quatuordecim, caſtorii drachmę tres, petroſelini drachmę quatuor, piperis albi & lõgi, ſingulorũ drachmę quĩque, iunci odorati drachmę tres, cinamomi drachma vna, lachrymæ papaueris drachmę ſex, croci drachmę tres excipiuntur melle cocto. modus eſt

auellanæ craſsitudo, ex aqua calida.

Antidotum aduerſus frigidum morbũ: Thymi, dulcis radicis tragacanthę, pyrethri, cinamomi, ſingulorũ ſeſcuncia: rhei ſemiuncia: myrrhæ, ſtyracis, garyophyllorũ, piperis ĩdicæ nardi, ſing. vncia, mel ſufficiens.

Antidotum cõtra difficultatẽ vrinæ: dari debet etiã iis qui lotium non cõtinent, & iis qui ægrè vrinã reddũt, quĩque ex ilibus & renibus laborãt. Semĩs apii, eruginis raſę, melãthii, erucæ, ſeminis galãgæ, ſinapis, herbæ apollinaris, zygiæ ſiccæ, aniſi, piperis albi, nardi indice * mellis quantũ ſatis erit. Antidotũ ſextulæ pondere datur manè & veſperì.

Paſtillus ANDROMACHI, cõtra renũ & veſicæ abſceſſ⁹. Seminis apii, ſeminis papaueris candidi, tragacãthæ, ſingulorũ ſiciliquus: amyli ſemiuncia: excipiũtur aqua, & in paſtillos coguntur. datur drachmæ põdus ex calida, iis qui ſanguinem

cũ vrina reddũt à veſica: Aluminis ſciſsilis: tragacanthæ, ſingulorum drachma: gummis oboli duo: paſſo excipiũtur. modò oboli duo, modò totum medicamentum, prębetur.

Paſtillus ad expurgationem veſicæ, calculos rumpit: & quod eſt maximum, perſanat, ſic vt renaſci prohibeat. Seminis dauci, ſeminis cucũeris, aniſi, apii, ſeſelis, petroſelini myrrhæ, ſingulorũ drachma: caſiæ, baccarum lauri, cinamomi, nardi celticæ, ſingulorum drachma: trita excipiuntur aqua, & in paſtillos digerũtur. datur cotidiè ieiuno drachma, ad triginta vſque dies.

Antidotum in vitiis renum, calculum comminuens. Calaminthę, pulegii, ſingulorũ drachmæ decem: thymi, petroſelini, ſingulorũ drachmę quĩquaginta: libyſtici drachmæ quatuor, nitri, ſpicæ nardi, ſingulorum drachma: mellis ſufficiens modus.

Nicerati antidotum, vrinam ciet, regio morbo opitulatur: Ciceru͂ ſiccoru͂ vncias octo: roriſmarini qua͂tum manu capi poteſt: fœniculi tantundem: in aquæ ſextariis ſex decoquito, colatúmque præſtato potandum, febricitantibus: iis qui febre non adficiuntur, ex vino.

Antidotum, iſchiadicis, vertiginoſis & habitu malo languentibus accommodatum: Aniſi, caſtorii, ſingulorũ vncia: euphorbii, piperis, ſingulorum ſemiuncia.

Antidotum contra omnem lienis adfectũ, efficax quoque ad rupta, conuulſa, inflatiões, & muliebria vitia: Myrrhæ drachmas ſex: nardi, radicis corticis capparis, peucedani radicis, dictamni, ſingulorũ ſemiunciam: coſti drachmas quinque: panacis ſemiunciam, ſeſquiſcrupulũ: polii ſiciliquum, ſeſquiſcrupulum: periclymeni radicis, corticis ru-

biæ,ammoniaci, ſingulorum ſemiunciam, ſeſquiſcrupulũ:aceto mulſo excipito.

A*ntidotum ad ſtrumas,abſceſſus auriculários*, quos adpellant parotidas, ad omnem quoque defluxionem. Capit flauæ theriacæ, caſtorii,ſylueſtris ruthæ, folii,zeduaris,galangæ,ſingulorũ drachmam:quæ melle excipiuntur. modus eſt, drachma,ex calida: qui adſumit, vinum non bibat:ſuillis aut hircinis carnibus nõ veſcatur,néue iis quæ præſeferunt acrimoniam.

DIALITHOSPERMA .i. è lithoſpermo antidotum, renũ viciis, calculoſis,difficultati vrinæ auxilio eſt. Lithoſpermi, betonicæ ſeminis, calcifragæ radicis, ſeminis petroſelini,piperis albi, æquæ portiones melle excipiuntur ſufficienti.

P*otio, aquæ ſubter cutem fuſæ con*

ueniens, vt omnem aquam per vrinam ſubducat: Chartæ cõbuſtę ſextula, fimi columbacei drachma, ruthæ vrbanæ ſiciliquus, vini tres cyathi: totum medicamentũ, vna potione ſumitur.

DIACORALLIV, id eſt, è corallio antidotum, podagricis ſingulare. Habet rhei, pæoniæ, myrrhæ, ſpicę nardi, ſingulorum ſextantem: foliorũ violæ, vnciã vnam: garyophyllorũ grana quindecim: anagallidis puniceum florẽ ferentis (quam adpellant corallion) ſemiunciã: ariſtolochiæ longę, & rotũdæ, ſingulorũ vncias quatuor: melle excipito, & quotidiè ſcrupulũ, nõ crudis ſed qui probè cibũ confecerint, primũ dato. vſum eius ab æquinoctio autũnali auſpicati cõuenit: & ſequẽtibus quinquaginta diebus ſumere, intercedẽte quĩdecim dierũ ſpacio: & ſic ꝓſeq, donec trecẽti ſexaginta dies,

quos capit annus, impleantur: ſub æſtu verò caniculorum, prorſus vacare, omníque malis & craſſis imbuto ſuccis edulio, abſtinere: & vino nigro & largiore: deſcendere in balneum conuenit: & exerceri, vt pedibus inſiſtat, vel equo aut lectica vehatur: irâ non ardere: qui ſicciore ſunt corporis habitu, aut quadrato, nullã conceperunt noxiam.

PROCLI antidotum, podagricis conuenit, dolores pedum ſanat: articulorum, coxendicũ, capitis & ſtomachi oculorúmque doloribus ſuccurrit: vrinæ medetur difficultati: callos, qui in articulis coaluerũt, ſummè diſcutit: iocinoris, lienis & renum dolores finit. Radicis ponticæ, agarici, ariſtolochiæ, ſingulorum pondo ſextans: phu quadrans: petroſelini, mæi, ſingulorum pondo triens: hyperici quicunx: gentianæ, vnciæ ſex: centaurii vnciæ

octo, triſaginis pondo dodrans (viro, ſcrupuli duo: fœminæ, ſcrupulus vnus datur) ea trita cretáque, in vrnam coniiciuntur. eo medicamine, vt dicemus, vtendum menſe ianuario, februario, martio: ſumatur dictus mod⁹ alternis. Aprili verò mē ſe, duplex alternis: Maio, triplicatus, diebus alternis: Iulio, Auguſto, ſimplex modus, alternis: Septēbri, Octobri, Nouembri, duplex modus, alternis: Decēbri, quadruplex, alternis: ratióque victus in iis uerſatur, quæ bonas pariunt ſuccos, & facilem capeſſunt concoctionē. pedes verò calida lauari, & oleo perungi conuenit.

Antidotum podagricis auxiliare. Agarici, ariſtolochiæ, rhei, hyperici, ſingulorum ſextans: rubiæ quadrans, petroſelini triens, gentianæ ſelibra, ariſtolochiæ longæ ſeptunx: centaurii bes, triſaginis dodrans: hæc

tuſa, & creta coquuntur. hoc dari debet podagricis, chiragricis & cõtra omnem articulorum dolorem: hepaticis, lienoſis. viro, ſextulæ tres: mulieri, ſextulæ duæ, ſed duabus dieb⁹ anteq̃ ſumpturus quiſpiã ſit, cibo ꝑcat: vbi ebiberit, milliaria duo equitet, vt turbatũ corpus ſuccutiatur: & ieiunus, ad ſex vſque horas in balneas deſcendat; ter in ſeptimana: ſi verò incedendi facultas adẽpta ſit, pedes & manus ſeſamino oleo perungantur. abſtineat porrò omnibus craſſo ſucco præditis, & frigido edulio, omníque ſalſamento & acribus, veneréque.

*Antidotum fœminis, quas vteri ſtran*gulatus exanimat, perquàm ſalubre Caſtorii ſextulæ octo, maſtyches drachma, myrrhæ ſextulæ dimidium, lachrymæ papaueris ſextula: tuſa cretáque cũ decocto cumini dantur pando ſextulæ.

Antidotum cœliacis, pleuriticis, dy- ſentericis, iis qui torminibus cruciā tur, ſanguinem dimittentibus: contra conuerſionem interaneorū, aut ſi interanea quādam ſentiant eroſionem. Lachrymæ papaueris, florum ſylueſtris punicę, gallarum, ammis, bdellii, ſingulorū ſemiunciā: tundito, & creta ſeruato. modus, robuſto, ſextulæ ternæ: imbecillo, ſextulæ dimidium. bibitur ex frigida.

DIACHAMAEMELV, id eſt, è chamæmelo antidotum, aduerſus omnem grauem inteſtinorum cruciatum, dandum eſt: item aduerſus extuberantes tumores & ſuccorum craſſitiem: ſi lienis incremento laboret, ſi interanea aliquam ſentiant inflammationem. Chamæmeli, capparis, radicis, ſtyracis, iſatis radicis, ſeminis albæ ſpinæ, gentianæ, origani, id eſt, cunulæ bubulæ, radicis aſparagi, ſingu-

lorum drachmam : ſeminis erucæ, ſextulæ dimidiũ: ammoniaci, epithymi, agarici, ſingulorũ ſemiunciam : pyrethri drachmas duodecim: tundito & in cerniculo creta, melle excipito. potionis modus eſt, ſextula : febrim non ſentientibus, ex vino odorato : febri correptis, ex calida.

Antidotum, podagricis, articulariis-que morbis ſalutare. Hermodactyli recentis vncia: aniſi, cumini, piperis communis, croci ſeminis interni, piperis longi, ſingulorum ſcrupuli duo: zingiberis, ſcrupuli quatuor : maſtiches ſcrupuli ſex, caſiæ ſcrupulus vnus, moſchi ſiliquę quatuor: modus eſt, ſiliquarũ quatuor. ſumat quis cũ ſomnũ init, ex aqua mulſa: adiiciantur huic modo, quaternæ ſcammonii ſiliquæ.

PANACIA, antidotum ſic adpellatum, vociferationem ante in

itum certamen & etiam pòſt ſtabilit: pollet contra inueteratos faucium tumores, quos vocant antiades: aduerſum etiam inflammationes, laxatam vuam, & gingiuas humore prægnantes; item contra depaſcentia oris vlcera, quas nomas adpellant: labantes firmat dentes: deſtillationibus, & vetuſtę tuſſi ſubuenit, cruentæ excreationi & reiectioni ſanguinis efficaci eſt auxilio. Vtimur medicamine modò meraco, modò paſſo adiecto vel melle, ex aqua calida. tonſillarũ inflammationibus & talibus affectionibus eximiè medetur. Eſt autem ratio componendi talis: Comæ papaueris, centũ & tredecim: hali (quod ſymphytum dicitur) purgati, quadrans: corticis mandragorę, quadrans: ſeminis dauci, ſextula: ſeminis papaueris, vncia: ſpicæ, tres ſextulæ, ſcrupuli duo: foliorum ru-

thæ, ſextula: dulcis radicis, florum ſyluestris punicæ, ſingulorum ſemiuncia: caſiæ, ſeſcuncia, ammis, ſextula: coſti ſeſqui ſextula: cardamomi duella: lachrymæ papaueris, ſeſcuncia: euphorbii, duella. piperis ſeſcuncia: roſarum, ſextulæ tres: lachrymæ panacis, duella: mæi ſemiuncia paſtillorum è lacha, ſextulæ quatuor: croci, lycii, ſingulorum ſemiuncia: garyophyllorum, ſemiſextula: aniſi, duella: ammoniaci, ſextulæ tres: rhei, ſemiuncia: foliorum citri, duella: ſatini intubi, duella: cretæ cimoleæ, ſextulæ tres: ſulphuris ignem non experti, duella: caſtorii, ſextula: ſmonis, ſextula: hedychroi ſpiſſamenti, ſextulæ tres ſeminis ocymi, ſextula: gemmæ iaſpidis, duella: ventris mergi, duella: artemiſię ſextulę tres: rhododahpnæ foliorū, ſextula, cinamomi, ſextula: ſeminis anethi, ſex-

tula: bdellii, ſextulæ tres : rhus ſyriaci, ſeſcuncia : aſari, ſextula : hæmatitis gemmæ, vncia: thuris, ſextulæ tres : intubi erratici, ſeſquiſextula: tegumenti ſeu teſtæ ſepiæ, duella: corallii, ſeſcuncia : baccarũ iuniperi magnæ, ſeſcuncia : baccarũ iuniperi paruæ, ſemiuncia: ſanguinis dracunculi, vncia: cinaberis, ſextulæ tres: gentianæ, ſextulæ tres: peucedani, ſeſcũcia, ſeminis apii, ſeſcuncia: piperis albi, ſextulæ tres : piperis longi, ſextãs: hermodactyli, ſextans: ariſtolochiæ longæ, vncia : libyſtici, vncia : nardi gallicæ ſextulæ tres: calami odorati, vncia: ligni, quod balſamũ fundit, vncia : mellis modus, qui tibi faciet ſatis : lachrymæ vino bono & odorato macerantur.

DIAPAEONIAS.i.è pæonia antidotum, prodeſt deſtillationibus à capite deuolutis, tuſſi & purulen-

tis reiectionibus, tabidis, pulmonariis, coſtarum laterúmue inflammatione laborãtibus (pleuriticos vocãt) auxilio eſt. nã mirum in modũ pectus & thoracem à deſtillationũ & exulcerationum periculis vindicat, etiam ſi ſanguinem reiiciant. exhibitionis modus, ſiliquæ tres: ieiuno, ex calida: plerunque tamen datur & cũ ſomnus accerſitur: in anginis, vino mulſo reſolutũ, p̃ſtatur aſſiduò gargarizandũ: primoq; locus ex melle collinitur. datur & in coli, & renum cruciatibus: & in ea, quam infarctus creauit, vrinæ difficultate, cum aliquo ex iis, quæ vrinæ ciendæ ſunt accommodata (vt apii, adianti, vel dauci decocto) exhibetur item in longis febribus, vt quartanis, cotidianis, duas horas ante acceſſionis initia, ex diluto: & eximiè proficit, coctione iam in vrinis apparente. repręſentatur quoq; cõ-

tra omnes peſtilentiæ contagiones & morbos, qui populatim graſſantur, aduerſâ cæli inclementiâ cócitatos, cũ iam impendentis mali principia ſentiuntur: vt hoc tutamine, ab iſtorum vindicentur iniuria: ſomnum quoque conciliat. Amomi, croci, ſpicæ nardi, coſti, lachrymæ papaueris, caſiæ, thuris, ſingulorũ vncia: radicis pæoniæ & ſeminis, piperis vulgaris, rhei, apollinaris herbę, myrrhæ, pyrethri, ſingulorum dimidiata ſextula: piperis longi, piperis candidi, folii, euphorbii, calaminthæ, ſingulorum ſextulæ tres: caſtorii, petroſelini, ſingulorum ſextans: mellis quantum videbitur ſatis eſſe.

DIATRION PIPEREÔN, id eſt, è tribus piperum generibus antidotum perfrictionibus ſtomachi, & acido ructui, quartanis, exolutis, iocineroſis, & inflationibus auxilia

tur, itẽ tuſſientibus: datur nucis auel lanæ magnitudine. Piperis vulgaris ſextãs, piperis longi bes, piperis candidi bes, zingiberis ſextans: thymi, aniſi, ſeminis lini, ſingulorũ ſextãs, mellis menſura ſufficiens.

DIATHIV, id eſt, è ſulphure antidotum: valet aduerſus horrores, circuitu repetẽtes, vt febres cotidianas quartanáſque: reſolutos, hepaticos, duabus horis ante acceſſionem cum poſca diluitore: ſed oportet laborantem, excrementis vacuũ eſſe, & probã, in vrinis aparere coctionem.

Sulphuris ignẽ non experti, cardamomi, ſtyracis, apollinaris herbæ, ruthæ myrrhę, ſingulorum ſextulæ octo: coſti ſextulæ decem: caſię ſextans, libyſtici vncia: croci, piperis, ſingulorum ſextulæ quatuor: mellis quantum ſufficit.

*Antidotum ſalubre cõtra venena exi*tialia: prodeſt inflãmationibus coſta

rũ, iocineroſis, ileoſis, ſtomachicis, oculorũ lippitudine vexatis, anginâ laborantibus: & omnis faſcini amuletum eſt: lemures & laruas auertit amolitúrque. Qui cotidie lentis magnitudine, hoc antidotum ſumptitant, toto vitæ curriculo, nullã ſentient ægrotationem. bibat, qui febre non torquetur, ex vino. febricitans, ex perq̃ diluto. Recipit ſylueſtris ruthæ, ſextulã vnam aut quatuor: piperis, marrubii, ſingulorũ ſextulas quatuor, ſcrupulos duos: myrrhæ ſextulã: croci, iunci odorati, piperis cãdidi, nardi ſpicatę, coſti, cinamõi cellucę, aiugę, ſtœchadis, lachrymæ panacis, gentianæ, cardamomi, galbani, euphorbii, mãdragoræ, ammoniaci, eringii, roſarum, elaterii, libyſtici, ſingulorum ſextulas tres: ſtyracis, fructus balſami, dauci cretenſis, eupatorii, fœniculi ſeminis, trifolii ſeminis, polii terebinthinæ, ſingulorum ſextulas quatuor: alterci,

ſeu apollinaris herbæ, duellam : lachrymæ papaueris, ſeſcuntiã: mellis qui ſufficiet, modum.

PHILONIS antidotum, pollet contra colicos cruciatus, inflammationes coſtarum, & omnẽ inteſtinorum dolorem: ſomnum accerſit: datur ſtomachicis, fabę magnitudine, cũ ſucco hypocyſtidis, ex vini pauxillo: aquæ inter cutẽ, ex poſca: nauſeâ vexatis, vomituriẽtibus, & vellicato mordicùs ſtomacho, nucis auellanę tuberculo: reſolutis in quotidiana febri, ex thymo, aut pulegio: in difficultate ſpũs, & aſthmaticis, ex aceto ſcyllino, nucis magnitudine: cruorẽ excernentibus, ex poſca: tabidis, & tuſſiẽtibus, ex ptiſanæ cremore: tuſſi ſiccæ, ex aqua mulſa: ſi lienis malè habet manuales ramulorũ capparis faſciculi, aceto iniecti, in aqua decoquũtur, & ex iure decocti bibitur: in dẽtiũ dolore, obducitur labo

ranti dẽti:ſed labãtes & mobiles, eo cũ vino aſtrĩgẽte detrito,delibuti fir mãtur,ſtabiliũturq́ue. Croci,drachmæ quinque: ſpicatę nardi,euphorbii,pyrethri, apollinaris, ſingulorũ ſiciliquus:lachrymę papaueris,drah mæ decem, piperis candidi, drachmæ viginti: mellis quantum ad ea excipienda ſatis erit.

DIALIBANV,id eſt,è thure antidotũ,lachrymas mirabiliter ſiſtit: mediæ caluariæ dolorem, & ilei,cũ vino albo,quod in thure aut ſaluia ferbuerit,datum,mitigat:angine,cũ ptiſanæ cremore ſumptũ,medetur: ſimiliter & deſtillationes ſanat.Caſtorii,lachrymæ papaueris, alrerci, ſingulorum drachmæ tres:caſiæ,ſiciliquus ſeſqui ſcrupul⁹:folii, croci, thuris maſculi,ſingulorũ ſiciliquus: rhei,amomi,myrrhę,ſingulorũ ſeſquidrachma: ſpicæ, pęoniæ, pyrethri, ſtyracis, piperis, ſingulorum

drachma: euphorbii, piperis candidi, ſing. ſexquidrach. mel ſufficiens.

DIATRAGACANTHES .i. è tragacanthe antidotum, medetur omnibus pulmonũ & pectoris cauſariis: maximè tabidis, macie confectis, inflãmatione lateris laborantibus, & omnibus tuſsibus, calidis & ſiccis, exaſpationi linguæ & gurgulionis. continet autem ægrotans in ore, vt liquefactum deuoret, quoad perfectè exugatur. Tragacanthæ cãdidæ, ſextans: gũmis Arabicæ vncia, amili ſemiuncia, dulcis radicis drachmæ tres: ſeminis cucumerum ſiciliquus, penidiorum quadrans, caphurę drachma, zulapii dupõdi⁹.

DIACOSTV, id eſt, è coſto antidotum, prodeſt lienoſis, hydropicis leucophlegmaticis, & hypoſarcadiis, qui febri non conflictantur, detur ex decocto radicis capparũ, & hemionitis herbæ: cõſimiliter auxiliatur & colicis, et renũ viciis, & ſto

machicis à frigore adfectis. Aſari, anethi, ſeminis apii, ſingulorũ ſiciliquus, ſeſquiſcrupulus: iunci odorati, myrrhæ, piperis nigri, ſimiliter ſingulorũ drachmæ duæ, ſeſquiſcrupulus: croci, rhei, ariſtolochiæ rotũdæ, ſingulorũ ſeſquidrachma: cinamomi, ligni caſiæ, ſingulorũ drachmæ tres: mel, quantum ad ea capiunda ſatis fuerit.

DIAIREOS, id eſt, ex iri antidotum, tuſsiculoſis, difficulter ſpirãtibus auxiliatur: abſciſſæ vocis iacturam reſarcit, quæ perfrictione contracta ſit. Iris vncia: pulegii, hyſſopi, dulcis radicis, ſing. drachmę ſex: tragacanthæ, amygdalorum, pineæ nucis, cinamomi, zingiberis, piperis, ſingulorũ drachmæ tres, ſeſquiſcrupul⁹: ſtyracis drachmę quinque mellis mod⁹ qui ſufficere videbitur. datur ex vino calido.

DIACODIÔN antidotũ, auxilio ē cœliacis, dyſentericis, lenitati

inteſtinorũ, alui profluuio, cũ aqua
cęleſti, in qua ſpodium inferbuerit,
aut ſuccinum torrefactum: vel cum
ſtillaticio roſarum liquore: Sumens
capita papaueris, neque perquàm
viridia, neque etiam ariditate exucta
tredecim: roſarũ ſiciliquum, ſeſqui-
ſcrupulũ: croci, acatię, dulcis radicis,
ſingulorũ drachmã. armenię glebæ,
ſemiũciã: cinamõi, hali (id eſt ſym-
phyti) hypocyſtidis florũ ſylueſtris
punicæ, ſingulorum drachmã: myr
thi, dauci ſing. vnciã, coralli cãdidi
& rutili, rhus culinarii, draconis ſan
guinis, florum althęæ, ſingulorum
ſiciliquum, ſeminis portulacæ, ſeſ-
quiſcrupulum. Capita papaueris, in
cæleſti imbre duos dies macerato:
poſtridiè ad tertias coquito, & de-
terſis muſcario ſordib⁹, capita ꝓici
to, & aquã, additis duab⁹ mellis li-
bris, iterũ coquito, ad conſiſtẽtiã: &
depoſito ab igni vaſe ſpecies adiicito

DIAMARGARV, id eſt, ex vnionibus antidotum, omnem viriũ imbecillitatem firmat, iis quos animus deficit, ſiue à corde, ſiue à ſtomacho deliquiũ originẽ ducat: omnẽ noxæ cauſſam vitaliũ partium diſcutit: inſuper ſuſpirioſis, tuſsientibus, tabidis auxiliatur: lõgo morbo deiectos, & imbecillitate languentes, recreat, & ad robur priſtinum reducit: Cinamõi, garyophyllorũ, ſpicę, galãgæ, dulcis radicis, xyloaloes, paſtillorũ è roſis (diarhodôn nominãt) paſtillorũ è violis (diaiôn dicunt) ſingulorum drachma: nucis vnguentariæ (quam myriſticen adpellãt) maceris, zadęræ, rhei, ſtyracis, ſingulorũ ſiciliquus: vnionũ, zingiberis, oſsis ceruini cordis, eboris, blattii byſantis (quẽ priſci onychem dixere) ſingulorũ drachma: moſchi, ſeſquiſcrupul⁹: ambaris, caphuræ, ſing. grana ſex: mellis modus, qui fecerit ſatis.

DIAMBAR, id eſt, ex ambare antidotũ, contra omnem corporis imbecillitatẽ efficax, omnem corporis perfrictionẽ diſcutit: natiuũ ſuſcitat calorem, & rediuiuũ recreat reſarcitq́ue eos, qui frigido torquẽtur humore, iuuat: articulis & membris omnibus magnificè ſubuenit: ſtomachum faſtidientem ceſas, & inappetentiã cibi, quiq́ue continere non poteſt, ſummè corrigit: cor ipſũ roborat. datur manè & veſperì, ex vino. Ambaris, agalochi, ſing. ſextula, tar vnũ: moſchi tar vnũ ſumma. i. ſextula: garyophylli, nuculę moſcatæ, maceris, galãgę, ſingulorũ drachma: cinamomi duella: zulapii roſarum quantum eſſe ſatis videbitur.

DIAMOSCHV, id eſt, è moſcho, antidotũ, prodeſt contra micationẽ cordis impulſumq́ue: ei quoque, cui tumultuoſa inſomnia obuerſantur, auxiliatur: item iis qui incertis timo

ribus corripiuntur: zeduaris, zarnabi, vnionum candidorum, ſuccini, corallii, ſingulorum drachmę octo: ſetæ crudæ (quam vocant meaxam) hermodactyli candidi & punicei, ſpicæ, folii cardamomi, ſingulorum drachmæ quatuor: auri dimidiũ tarſcolima elimati: caſtorii, piperis longi, zingiberis, ſingulorũ ſiciliquus, ſeſquiſcrupulꝰ: moſchi, ſeſquidrachma: Ea tunduntur, cretaque, cum deſpumato melle fermenteſcunt: moſchus cum ſtillaticio roſarum liquore ſupra calidos cineres ſoluatur, vt cũ reliquis in vnitatẽ coëat.

DIALACHAN antidotum, iocineris infarctus expedit, eiuſque frigus, duritiẽ & ędemata, diſcutit ad refrigeratũ ſtomachum, & lienis dolorem & omne ſymptoma ab illo prouenienſ valet: aquæ inter cutem & ventoſis precordiorum ſpiritibus, & craſsis omnibus recremẽtis,

pręſidio eſt. Lachæ repurgatæ, ſextulæ decem: coſti dulcis, ſpicæ indicę, fructus balſami, ſurculorum balſami caſię, aſari, tenuis cinamomi, croci, iunci odorati, rhei indici, maſtiches ariſtolochiæ longæ & rotundæ, ſingulorũ drachmæ quinque: myrrhę veracis, gentianæ, ſeminis fœniculi, polii, garyophyllorum, cumini latioris, abſinthii, eupatorii, combebę (quam priſci vocaut carpeſion) ſingulorum duella: melle excipiuntur.

DIAROMATÔN, baſylicum, id eſt, ex odoramentis, regium antidotum, proficit contra craſſam pituitam: imbecillo ſtomacho opitulatur: appetentiam excitat: erumpentem tumorem abigit: cõcoctionem adiuuat: colorem corporis purgat: mentem exacuit: fugat interaneorũ ſpirit⁹: viſcerũ morbis remedio eſt. ſumitur ante & poſt cibum. Spicæ, caſiæ, maſtiches, garyophyllorum,

tenuis cinamomi, aſari, ſingulorum vnciam, florũ maioris roriſmarini (quod cenchryon dicitur) croci, ſantali citrini & rubri & candidi, coſti dulcis, maceris, cinamomi, zingiberis, ſeminis fœniculi, anethi, ſingulorũ ſeſcunciam: nucis indicę, agalochi, calami odorati, ſingulorum ſemiunciam: mel ex aqua cotoneorũ, aut malorum, aut punicorum, coquito igni molliuſculo: quo deinde ſpecies ſubigito.

Illinctus contra reiectionem humoris, tabidis, purulenta excreãtibus, pulmonariis, coſtarũ inflammationibus, tabefacto ſqualore cõfectis & morbo exanimatis (id eſt, quos pallor ita decolorauit, vt ferè mortuorum imaginẽ præſeferant) præſenti eſt auxilio. is illinctus, à latinis, inſtauratorius, eſt dictus. Habet dulcis radicis, roſarũ, ſacharis, ſingulorũ ſextantẽ, ſiciliquum: tragacãthæ,

gummis, ſingulorũ drachmas quinque: ſantali, candidi & rubri, ſingulorum drachmas tres, papaueris albi, vnciã, ſucci dulcis radicis amyli, ſeminis portulacæ, ſeminis maiulii, ſeminis intubi ſatiui, ſingulorũ ſiciliquum: ſpodii, garyophyllorum, ſingulorum drachmas ſeptẽ: cinamomi ſemiunciam, zingiberis, ſtyracis, ſingulorum drachmã: croci ſequiſcrupulum: penidiorũ vnciam: ſeminis maluæ, violarum, ſingulorũ ſemiunciã: caphuræ põdo tarii vnius ſtimma: rhei indici, ſiciliquum: zulapii libras ſex.

Alter illinctus, cõtra territos & atra bile vexatos: valet itẽ aduerſus magnã ſtomachi imbecillitatẽ, & eos, qui animo linquuntur, memoriã reficit: mentem exacuit: comitialibus acumine morborũ proritatis, lunaticis opitulatur: & cerebri imbecillitati eſt remedio: cardiacis etiãnum ꝓdeſt. Cinamomi, garyophyllorũ,

dulcis radicis, ſtyracis, maſtiches, ſe minis baſilici, cardamõi, piperis lõgi, myrtidani, corticis citrii, ſigulorum ſiciliquus & ſiliquę duæ: inulæ candidæ, & rubræ (quam helenium adpellãt græci) corallii, ſing. drachma & ſiliqua: moſci grana octo, caphurę grana quinque, zulapii ſeſquilibra.

DIAMARGARITÔN, id eſt, ex vnionib⁹ illinctus, cõcinnatur cõtra vehemẽtem cordis vibratum: falſas abolet imaginatiões, abhorrẽtésque à ratione cogitationes animi, quib⁹ addicti ſunt inſani, & atrę bilis principatus, & dęmonia abigit: Recipit intubi, linguæ bouis vtriuſque, maioris & minoris, ſantali citrini et rutili, lĩguę paſſeris, ſing. drachmas ſex: agalochi, ſuccini, corallii cremati, ambaris, garyophyllorũ, vnionum (quos vocãt margaritas) ſeminis citrii, ſeminis baſilici cyperi, luti

armeniaci,coriani ſicci,auri,argẽti, aluminis, ſuc(.i. galliæ moſchatæ) ſetę crudę,ſcobis,cornu ceruini,ſpodii,rhei indici,ſingulorum ſemiunciam,thymi,florũ roriſmarini,maioris & minoris,ſenecionis,zudęrę, croci,combebæ(id eſt carpeſii)maceris, nucis indicæ,ſeminis intuborum,ſingu. tres drachmas,moſchi, caphuræ,ſingulorum ſeſquiſcrupulum: Ea tuſa,cretaque, cum punicorum zulapio,vt fermenteſcãt,miſceto. mod⁹ eſt,ſiciliquus ſeſquiſcrupulus,ex antedicto zulapio.

Antidotum c omitialibus ſalubre Seſelis,pyrethri,ſtœchadis,ſingulorũ duella:agarici,ſextulæ quinque: lachrymæ cyrenaicæ (id eſt, laſeris) cumini lati, ariſtolochiæ rotundæ, ſing.duella,ſcrupuli duo,aceti mulſi ſcyllini,libra. Cùm fuerit in animo,alui deiectionẽ moliri, epithymi & ſcãmonii, ſingulorũ duellam

adiicies. Contra tabidos, purulenta excreantes, & ex thorace & pulmonum officina, ſurſum fæculentã ſordidamq́ue colluuiem excernentes, & eos qui in ea ſunt alea, vt in tabẽ confeſtim prolabantur, ſemperuiui ſucci, marrubii ſucci, ſingulorum drachma. paſsi cretẽſis, mellis probi, ſingulorum cyathi duo: ſeminis vrticę, cucumerũ ſeminis, ſingulorũ ſemiuncia, pilularũ cupreſsi, vncia: coquuntur ad tertias ſimul omnia: quib⁹ colatis, aceroſa quiſquilięq́ue proiiciuntur, & in humorẽ picis liquidæ, granulum vnũ demittitur, & ad mellis cõſiſtentiã coquuntur, deinde, nardi ſyriacę drachmę quatuor, thuris drachmæ tres, croci ſiciliquus, piperis ſiciliquus, adiiciuntur. modus exhibẽdi, fabæ magnitudo eſt. at ſi malum impenſiùs vrgeat nucem pineam inſigniter fractã, in aquam mittes, quâ ſufficienter ſu-

perfuſâ, decoques ad tertias: hócque colato decocti iure, vice aquæ vtéris.

Antidotũ, aduerſus ſtomachi fluxiones optimum: ſanguinem ſurſum reiicientibus, tuſsiculoſis, & pulmonariis, auxiliũ adfert: quippe quòd probè humores emoliatur, celeritérque & citra moleſtiam expleat, Croci, folii, ſingulorum drachma: marrubii, iris, piperis candidi, pulegii, hyſſopi, ſingulorũ ſextans: erui farinæ, ſextarius amarorũ amygdalorũ ſextarius: mellis tantundem, ſi videbitur ſufficere.

ALIVD, ad cotidianas febres efficax: Styracis, iris, myrrhæ, lachrymæ papaueris, ſingulorum ſemiuncia: lachrymæ panacis, piperis, ſingulorum drachma: mellis quantum ſatis fore videbitur. datur ægyptiæ fabæ magnitudine, ante febriũ ſignificatiões, idque decum-

bentibus in lecto, & delibutis oleo, & * granis decem piperis: ſed propter adſtent carbones. hoc ſomnum accerſit, & ſudores leuat: maxime in prelongis, & iis, quæ cruditate multa ſcatent, viciis.

ALIVD. Agarici, gentianę, ſingulorum drachmam, ex aqua mulſa ante ſignificata febrium rudimenta dato: hoc mediocriter extenuat, & infarctos meatus expedit: per ventrẽ & vrinam materiam commoderatè ſubducit.

AETITES verò, amuleti vice geſtatus, valet cõtra rigores, qui circuitu repetunt: & pręcipuè ad quotidianas, quartanas, & morbos articularios: in quartanis, ſiquis balneo vtatur, duas horas ante reducis febris ſignificationem, è diluta potione præbeto: articularibus morbis ex mulſa. conficiuntur hoc modo

Bituminis, drachmas quatuor

myrrhæ drachmas duas: foliorum menthæ, drachmam: croci, zingibe ris (in aliis & lachrymæ papaueris) ſingulorum ſequiſcrupulum.

ALIVD, quod pollet contra reduces febrium ambitus. Alterci ſeminis, lachrymæ papaueris, ſtyracis, ſingulorum drachma: croci, myrrhæ, aloes, ſingulorum tres oboli: melle excipiuntur & ponticæ nucis magnitudine exhibentur, ex a qua inunctis anteà cruribus & extremis partibus, vtque ſomno indulgeant, datur facultas.

ALIVD, quod ſudores ciet, & altũ ſomnũ conciliat, duabus horis ante ſignificationes quartanæ deſumptũ: Pulegii, ſemiunciã: grana cnidia, viginti quatuor: piperis grana viginti: myrrhæ drachmam, lachrymæ papaueris drachmam: vino ſubacta, in formas digerito: & trium obolorum pondus exhibeto.

confert exulceratæ arteriæ, & voci-
feraturis, antequàm certamen mi-
lites inëant, aut poſt certamina, ex-
hibitum: doloribus oculorum, foris
in madefacto vellere ſuperpoſitũ, au
xiliatur: inteſtiuis affectionibus, il-
linctu ſuccurrit: Gummis, tragacan
thæ, ſingulorum drachmæ ſex: thu-
ris, myrrhæ, ſingulorum drachma
& oboli tres: croci, ſucci hypocy-
ſtidis, ſingulorum drachma: paſſi
ſcybelitici antherei ſextulis ſenis
excipiuntur.

DIAPTEREOS Androma-
chi, id eſt, è filice antidotum, odo-
ratum: cruenta expuentibus, late-
rum inflammatione conflictatis,
tabe confectis, ictericis, lienoſis &
iocineroſis, adiumento eſt: aduer-
ſus vteri & veſicæ adfectus efficax
eſt. Radicum filicis craſſiorum, li-
bras decem, in denis aquæ ſextariis
coquimus, donec modi huius dimi

dium abſumatur. quibus abiectis, earum iuri adiicimus adultos punicæ ſylueſtris flores contuſos, inſtar drachmarum ſex: nardi indicæ, roſarum ſiccarum, ſingulorum drachmas quatuor: cinamomi, drachmas tres, radicis dulcis drachmas ſex: caſiæ ſemiunciam. deinde rurſum igni excoquimus, & cum ad dimidium ventum fuerit, iterũ defæcamus: & in talem iuris liquorem, mellis heminas quatuor addim9, ac rurſum coquimus: cúmque in frigidam aquam inſtillatus, non polluit, adiicimus reſinæ, terebinthinæ, & galbani, ſingulorum drachmas ſex. quibus liquefactis, ad miſcemus, quæ mox ſubſcribuntur, qualia ſunt, crocus, apollinaris herbæ ſuccus, mandragorę ſuccus, piper album. hæc omnia in leuorem, redacta, primùm cum ſucco filicis vnita, vt ſtrigmẽti referant craſſitu

dinem: deinde ſubacta, & diligenter contuſa, in vitreum vas tranſferēda ſunt: mod⁹ potionis, inſtar cochlearis. maximè iis opitulatur, qui vocis abſciſſæ fecerunt iacturam.

Catapotium, dolori ſopiendo accom- modatum, valet aduerſus inueteratos affectus: deſtillationi, doloribus capitis, difficultati ſpirandi, pulmonariis, vteri & veſicæ noxis opitulatur: quod à quibuſdam verſibus deſcribitur. Myrrhæ, piperis, lachrymæ papaueris, ſtyracis, caſtorii, galbani, pares portiones: cum paſſo ad ſumuntur, & in catapotia digeruntur. quibus vtitor, contra defluxiones, quæ ad interna decumbunt: ad vuam, tonſillas, exulcerationem arteriæ faciūt, in gargarizata: & id ſanguinis profuſionem, ex aqua frigida: compluribus, ex poſca, nucis ponticæ magnitudine: ſanguinē meientibus, muliebri profluuio,

& potu & appoſitu ſuccurrit. Myrrhę vncia, nardi indicæ drachma, cinamomi ſeſquiſcrupulus, thuris vncia, croci ſemiuncia, piperis drachmæ quatuor, acatiæ ſucci triens, coſti ſemiuncia, ſtyracis triens, iris ſiciliquus, roſarum ſiccarum ſextans: melle cocto excipiuntur.

Illinctus, difficultati ſpirandi auxilians. Aſellos ſeu mulipedas, qui in vaſis aquariis ſeruantur, inſtar ſextulæ vnius, fictili vaſi iniectos, ſupra prunas torrefacito: & vbi dealbuerint, conterito, & melle cocto excipito: ternarúmque ligularum menſurâ, ante cibos præbeto delingendos.

ALIVD. Scyllæ crudæ ſuccum exprimito, eíque parem modũ mellis attici miſceto, & ſupra prunas coquito. dato ante cibos & poſt, inſtar trium ligularum.

DIATHEIV APYRV, id eſt,

è ſulphure ignem non experto, antidotum, difficulter ſpirantibus auxilio eſt. Aniſi, ſulphuris viui, ſingulorum, quadrans: ammoniaci ſuffimenti, caſtorii, gith, ſingulorum ſemiuncia: ea aqua diſſoluuntur, & in catapotia coguntur, quæ dantur in aceti mulſi cyathis tribus.

Aliud è ſulphure ignem non experto: Sulphuris viui, ſeminis ruthæ ſyluestris, ſingulorum drachma: ariſtolochiæ, abſinthii, ammoniaci ſuffimenti (quod adpellant thymiama) abrotani, ſingulorum ſemiuncia: ea in aceto trita, digeruntur in catapotia, quæ fabam magnitudine æquent. dantur tria manè, & ſerò totidem.

Aliud catapotium. *Colocyntidis ſeſ*quidrachmam, iris ſiciliquum, lachrymæ panacis ſiciliquum, abrotani drachmam, redigito in fabales orbiculos, aqua excipiens. dantur

numero quatuor.

DIAPORÔN, id eſt, è fructibus antidotum, contra ſtomachi ſubuerſionem efficax: cœliacis, dyſentericis, opitulatur. Sorborũ ſextarius, baccarum myrti ſextarius, rhus ſyriaci ſextarius: palmularum, quæ ſole maturuerunt (phœnicobalanos adpellant) libræ duæ: mala cotonea decem, punica mala integra decem: paſſi animæi vel mellis ſextarius: tuſi fructus, & in aquam coniecti, operoſè coquuntur: cúmque fuerint diſſoluti, humorem exprime, & abiecto paleaceo, rurſum coque, donec tertia pars fuerit relicta: tunc mel additur, & coquitur: mouetúrque rudiculâ medicamentum, dum in ſufficiens concrementum coaluerit.

Aliud, contra ſubuerſiones ſtomachi: facit etiam ad cœliacos, diſentericos: Seminis apollinaris herbæ, ſe-

minis apii, ſingulorum ſemiuncia: florum roſarum, aniſi, hypocyſtidis ſucci, myrrhæ, ſingulorum ſiciliquus: croci, lachrymę papaueris, ſingulorum ſeſquidrachma.

Aliud ad ſtomachi ſubuerſionem.

Acidi punici acinorum expreſſorũ ſucci, ſextarios tres: ſucci menthæ, ſextarium: mellis ſextarium, in vas coniicito, & ad mediocrẽ conſiſtentiam excoquito: & ante cibatum, ligulam vnam aut duas dato.

ORIGENIVM medicamen, itẽ ad ſubuerſiones ſtomachi accõmodatũ: Florũ roſarũ, drachmæ octo: baccularũ myrthi nigrę ſine interioribus granis, acetabulum: apollinaris herbæ ſeminis, acetabuli dimidium: paulatim teruntur, & adiecto protropo (id eſt, vino quod ſponte profluit antequàm calcentur vuæ) menſurâ ſufficienti: deinde carnes decẽ palmularũ caleatarum

his adiiciuntur: quæ contrita, in catapotia formantur, quæ ciceris magnitudinem æquent. dantur tria vel quatuor, ex aquæ mulſæ, cochleariis duobus.

Catapotium, ad ipſum, quod æſtuantes à ſiti vindicat. Cucumeris ſatiui vncia, ſeminis portulacæ drachmæ octo, tragacanthæ ſemiuncia: Tragacantha, candido recentium ouorum crudorum liquore diluitur: & dilutæ, reliqua adiiciuntur, & conglomerantur in catapotia: quæ ſiccantur in vmbra, & ſub linguã dantur detinenda, vt manans inde liquor imbibatur.

HEPATICA Andromachi, referens imaginem cyphoidis, id eſt, gibbi, aduerſum omnia pectoris vitia valet. Vuarum paſſarum, drachmæ quinque & uiginti (aliquibus centum) croci drachma, calami odorati ſiciliquus: bdellii, iunci

odorati, ſingulorum drachmæ duę, ſeſquiſcrupulus: cinamomi, caſiæ, ſpicę nardi, ſingulorum terni oboli: myrrhæ, terebinthinæ, ſingulorum ſemiuncia (nonnullis drachmę ſedecim) aſpalathi duo oboli, mellis drachmæ ſedecim, vini quantum videbitur eſſe ſatis.

Potio conueniens hepaticis, *lienoſis*, vitio renum laborantibus, ſtomachicis, aquâ inter cutem laborantibus, ex partu conflictatis, conuulſionibus, ex imbecillitate ſeſe recolligentibus, noxio imbutis humore, regio morbo, tuſſi, laterum inflammationi, letalibus venenis, omni virulentorum animalium ictui: nardi indicæ, coſti, ſingulorum ſiciliquus: caſiæ, croci, apii ſeminis, acori, opobalſami, iris, ſingulorũ drachma: piperis cãdidi, oboli tres. Ea paſſo, vel melle excipiũtur. datur potio, ad drachmã vnam, ex vino vel

aqua mulſa, vel diluto paſſo, vt conuenire putabitur.

DIACODIÔN potio: Capita papaueris centũ, dulcis radicis ſucci libra: ſapæ libræ centum. prodeſt iis, quibus tenui fluxione à capite deuoluta, tuſſis excitatur: & quibus venter acria & bilioſa excernit: item calidę intemperiei, & cholera laborantibus: necnon peruigilio vexatis.

OXIMELI, id eſt, acetum mulſum, ſimplex: Capit mellis libras quadraginta, aceti libras viginti, aquæ libras ſexaginta.

Alia eiuſdẽ componendi ratio: Mellis libræ quinque & quinquaginta, aceti libræ quindecim, aniſi libra vna, croci ſextãs, radicum apii ſextans, radicum fœniculi libra vna.

DE LIQVORIbus medicatis.

DIAMELICRATV, id eſt, ex aqua mulſa, potio: valet contra peruigilia: cœliacis cum febre, ſubuenit: congruit fœminis vterum gerentibus, & ſi craſſus humor reiectionem, efflagitans, pulmonis officinam obſideat. Viridium papaueris capitũ cũ ſuo ſemine, libræ ſexaginta: aquæ libræ ſeptuaginta: mellis libræ triginta.

DIAMORÔN, id eſt, è moris, aut iis quæ in rubo naſcũtur, potio, contra depaſcentia oris vlcera: ad dentium affectus & anginarum noxas, gargarizatu proficit. Succi mororum, aut eorum, quæ rubus aut ſentes proferunt, libræ quindecim: mellis libræ quinque: croci, myrrhæ, ſucci ſeu melliginis acerbarum vuarum, ſeſcuncia: ſciſſilis aluminis vncia, vini auſteri dodrans.

RHODOMELI COION, id eſt, mel roſatum commune continet roſarum libras duodecim, & mel ſufficiens.

VMPHACOMELI, id eſt, mellitum omphacium: Capit ſucci vuarum acerbarum libras ſex & triginta, mellis deſpumati libras duodecim.

HYDOR ROSATVM, aqua roſacea, prodeſt cœliacis: ſiti & inflammationibus oris, oriculario clyſtere indita. Roſarum libræ quotuor & viginti, aquæ libræ centum & viginti, mellis libræ centum & quadraginta.

ACETVM SCYLLINVM. Scyllam candidam, purgatam & in vas, quod acetum capiat, iniectam, quadraginta dies inſolato: & deinde proiectâ ſcyllâ, acetum ſeruato.

DIACARYÔN, id eſt, è nuci-

bus compoſitio. Habet ſucci corticum iuglandium, libras quadraginta: mellis libram: croci ſextulam: myrrhæ ſextulã: aluminis ſesquiſextulam.

DIARHOÔN, id eſt, è punicis malis, compoſitio ſtomachica: Malorum punicorum dulcium, acidorum, & auſterorum, ſingulorum libræ duæ: mellis libræ ſex.

HYGIEINV SPERMATOS, id eſt, ſalubris ſeminis, compoſitio. Zingiberis, fœniculi, anethi, piperis, ſingulorum ſiciliquus: adduntur quibuſdam, iris drachmæ centum ea tuſa, & ex vino vetere odorato ſubacta, linteolo colligantur, & in vini ſuauiſſimi congium coniiciuntur: in quo multos dies ſinantur macerari: quo longiore tẽporis curriculo maduerint, tanto fuerit

melius. dein exempto linteolo, detur cotidiæ ante prandium hemina potanda.

C*onditum ſic conficitur. accipito ga*ryophyllorum ſextulas octo, muſcatæ nucis ſextulas ſex, cinamomi ſextulas quadraginta: zingiberis ſextulas quatuor & viginti, galangæ ſextulas ſex, piperis longi ſextulas quindecim, piperis nigri ſextulas quindecim, floris roriſmarini ſextulas decem, folii indici ſextulas duodecim, ſpicæ ſextulas nouem, croci ſextulas quatuor, baccarum lauri ſextulas quatuor: hæc trita, in vini boni & odorati, menſuras quatuor coniicito, & mellis menſuram vnam addito.

Scyllinum vinum ſic facies: Scyllæ in taleolas diligenter conſectæ & repurgatæ minas tres, demittes in metretam italicam excellentis mu-

ſti, vaſe ſex menſibus oblito: poſteà excolatum elutriabis & ita recõdes. vtile cruditatibus & iis quorum in ventriculo cibus corrumpitur, & ſtomachus in vomitiones effunditur: iis item quorum in alnum & ſtomachum pituitæ craſſities decubuit: medetur lienoſis, malè habitis corporibus, hydropicis, arquatis, vrinam ægrè reddentibus, torminoſis inflationib⁹, neruorum reſolutionibus, & diuturnis febriũ horroribus, vertiginoſis: & mẽſes pellit: idẽ minime neruis aduerſatur. inueterato vtilitas maior. Cauendus in febri eius vſus & in interaneorum exulcerationibus.

CYDONITES, id eſt, è cotoneorum ſucco, vinum ita fieri conſueuit: mellis libræ ſeptuaginta: piperis libræ duæ & ſemis: zingiberis libræ duæ, ſeminis ſpi-

cæ, quincunx: aniſi libra: petroſeli-ni, dupondium: garyophyllorum ſelibra: cotoneorum libræ quinquaginta: vini odorati, quantum videbitur eſſe ſatis. hoc ſtomachum firmat, & ventrem cohibet.

ALIA CONFICIENDI HVius ratio: Mala cotonea exprimere conuenit, & expreſſi ſucci pondo duo, cum mellis libris octo miſcere, & ita recondere. vinum hoc aſtringendi vim habet: ſtomacho prodeſt, dyſentericos iuuat: hepaticis, renum vicio, & vrinæ difficultati fert præſidium: datur inteſtinorum ſentientibus exulcerationem: & contra ſcabiem circa venas erumpentem: item renum, & veſicæ noxis, in quibus furfuracea, aut capillacea, in vrinis ſidunt recrimẽta, opitulatur.

RHODITES, hoc eſt, roſaceum

vinum, ſic efficitur: Roſarum arẽtiũ tuſarũ mina, linteolo illigata in ſextarios octo muſci demergitur: poſt menſem tertium percolatur, tranſfũditur & recõditur. Stomachi doloribus, et cõcoctionibus iuuandis vtile, ſi poſt cibos ebibatur: item contra madidas aluos & humore p̃gnantes valet: & dyſentericis auxilio eſt.

Fit *quoque è ſucco roſarum, & melle* commiſtis quod RHODOMELI nominãt: arteriæ ſcabriciis & aſperitatibus vtile.

MYRTITES, id eſt, vinum ex ſucco baccarum myrti, & viuo, ſimiliter conficitur: habundè adſtringit: ſtomachum titubantem iuuat: eiuſdem fluxiones & alui quoque, diſcutit: inteſtinorum exulcerationes & proluuiem emendat: cappillum nigrat.

MYRSINITES vinum, conſimiliter fit, ex ramalib9 myrti [cum

folio & bacca per fiſcũ expreſſis] cõtra furfures & vlcera in capite manantia, & cõtra papularnm eruptiones, gingiuas, tonſillas & purulẽtas aures efficax eſt, ſudores reprimit.

CEDRITES vinum, ita conficiatur: Cedris aquâ dulci prolutis, ſingulas fidelias vno cyatho colluunt, ac ita vaſa muſto cõplent: hoc vinũ excalfaciendi, temuandique facultatem obtinet: tuſsibus vetuſtis cõmodè bibitur, ſi abſint febres, vicia pectoris, laterũq;: itẽ tormina, vlcera ĩ aluo & interaneis diſcutit excreationibus purulẽtis, aquæ inter cutem fuſæ, muliebrib⁹ vuluæ cauſariis opitulatur: beſtiarum ictibus medetur: ſerpentes necat: aurium dolores inſtillatum perſanat.

PISSITES, vinum cõficitur ex pice liquida & muſto: Pix ipſa lauatur antè, mari aut ſalſugine, tãtiſper dum candorem cõtraxerit, & mare

purũ effluat: deinde madeſcit aqua dulci: & in octo cõgios muſti, picis huius ſextans additur: & ita ſinunt dum inferbuerit & conſtiterit: dein vaſis indunt. Vis ei, calfaciendi, cõcoquẽdi, detergendi, ac purgandi incõmoda pectoris, alui, iocinoris, lienis: & vteri vicia tollit, ſi ſine febri ſint: antiquis defluxionibus, vlceribus in profundum dehiſcentibus, ſuccurit: tarditatem cõcoctionis accelerat: tuſsibus, inflationi, ſuſpiriis, prodeſt: luxata meliùs ad ſe redire, ſuccido vellere cum aceto munita, creduntur.

ABSINTHITES, vinum variè conficitur: nonnulli enim in muſti metretam, celticæ nardi drachmas quatuordecim, & abſinthii drachmas quadraginta, illigatas linteo, demittunt: & poſt quadraginta dies traſfundunt. Alii verò in viginti ſextarios muſti, libram vnam,

abſintii coniiciunt, & piceæ reſinæ, ſextantem: poſtque dies decem, vinum colo diffuſum, recõdunt. proficit ſtomacho, vrinã ciet, tardè coquentes adiuuat: iocineroſis, renum vitiis, regio morbo, opitulatur: cibũ faſtidientibus, ſtomacho laborantibus, tenſioni pręcordiorum diuturnæ, & inflationi ſuccurrit: rotundas ventris tineas & ſuppreſſos menſes euocat: contra epota ixiæ venena, quàm largiſsimũ epotum, obiterque vomitionibus redditum, auxilio eſt.

STOECHADITES vinum, ſimili ratione factitatur: coniicienda eſt in ſenos vini cõgios, ſtœchadis mina: hoc, craſsitiem, inflationes, laterum dolores, & neruorũ perfrictiones, diſcutit: comitialibus commodè datur cũ ſagapeno & pyrethro.

THYMITES vinũ, & THYMBRITES, difficiles coctiones pro-

mouet:ciborum faſtidiis, & inter-
mortuæ appetentiæ, neruorum &
prçcordiorum noxis, confert: item
cõtra hybernos algores & venena-
tos ictus, quorum morſum refrige-
ratio, aut eroſio ſequitur.

AROMATITES vinum, con-
ficitur hoc pacto. Calami odorati
drachmæ viginti: phu drachmæ ſe-
ptẽ: coſti ſiciliquus: nardi ſyreniacæ
drachmæ ſex, caſiæ vncia, croci ſe-
miuncia, amomi drachmç quinque,
aſari drachmæ quatuor: teruntur o-
mnia, & linteolo colligata, in mu-
ſti cadum demerguntur: & vbi cõ-
ferbuerint, vinum in cados diffun-
ditur. Vitia pectoris & laterũ pul-
moniſque corrigit: vrinæ difficul-
tatem, horrores, & menſium moras
emendat: iter faciẽtibus per niuẽ &
gelicidia, potum prçſidio eſt: iis qui
craſſos ſubinde creant humores, vti
liter bibitur: colorem alit: ſomnum

allicit:dolores leuat:renũ & veſicæ vitiis auxiliatur. Eſt & aliud genus vini factitiũ, eodẽ noĩe adpellatũ; quod valet ad deſtillationes, cruditates, tuſsim, inflationes & ſtomachi, cùm humor inſedit, diſſolutiones, Myrrhę denarios duos, piperis cãdidi denarium, iridis denarios ſex anethi denarios tres: illigata linteolo, in ſenos vini ſextarios demittunt poſt tertiũ diẽ, percolatũ reponunt in lagenis, bibitur meraca potio, poſt inambulationẽ, inſtar cyathi;

ELELISPHACITES vinum (quod & SALMATVM dicitur) ſic cõficitur: Saluiæ drachmas ſexptuaginta, in muſti amphorã demittimus. in renũ veſicæ, laterum morbis efficax eſt: item contra ſanguinis reiectiones, tuſsim, rupta, vulſa, contuſa, & ſuppreſſos mẽſes, prodeſt.

MANDRAGORITES vinum. Corticem radicis exciſum, linteo-

lo, colligatũ, inſtar ſelibræ, in cadũ muſti ſuſpendis: & poſt trimeſtre transfundis. Media potio, dimidiũ heminæ. Sed antequâm ſumatur, pręguſtandum eſt paſſum, portione dupla. Aiunt, ſi eius hemina in vini cõgium addatur, toti triclinio ſomnũ conciliari, & ſoporẽ adferre: ſed ſi cũ ſextario vini cyathus vnus ebibatur, mortẽ repręſentare cõmoderatus vtique vſus, doloris ſenſum, illectâ quiete, tollit: deſtillationes incraſſat: idẽ efficit odoratũ pceptũ, & auriculari clyſtere infuſum.

ACETVM mulſum, quod OXYMELI vocãt, factitatur Dioſcoridi hoc pacto: Heminæ aceti quinque, dimidia ſalis marini mina, & mellis minę x [cum aquę ſextariis quinque] coquuntur tantiſper dum decies efferbuerint: deinde refrigerata, vaſis induuntur. putatur autem craſsitudines, detrahere: & morbis coxariis, articulariis, ac comitia-

libus mederi:contra morſum viperæ,quam SEPA vocant, & contra hauſtum meconium, & epota ixiæ venena,remedio eſt:anginis vtiliter gargarizatur.

OXALME, id eſt, acida muria, & quaſi acetum ſalſum. hâc nomas & putreſcentia vlcera foueri proficiet:contra canum morſus, aculeatos ictus venenatorum, auxiliatur: ſãguinis profuſionem, poſt exciſos calculos, ſiſtit, ſi in vuln⁹ calida, ſtatim ab exciſione infundatur:procíduam ſedem reuocat : dyſentericis, nomas ſentientibus, ſubter in aluũ datur : ſed ſuperfundi lac oportet. eadem & ſorbtu & gargarizatu, hirudines necat, furfures & manantia capitis vlcuſcula, diſcutit.

THYMOXALME, qua veteres vtebantur in ſtomachi imbecillitate, ternos quaternóſue cyathos, ei⁹ aquâ dilutos, propinantes: dabant

& articularibus morbis, & inflatio-
nem ſentientib⁹: eâdē pituitas craſ-
ſas & atras detrahebant. Parabatur
hac forma: thymi triti, acetabulum:
ſalis tātundem: polentæ, pulegii, ru
thæ, ſingulorū exiguum: coniiciun-
tur in fictile: dein aquæ ſex heminæ
ſuperinfunduntur, & aceti dimidiū
heminæ, poſtremò ſub diuum, lin-
teolo circundatum, effertur.

SCYLLITICVM acetum, hoc
modo conficitur: Scylla quæ fuerit
alba, repurgata & conciſa, lino ſic
traiicitur, vt ſegmenta ſe mutuò nō
contingant: & ſuſpēditur in vmbra
per dies quadraginta, donec ſicce-
tur. ex ipſis mina in optimi aceti
duodecim ſextarios mergitur: & va
ſe diligenter obturato, octo dies ſub
ſole madet: poſt eum numerum die
rum, ſcylla exprimitur: & expreſſa
ipſa quidem, abiicitur: acetum verò
defecatum, trāſfunditur, & reponi-

tur. QVIDAM ſcyllæ pondo, in ſextarios aceti quinos demittunt: ALII tunicis quidem exuunt, ſed exareſcere non permittunt, ſtatimq́ue muſteas ac recentes alias pari mẽſurâ cõiiciunt, in acetum: & ſenis mẽſibus macerari patiuntur. hoc multò magis humorũ lenticias incîdit: gingiuas, humore pręgnãtes, aſtringit: labantesq́ue collutum firmant: dentes mobiles ſiſtit: fœtentem animam, & graues ſtomachi halitus, emendat, fauciũ callos ſorbtu durat: & vocem expedit, ſic vt clarior, nitidiorq́ue ſonus edatur. prodeſt affectis ſtomacho, cibos ęgrè coquentibus: item comitialibus, melãcholicis, vertiginoſis, mente captis, vuluarum ſtrangulationibus, lienis incremẽto laborantibus, vitiis coxendicum, recolligendis corporibus: & imbecillitati recreãdæ, & iacturę virium reſarciundæ cõuenit: ſecundã vtique valetudinem, viuidũque co-

lorem præſtat: oculorũ aciem exacuit: tarditatem auriũ, inſtillatione purgat. generatim ad oĩa perquàm laudatur, niſi inteſtinorũ ſentiatur exulceratio. datur p ſingulos dies, ieiuno ſorbendũ, inter initia, modicè: proceſſu copioſiùs: paulatim modo creſcente, aduſque cyathum. quãq; non deſunt, qui cyathos duos & eo amplius exhibeant.

MELLITITES vinum, datur in febri vetuſta, debilibus ſtomacho ſiquidẽ aluũ emollit, vrinas mouet: ſtomachum expurgat: pdeſt articularibus morbis, viciis renũ, & quorum caput imbecillitas infirmauit, mulieribuſq; vini abſtemiis: vtpote quod odoratũ ſit, & corpus alat. Diſtat à mulſo: quòd illud è vino veteri auſteroq;, addito melle exiguo, tẽperatur: mellitites verò, è muſto auſtero, inſtar quĩque cõgiorũ, adiecto & mellis cõgio, & ſalis cyatho. Cõuenit aũt in magno vaſe cõficere, vt

ferueſcenti & ob hoc intumeſcenti locus pateat: ſalis mod⁹, quem diximus, donec ferueat, inſpergitur: ſimul atque efferueſcere deſierit, in cados diffunditur.

MELICRATVM, id eſt, aqua mulſa, eãdem vim quam & mulſum poſsidet. crudâ vtuntur ii, quibus alui deiectionem, moliri, aut vomitionem ciere libeat: quemadmodùm & in iis, qui venenatum aliquid hau ſerunt, ex oleo eam præbem⁹. Cocta verò exhibetur, imbecillis & animo exilibus: item tuſsientibus, pulmonariis, & iis qui immodico ſudore digeruntur. Sed iam paratum repoſitũque (id propriè vocãt, HYDROMELI) hoc ætate media, ſecũdarii vini ceu loræ vel potius eius quod ADYNAMON vocant, vicem implet. recreandis ab ſiniſtra valetudi ne viribus (proinde inflãmationem alicuius partis ſentientes, inocen-

tiùs vtuntur eo quàm lora) inueterati tamen vſum, in inflamationibus, feruoribus, & aſtrictis febribus damnauere: ſed ex ſtomacho laborãtibus, aut cibũ faſtidientibus, aut repentino pauore perculſis, aut ſudatorib⁹, accommodatũ eſt. Fit hoc modo: Duab⁹ aquæ cęleſtis inueteratæ partibus, ad vnã partem mellis, additis, & inſolatis. ALII fontanã miſcent aquam, & ad ternas decoquunt, & ita conditium adſeruant. NEC deſunt, q inter hydromelitis genera enumerẽt, qđ à melle elutis aqua fauis cõfici ſoleat, & APOMELI nominent: hoc tamen meraciùs fieri cõuenit: Aliqui etiam decoquunt, quod in ægrotantibus improbatur, propter ceram, quam plurimam obtinet.

THALASSOMELI, purgat efficaciter. Conficitur, æquis portionibus mellis, imbris, & maris: quæ

percolata, vaſe picato recõduntur: flagrante canis ſydere iugiter inſolã tur. QVIDAM cum maris decocti partibus duabus, vnam mellis miſcent, & fictilibus condunt.

Hactenus de vſu liquorum, quibus diuerſa medicamina cõmiſcẽtur, quę ob id diuerſas ſibi vires vendicant.

DE PVRGANTIbus medicamentis.

De *medicamentis repurgantibus*, iam nobis eſt diſſerendum: quãdoquidem, horum quędam, ad flauam bilem: nonnulla, ad atram vacuandam: alia, ad pituitã, vel aquam ſub ducẽdam nata ſunt: FLAVAM bilem euacuantibus vtimur, in quib⁹ ad os ventriculi bilis inſediſſe ſuſpicamur, & in quibus ea genere venoſo concepta ſpargitur: & in tertianis febrib⁹, & perpetuis iam ſuo incremẽto ſæuientibus; aut arquato morbo: & vt ſummatim dicam, in quibus flauæ bilis copiam redunda

re putamus, iuxta prius à nobis editas ad hoc diſcretiones.

ATRAM bilem ducentia, vſurpamus, in melãcholicis, furore percitis, ira deflagrantibus, in iis quoque qui hominũ conſuetudinẽ auerſantur (μισανθρώπους. græci vocãt) in habitu corporis pſicco, & ſanguinis inopia palleſcentibus, ſolitariis, quartanis febribus, inſanis, & furioſis. PITVITAM ducentibus vtimur in algoſo corporis habitu & ætate, in frigidioribus morbis, vt in iis qui mẽbris ſunt capti (paretos nominãt) attonitis, & iis qui fungoſis extuberant tumoribus: in coxendicum cruciatib⁹, & quibus totum corpus obortis inæqualiter tumoribus ſcatet (anaſarcaldion vocant) quaſi vitium ſubter carnem fuſum dixeris, & vt in pauca verba conferam, in quibus pituitam negocium faceſsere putamus.

QVEMADMODVM aquam deiiciẽtib⁹ medicamẽtis eſt vtendũ, in eo aquæ ſubter cutẽ genere, quod Aſtitem vocant: item fœminis, quæ diuturno candidorum menſiũ profluuio torquentur: & in iis quibus enata vlcera, defluxionibus vliginoſis ſcatent: ſed de iis hactenus.

DE SIMPLICIBVS medicamentis purgantibus.

*Iam de ſimplicibus medicamẽtis mẽ*bratim dicem⁹, quę purgãdi naturã ſortiantur, & quem ſingula deiciant humorem: poſteà de compoſitis exponemus: ne quicquam promiſsionis noſtræ deſideretur.

ALOE IGITVR non corpus totum inanit: ſed inſidentem ſtomacho, ventri, & interaneis, bilem citra noxam, cũ inhærentibus inibi recrementis, per aluum exigit. Danda eſt igitur iis, qui capitis adfſiciuntur moleſtia, propter iuges ha-

litus, quos ad ipſum ſtomachus eru ctat. nam inutilium vaporum ſuppeditationem reſcindit. præbenda quoq; iis, qui ob eandẽ cauſam, oculorũ lippitudinibus laborant necnõ iis, qui per adſciticiũ ſuccũ, ſiti cruciãtur: & quibus lingua & os facilè reſiccantur: tũ iis, qui re inſuaui, aut retorrido nidore ſtomachũ in vomitione effundente, corripiũtur: & iis quos pręter rationem pallor decolorat: aut quib⁹ alui recremẽta, ſubductionẽ deſiderant. clyſteres tamẽ ex ipſa ſubter indi nõ poſſe, certò cauſantur. Datur ſiciliqu⁹, ex aqua mulſa: trita verò, ſuccóque corticis citri excepta aut, ſi is non adſit braſſicæ aut abſintii ſucco: cogitur in catapotia, q̃ ciceris magnitudinẽ impleãt.

Alii *cum terebinthina*, vel *decocto* melle, vel alio quouis ſimili digerunt in orbiculos; tu verò, vt rerum copia facultáſue ſuppetet, vel

vt potius dicam) quod commodius vtiliúſque laboranti fore putabitur, cum aliis conuenientibus permiſceto, & malè valentibus præbeto.

SCAMMONIVM, flauam euacuat bilem: ſed cordis dolorem mouet. eſt autẽ odore graui, guſtu iniucundo, ſiticuloſum. ſiquidem cùm omnia, quæ aluum deiiciunt, medicamenta (aloen excipio) ſtomacho negociũ exhibeãt: ſcãmoniũ ſtomacho longè plus cæteris aduerſari cõſtat: proinde cauendum iis, qui ſtomachi ſentiunt imbecillitatem, & iis qui febrim experiuntur. quippe ſuapte naturâ leuiſſimum, in corpus facilè rapiatur, reſidémque ſpurcitiam omnem in eo, colluuiémque commouet. porrò ab ambiente caloris externi cinctu, recrementa ad excretionum exitus producere prohibetur. datur iis qui febri vacant, & ſtomacho valent: iis

quoque, quibus ægrè vomitus eliciuntur, nec facilè linquuntur animo. Modus, ſcrupuli duo: paululum quid adiici, aut detrahi, pro virium ratione, poteſt. permiſcendus & ſal, aut thymus, aut pulegium, aut quippiam ex iis quæ gratum ſpirant odorẽ, & ſtomachum roborant. iis, qui ſcammonium ſuſtinẽt, alloẽn miſcere meliùs eſt. datur per ſe ex melle vel ptiſanæ cremore, quibus clam volumus hanc potionem præbere.

PEPLIVM: huius ſemen aliqui cum ramularibus ſurculis, ſiccatum cribróque ſuccuſſum, quaternûm ſcrupulorũ ponduſculo dant, in aqua mulſa, pauxillum aceti aſpergentes. Poſt bilem flauam, atram quoque, & pituitam detrahit: flatus diſcutit. quapropter turgentibus ſpiritu viciis, præcipuè auxiliatur: iis quæ melancholiæ

iaciunt fundamenta, diuturnis inflationibus lienis, vuluę & coli ſubuenit: fungoſis in imo ventre tumoribus ſubſidio eſt.

VERATRVM nigrum, atram bilem flauámque, è toto trahens corpore, deorſum, nec tamen citra vllam difficultatem, pellit: ideo febribus circuitu repetentibus & longis, obiicimus. datur quoq; inſanientibus: altera caluariæ parte & ſubter caput diutinè cruciatis commodiſſimum: præſertim viſceribus, vtero, & veſicæ, deiectorium medicamen poſtulantibus: maxima autem eius vis eſt, peculiariter educere, quicquid ſanguini cũmixtum, eum corrumpit: ideo veteraſcentibus, arquatis morbis, vtile: & quibus in ſuperficie ſummatim aſperitudines emerſerunt: velut lepris, impetiginibus, & horum ſimilibus: elephantia quoque laborantibus, accommo

datum eſt. Datur, ſcrupulorum ternûm pondere, aut paulo plus minúſue. Fit è ſiccis radicũ fibris, aquâ paulum maceratis: poſteà cortice detracto, & in vmbra ſiccato: proiectaq́; tenui, quę in ipſa ſubeſt, medullâ. exhibetur autẽ ex paſſo & aceto mulſo: verùm ſuauitatis gratiâ, quædam ex odoratis ſeminibus inſerenda: ſi verò efficatiorem alui deiectionẽ moliri ſit in animo, ſcammonii pauxillum adiicito.

EPITHYMVM, atram bilem excernit: datur adultis, tuſum & cribro excuſſum, ſcrupulorum quinque ponduſculo, cum paſſo vel aceto mulſo & ſalis pauxillo. vitiis flatu turgentibus, & præcordiorũ noxis, opitulatur: & quibus iecur aggrauatur, & qui ſpirandi vexantur difficultate. Quod verò in ſtœbe naſcitur, aut in ſatureia proſilit, EPITHYMBRVM inde nomi-

natum, thymi modo aluum reſol-uit: ſed vtrumque facultate cenſetur infirmius.

POLYPODIVM, id eſt, filicula, bilem & præſertim atram, & pitui-tam extrahit: dãtur purgatæ radicis ſeni ſcrupuli adfuſâ aquâ mulſâ: me diocriter verò aluũ ciet, & citra mo leſtiam, tum in gallinaceo iure, tum in cremore ptiſanæ, cocta radix.

PVLEGIVM, atrã bilem detra-hit, inſtar acetabuli potũ, ex aq̃ mul ſa. TRAGORIGANVM, & PAR-THENIVM (quod & LEVCAN-THEMON vocatur) ſimili ratiõe, citra noxam purgãt: ſingula ſenûm ſcrupulorum pondere data; ſed præ bere meliùs eſt, ex aceto & exiguo ſale & aqua. licet ſicca trita, potio ni adſpergere.

ARMENIVM, quo pictores vtũ tur, atram bilem, & omnẽ lentum craſſúmque humorem ſanguine cõ

mixtum, educit. quare melancholicis, elephanticis, & ſimilibus dari ſolet. Item in renum vitiis & ſpirandi difficultate. Modus, ſextula eſt, aut paulo plus minúſue, pro ſumẽtis viribus.

CENTAVRIVM minus, craſſam bilẽ & muccoſam deiicit: ideò commodè datur lienoſis, iſchiadicíſque: bibitur & huius decoctum aquâ ferueſactum. ſit autem centaurii pondus, ſex ſcrupuli: & aquæ modus, hemina: quæ ad dimidias coquantur.

COLOCYNTIS pituitam, bilẽ, humorémque muccoſum purgat: vnde neruoſa corpora peculiariter purgat. datur itaque conuenienter in omnibus, quæ caput obſidẽt, incommodis, & orthopnoicis & cõſimilibus. item coxendicũ cruciatibus, morbis articularibus, longis renum & veſicæ valetudinibus.

inſuper iis qui remittentes & præduros conceperunt adfectus, ſic vt non niſi ægrè poſſint excuti. Datur ex ea ſcrupulus. Deligenda eſt candida eius & recens medulla, aridior enim & nigricans, vt vitioſa damnatur. tundatur verò & teratur diligenter, & perſæpè cribo cernatur. cùm verò vti voles, terito cum aqua mulſa: idque operoſé: ſiquidem tale quippiam pati conſueuit, vt tuſa priuſquàm maceretur, tenuiſſima maneat: coniecta verò in aquam mulſam, intumeſcat: ita vt in cerniculo non credatur cribrata. igitur nõnullæ, ex iis, que intumuerunt, particulis, interdum aut ventri aut ſtomacho fixè cohęrent: maximè in ſinuoſis interaneorũ anfractibus, ob molliciem: inſidentéſque, ſua perquàm acri natura, vellicant, & mordent. inteſtina exulcerant: & per conſenſum, neruoſum

genus, noxa adficiunt: tormina & contractiones adferunt. quare diligenter eſt attẽdendum, vt in aqua mulſa in maximum leuorem redigatur; ſi mitiorem alui deiectionem moliri velimus, prægrandem colocyntida capere conuenit: & aperto ſurſum calice, totum ſemen eximere: dein lomentum omne in ſuum inuolucrũ ſine ſemine relegare, & ſapa aut vetere paſſo ventrem eius infarcire, & quinque aut ſex horas macerare: deinde vinum lintheo colatũ, calfactum detur potandũ. optimè expurgat regiũ morbum, & flauę bilis liuores, ſummam cutis ſuperficiem vel ſuggillatus.

TITHYMALVS, pituitam & bilē elicit. virẽtes eius ramulos fictili quodã paulatim torrent tritóſque cũ polenta ſcrupulorũ ternũ pondere miſcent in aqua: & potandum præbẽt. Quippe quod exiccati ſur-

culi impotentiores habeantur.

Characitæ tithymali, erutam radicem in vmbra ſiccato: poſtea cũ ad vſum prometur, detractum corticem tuſúmque cribrato: & in vinum dulce vetus, ſextulam iniicito: diem & noctem ſinito macerari, percolánſque linteo, & paulum excalfaciens vinum, præbeto potandũ. quàm optimè purgat, ita vt quidam eo in omnibus vtantur vitiis.

Lac tithymali huius qui iuxta aquas, & in riguis locis enaſcitur, ſale & acido pane exceptum, ad eadem valet: vehementiùs tamen aluum ciet.

ELATERIVM, pituitam & bilem detrahit. dantur oboli terni, cũ lactis nuper emulſi, inſtar heminæ.

GRANVM cnidium, ſeroſum magis & aquoſum extrahit: pituitam verò & bilẽ modicè purgat æſtuantem, & acerrimũ. datur triginta granorũ modo. ſi verò mitiùs, alui de-

iectionẽ placeat moliri, dato viginti grana. Interna grani pars trita, & in polẽtã ſubacta, præbetur potãda: ſed ſecundum potionẽ, roſaceũ aut melinum oleum debet ſorberi, ne fames adurat: cæterùm meliùs cedet, ſi trita & cocto melle excepta, digerantur in catapotia.

AGARICVM, pituitam & bilẽ, ſed non celeriter, pellit: dantur binæ drachmæ, cũ aqua mulſa, vel aceto mulſo. aduerſatur ſtomacho, quòd ſua lenitate emergens, enatet.

CNICI SEMEN, pituitam expurgat, ſed non ſine moleſtia. Seminis triti drachmas tres in gallinacei decocti ius vel ptiſanæ cremorem indito, colatúmque præſtato bibendum. ſunt qui ſeminis pulpam drachmæ pondere cũ amygdalis, aniſo, & melle cocto miſceãt: & in catapotia cogãt, & arquatis commode pbeãt. id qđ habetur mitius.

LATHYRIS, vehementiùs pituitã purgat: dantur grana eius maiora, quindecim: minora verò, viginti: iis qui efficatiùs purgari cupiunt, mandenda præcipito: iis verò, qui deiectionem non deſiderant copioſam, iubendum eſt, vt integra deuorent preſertim, ſi qui ſumit, malo fuerit ſtomacho.

ARISTOLOCHIAE clematidis, aridus fructus, ſi tritus ebibatur, pituitam & bilem expellit. eſt autẽ ſtomacho gratus.

MERCVRIALIS herba, ſi cum recẽtibus teneriſque foliis eſtur, ſtercus excernit: ſi verò decoctũ eius, vino permiſtum ebibatur, mediocriter alui recrementum mouet.

CVCVMERIS ſylueſtris radicis cortex, ex aqua mulſa potus, habundè & citra noxam trahit pituitam, neque ſtomachum vlla laceſſit iniuria.

STYRAX pinguis & flauus, ſeſquidrachmæ ponduſculo cum terebinthina, pituitam ſufficientem ſine moleſtia ſubducit.

THYMI ſiciliquus, aut ternę quaternæue drachmæ, cum poſca & pauco ſale, innoxiè ſatiſque, pituitam & bilem educit.

CICLAMINIS radicis, in tenuiſſimum, leuorē redactæ tres vel quatuor drachmę pro corporis purgādi viribus, ex aqua mulſa potæ, pituitā & bilem expurgant: ſed præcipuè ſudorem cient. quare bibentē oportet motibus agitari, & tegumēto corpus munire, & ſudoris excretioni ſe committere.

ALLII ſpicarū, exquiſitè tritarum, drachmæ vel duæ vel tres, cū hydromelite potæ, pituitā exigunt.

Aiuga (gręcis CHAMAEPITYS noīata) ſi pondo ſiciliqui, in farinā redacta, bibatur cum ficis, aut cocto

melle pituitam & bilem ducit.

SQVAMMA æris, aquã aluo elicit. datur ex aqua mulſa: verùm nõ aquã modò, ſed & pituitã purgat.

EVPHORBIVM, pituitã ſubducit: ſed potiùs aquam. eſt autẽ celerrimũ & maximè ignea vi flagrans: vnde colicis, & aluũ frigidiorem habentibus datur: cæteros vehementer cõturbat: ſitim maximè ciet: nonnihil ex odoratis ſeminibus ei eſt commiſcendum. Modus triobolaris, ex aqua mulſa. præſtat autẽ cum melle cocto in catapotia digerere.

CHAMAELEA, in aqua mulſa decocta & pota, aquoſa magis extrahit: pituitam quoque, & bilem euacuat. iniici debet denarii pondo in binas aquæ heminas, & coqui dum modi huius dimidiũ fuerit abſumptum: in coctionis fine, moderatum mel adiiciendũ: & rurſum vbi paulum inferbuerit, colo tranſfuſum,

præſtatur potandum.

Sunt qui ad tuſæ tritæque chameleæ drachmam vnam, duplum abſintii modum adiiciant: & melle excipientes cocto, & in catapotia cogentes, præbeant.

SANGVINEM tradunt purgari porrorum capitatorũ ſucco: itẽ mercuriali, viola candida, ſylueſtri malua, ſaluia: cum iis veratrũ albũ ſanguinem & bilem expiat.

DE PVRGANTIBVS MEdicamentis compoſitis.

*Verũ quãdoquidẽ nõnulli hæc & cæ*tera inconſideranter vſurpant medicamina, à quibus deiectio petẽda eſt (interdũ dolores, aut conuulſiones, aut ſuperuacuas alui purgatiões, aut quãpiam non diſſimilem offenſam moliuntur, ſubindéque noxam iuuamenti loco inferunt) non hæc ignorare de iis oportet, quòd non oẽs, amice, eadẽ medicamenta conſimili

ſenſu percipiunt: ſed alii quidem ob eam quã induit corpus ſenſuum duritiã, præpotentiora vix ſentiunt medicamenta: alii rurſus vel quæuis ſenſu precipiunt. quemadmodũ alii propter fluxã lubricámque meatuũ natiuam inanitatẽ, aut cedentis materiæ promptitudinẽ, & inſtrumentorum mollicie, mediocribus purgatoriis parẽt. qui verò non ſunt talẽ conditionem nacti, vehementiori purgatione vix tandẽ ſollicitantur: illis quidem prioribus, hæc euenire ſolẽt incõmoda, immodicæ ventris deiectiones, conuulſiones, cõtractiones, perfrictiones: cæterũ animi deliquia, dolores, tormina, vertigines, exanimationes, quæ ferè mortẽ repręſentent, hos ſecundos ſequntur: proportione autem patiuntur, qui moderatè repurgantur. Denique non à potentioribus, ſed à mitioribus in omnibus, quæ adſumuntur,

medicamentis vſum decet auſpicari: ſimul, vt laborãtis ſenſus exploretur, ſimul, vt vehemẽtiora tolerare, exercitante vſu, condiſcat: & ſi quãdo validioribus oporteat vti, ne vires labefactent intolerabilium medicamentorum tranſitus. PAVCIS igitur ſuper hæc traditis via ac ratione doctrinæ, de purgationibus deinceps diſſeremus.

De flaua bile repurganda.

VBI itaque, flaua bilis deiicienda nobis proponitur, ſi incandeſcat ipſa, & hominem exurat, & calefacientia reſpuat medicamina, tale quid facere ſolemus: zulapium ante purgationem prębetur diliculo ieiunis, donec in vrinis decens adparuerit concoctio. Seminis cucumerum quadrãs: ſeminũ portulacę, ſeminis intubi, radicum intubi, & cichorii ſingulorum vncia: roſarum violarum, nymphęæ, œnanthæ, ſingulo-

rum ſemiuncia: ſeminis papaueris, ſeminis lactucę, ſingulorũ duella: damaſcena pruna quinque et triginta: zizipha, myxa, ſingula quĩq; & quadraginta: ſantali ſextula, ſacharis põdo duo. hoc bilis feruorem reſtinguit: emollit interanea, & infarctos expedit tranſitus: adiecto verò ſcãmonio, ſine moleſtia bilem educit. Si verò nõ ita incandeſcat bilis, ex iis zulapium cõſtruitur: Radicũ apii & maratri, cichorii, fumariæ, radicũ ĩtubi ſylueſtris, ſingulorũ vncia: linguæ bubulę, eupatorii, bubuli oculi, quem vocãt bubphthalmon, dulcis radicis, ſeminis althęæ, ſingulorum ſextulæ quinque: violarũ, ſeminum portulacæ, & intubi, ſingulorum ſemiuncia: ſantali rubri, & citrini, ſingulorum duella, roſarum, nymphęæ, & croci, ſingulorum ſextula, ſacharis libræ duæ.

De pituitæ purgatione.

CVM pituitam vacuare voluerimus, SI homo florente ætate ſit, & ferè calida preditus tẽperatura, atq; ideò ob erroneam victus rationem, & frigidorũ abuſum, pituitam collegreit, hoc facimus medicamentũ: & quidẽ maximè, niſi ſtomachus humore ſcateat, radicibus, quæ mouẽdæ vrinæ ſunt, acceptis, ſic cõponẽtes: Radicum apii & fœniculi, radicis condimẽtariẹ, quæ ex agris ad ſalgama petitur (condimentorhizam grẹcolatinè vocant) radicis anethi, triſaginis, aiugæ, centaurii, althẹæ ſeminis & maluæ, ſecuridacæ, ſingulorum vnciã: maſtiches, aſari, ſpicẹ, ſingulorũ ſemiunciã: carnabadii, ſeminis fœniculi, ſeminis apii, dulcis aniſi, ſingulorũ ſextulas quatuor mellis dupondiũ. longè melius fuerit, ea melle condire: vt calorẽ ſufficienter aſſecuti, craſsitiem magis extenuemus, & ab infarctus vicio implicitos aſſeramus tranſitus.

si frigida fuerit omnino laborantis habitudo, corpuſque totum humidis ac frigidis ſcateat ſuccis, melius vti ſicco DIOSPOLITICO vel quopiam conſimili medicamine quod ſatis calfaciat, et humoris vim ac copiam reſiccet.

Deiectio atræ bilis.

CVM deiectionem atræ bibis à medicamento petimus, preſertim ſi perſicca videatur laborantis natura accipimus, Radicum apii, radicum erratici fœniculi, fumariæ, ſtœchadis, linguæ bubulæ, buphthalmi ſeu bubuli oculi, ſingulorum vnciã, ſeminis dauci vel ammæi, dulcis aniſi, ſeminis fœniculi, ſingulorũ ſextulas tres: ficorum pinguium, radicis dulcis, ſingulorum ſextulas quinque: ſeminis baſilici duellam: croci ſextulam, aſplenii, triſaginis, radicis capparis, ſeminis apii, ſingulorum ſextulas quinque: mellis dupondiũ,

aceti quadrantem. PORRO ſiqua bilis flaua putetur atrę commiſceri, ſic erit faciundum. Spicæ, roſarum, ſingulorũ vnciam: croci drachmã, corticis radicis apii & fœniculi, ſingulorum vnciam, cum eorum ſeminib⁹ in aqua, donec ſufficiat, feruefacito: mellis ſelibram, aceti quadrãtem addito, & dum concrementum adſciuerint, coquito.

DE CONIVNCTIS humoribus purgandis pręcepta.

*Poſteaquàm de ſimplicibus humori*bus, habundè diximus: tibi licebit, huic occaſionẽ ducenti, in complicitis & ea componere. exuperantiæ verò commiſtorum humorũ, te docebunt, qualia conueniat redundare medicamenta. Proinde ſupereſſet iam de purgantibus diſſerere, quæ maiores noſtri cõpoſuerunt, à quibus & tu & alius quiuis exortus,

cognitis ſimplicium viribus, medicamenta tuopte ingenio cōponas.

COMMISCENTVR verò purgantibus medicamentis, ALIA, vt iniucunditatem retundant: QVEDAM, vt calorē vel reliquam quandam qualitatē aboleāt: NONNVLLA quoque, vt ſtomachū firment, quod pleraque omnia, quæ repurgāt medicamēta, ſtomacho aduerſantur & eidem negotium faceſſunt, ALIA adiiciuntur, vt viam faciant et tranſitum prębeant, item vt humorum craſsitudinem incîdant. ea tamē ipſe tuo fret⁹ ingenio, diſces ex particulari ſpecierū facultate, quæ in virib⁹ medicamentorū ſimplicium traduntur. Cęterū nos purgātia veterū medicamina, hinc depromem⁹, exponētes quónam pacto cōponantur, & quos eliciant humores: tu verò hinc ſumens occaſionem, & fac & componito, quibus opus erit, ad hāc ra-

tionem, medicamenta. DIGNVM tamen & ſcitu illud eſt, quędam in GRANA cogi, q̄ ciceris magnitudine impleant: qua forma ideò præbemus, vt medicamentorū inſuauitatem fallam⁹: & ne, cum ſumūtur, humorem ſtomacho adiiciam⁹, qui inmio iam imbutus eſt humore: QVAEDAM redigi ī triturā, nō ad cælandā iniucūditatem, ſed vt humorē vitem⁹: ALIA in placentarum formas digerim⁹: velut & ALIA, vt zulapia prębem⁹: non deſunt, quæ tāq̄ ILLITVS vel EMPLASTRA fingantur & vmbilico inducantur, quæ græci epomphalia vocāt, nos vmbilicaria poſſumus adpellare: INTERDVM pedes quoq; illi nimus & ſufficiens elicitur purgatio.

Iam de ſingulis nobis erit differendū, vt ex omnibus libro maior adſciſcatur perfectio. COMPOSITIO orbiculorum ex euphōrbio, quos

ipſi COCCIA, quaſi granula vocãt, ad emittendam hydropicorum flauam aquam, & materiam tumoris diſcutiendam valent: opem adferunt quoque lumborum doloribꝰ & podagræ humida cauſſa concitatæ. Recipit miſtura, euphorbii ſiciliquum, ſurculorũ tithymali drachmam: ammoniaci, ſagapeni, lachrymæ panacis, bdellii, ſemĩs apii montani, & hortenſis, ammæi, ſpicæ, ſingulorum drachmam: tuſa cribratáque, cum amygdalino oleo cogito, & cum fœniculi ſucco ſubacta, ſiccato in vmbra. Modus exhibitionis eſt drachma: perfectus ſextula, cum calida aqua.

ALIVD, quod flauam aquam deiicit, tumorem reprimit, iecur roborat: Capit abſintii, turpeti (quod pityuſa nominatur) ſagapeni, ſingulorum drachmas quinque: ſeminis apii hortenſis & montani, ſeminis

fœniculi, aniſi ſingulorũ ſiciliquũ: ſcammomi, & ſurculorum lactucæ marinæ (quã nominãt tithymalũ) maſtiches, caſię, tenuis cinamõi, ſingulorum drachmã: tundito, cribrato & formato in granales orbiculos (coccia nominãt) potionis modus, duella, cum aqua egelida.

ALIVD, quod flauam bilem & atram humoreſque crudos deiicit, ſanguinẽ extenuat: & quot dies vẽtrem ſubegerit, totidem feriari decet rurſumq́; medicamẽ repetere, dum integra ſequatur deiectio. Accipit myrobalani flaui & indici, nigri damaſonii, & aureæ glandis, quam vocant chryſobalanũ, pityuſæ, ſingulorum ſeſquiſcrupulũ: epithymi cretenſis, filiculæ, violarum, ſingulorum drachmas tres: roſarum, ſeminis fœniculi, aniſi, abſinthi ſeminis, iunci odorati, cinamomi, ſpicę, maſtiches, cardamomi, ammoniaci,

ſingulorũ drachmã, ſeſquiſcrupulũ: ſacharis ſeſcunciam: tũdito, cribroque creta, in vaſe cõtineto. potionis modus, drachmæ tres, aut quatuor. datur ambulanti, ex aqua egelida.

OXOSAGHAR, calefacta corpora potu refrigerat: acutis auxiliatur febrib⁹, ſanguinis feruore cõcitatis: excalfactioni iocineris medetur, & lienis infarct⁹ vitia extricat. Recipit corticis radicis capparis, intubi, apii ſingulorũ drachmas viginti: foliorũ roſæ, ſeminis fœniculi, ſing. drachmas decẽ: ſpicę, iunci odorati, ſemĩs apii, ſingulorũ drachmas quinque: hęc in aceti quã acerrimi quaternis libris macerato noctu diuque: poſteà molliuſculo igni coquito, donec dimidiũ abſumatur: dein crocum & ſachar adiiciens, zulapium efficito: inter coquendũ, ſcãmonii ſextulam terito, & in linteo ligatum indito, dum feruore reſtinguatur. datur ſextans, cũ obſeruatione καὶ ἐγκέμασ.

ALIVD, ex fumaria, quod valet aduerſum flauę bilis incendiũ: itẽ cõ tra ſcabiem, & vulnera: obturantes iocineris infarctus explicat: arquato morbo, corpus repurgans, auxilio eſt. Cõtinet corticũ myrobalani flaui et cebulei & indici damaſonii, bellizis, & emblezis, florũ violarũ, filiculæ, & abſintii, epithymi, ſingulorum ſextantem: ea cõtringantur, & aquâ fumarię, noctu diúque madeſcant: & tãtiſper coquantur, dũ medietas relinquatur. Deinde ius decocti percoletur, & rurſum cũ ſachare, quouſque concreuerit, coquatur. potionis modus, ſextãs, cum ſcãmonii granulis quatuor.

ALIVD è fumaria, melancholicis valetudinibus auxiliatur: ſcabiem et vulnera abolet et corpus illuſtrat. Capit violarũ, ſeminis abſintii, polii, ſing. ſextantem ſemiunciã: aquę calidæ libras octo cõtuſa,

et noctu diuque macerata, ad tertias coquito. huius decocti & aquæ fumarię cõſidentis, ſeptenis portionibus, ſacharis parem modum indito, & coquito, dum ſibi concrementũ adſciſcat. potionis modus, ſextans, cum ſcammonio & aqua calida.

ALIA compoſitio decocti ventrem reſoluentis, iocineris dolori auxilio eſt: flauam bilem atrãque, itẽ pituitã extrahit: caput repurgat autumno & vere propinata. Sumit dameſcena, zyzypha, myxaria, ſingula triginta: adianti, florum linguę bubulæ, ſingulorum manus plenæ faſciculum: violarum vnciam, roſarum ſiciliquum: dulcis radicis, filiculæ, epithymi, ſingulorũ drachmas tres: corticum radicis apii, fœniculi & intubi, ſingulorũ vnciam: in vna aquę libra ad tertias coquito: deinde farinæ myrobalani flaui vnciam imponito, myrobalani cebulei drach-

mas quinque: noctem diemq́ue macerato: & diluculò ius decocti, calfactum, ſacculis trãſſundito. in quo mannæ harundinis indicæ drachmas octo, oxyphœnici ſeſcunciam, mannę ſimplicis drachmas ſex, maceres: rurſumque his per ſacculos tranſfudis, adiicito vnguenti nardi vnciã, & tepefaciens exhibeto.

ALTERA miſtura, vere & autumno datur contra febres acutas: Continet zyzypha rubra, damaſcena, paſſas vuas ab iconio numero ſingulorum viginti violarũ ſeſcunciam, adianti, fumariæ, florum linguæ bubulæ, intubi ſatiui, ſingulorum faſciculum, quantus manu prendi poſsit: paſſarũ vuarum, detractis vinaceis, vnciam: ea feruefacito in aquæ ſeſquilibra, donec ex hoc modo, dimidiũ ſuperſit: poſteà ſubigito, & ſacculis aut fiſcis tranſfundito: cui liquori. deinde palmula

rum acidarũ, quas vocant oxyphœnicas, ſeſcũciam: harũdinis indicæ, aut ſiliquę indicæ repurgatę, vnciã: mãnæ drachmas ſex: rurſumq́; ſubacta, percolato, & excalfaciens modicè, adiicito zulapii violarũ ſextantem: & diliculo bibendum prębeto.

ORBICVLI (qui quod coccineum granum magnitudine æquẽt, coccia nominãtur) è ſagapẽo, valẽt aduerſus morbos articulorũ & coxendicum: turgentibus ſpiritu neruis auxiliantur, omnẽque valetudinẽ aduerſam, à recrementis frigidis, craſsisq́ue concitatã abigunt: Capiũt ſagapeni, myrobalani cepulei, pityuſę, hermodactylorum, ſingul. drachmas quinque: ſcãmonii, caſtorii, capſici, ſing. ſeſquiſcrupulũ: balſami, calaminthę, (quod ſiſymbriũ dicitur) ſolani manici ſeminis, ſingulorũ vnciã: tuſa, cretaq́ue, cũ aqua apii ſubigito. modus eſt, ſextula ex

aqua, in qua apiũ, maſtiche, aniſum & ſtœchas incocta ſint.

COCCI, pedũ doloribus omni tẽpore perquàm vtiles: Recipiũt aloæ cõcrementũ iocineris referẽtis, penidiorum, ſingulorum drachmas decem: ſagapeni, myrobalani flaui, & damaſonii, hermodactyli, ſingulorum drachmas quinque: piperis cõmunis, piperis longi, ſingulorum ſiciliquũ, ſeſquiſcrupulũ: lachrymę cyranaice, opopanacis, ſingulorum drachmã: naſturtii cãdidi & capſici indici, ſingulorũ drachmam: ea tuſa cretaq;, ſucco porrorũ vt fermenteſcant, excipito: & in orbiculares coccos digerito. modus dãdi ſiciliquus.

ALIVD ad pedũ dolores regium, Cõtinet myrobalani flaui, damaſonii, emblizis, zingiberis, ſingulorũ ſextulas quatuor: origani ſextulas ſeptẽ, capſici duellã, hermodactyli cãdidi ſextulas viginti, penidiorum

duellã: bdellii ſextulas quindecim: tuſa cribratáque cum ſolani ſucco ſubigito, vt fermenteſcãt: & in coccos orbiculares, digerito: et ſimulatque ægrotans dolorem perſentiſcit, ante vel poſt eſum, adſumit duellã ex aqua calida vel vino.

Zulapium, flauam bilem & atram deiiciens, habet damaſcena, myxa, zyzypha, ſingula numero ſexaginta: palmularum pulparum drachmas quadraginta: violarum è myſia drachmas quindecim: roſarum, florum linguæ bubulæ, ſingulorum drachmas quinque: ea coquuntur in aquæ libris octo, dum ex hoc modo dimidiũ ſuperſit: ſubactaque, ſiſco tranſfunduntur: deinde fumariæ iuſculi dupondius, punicorũ acidorum iuris libræ duę, ſcammomi ſeſquiſextula, ſcharis libræ tres, diu ad conſiſtẽtiam coquuntur. ſcamoniũ in decoctionis fine coniicitur.

Aliud, quod flauam bilem à ſtomacho detrahit: Tortiui punicorum & acidorum malorũ iuris, ſingulorum dupondium: aquæ libram, flores violarum quadraginta: ad dimidias coquito, poſteà ſacharis ſeſquilibram, ſcãmonii ſiciliquum addito, & zulapium facito. modus, vncia aut ſextans.

PARVA TRIPHERA, dicta, prodeſt interaneorũ doloribus ac ſtomachi, imbecillitatíque eiuſdem ab humore cõtractæ: ſanitatem tuetur: eſtque ad multa alia perquàm vtilis: Corticum myrobalanorum, cebulei, & huius vice, ſi velis, indici & bellelizis & embelezis, ſingulorum partẽ vnam: tuſa & cribrata, miſceto cũ roſaceo oleo & cũ melle deſpumato: conditum ſeruato. potionis modus, duella ad tres vſque ſextulas, ex egelida aqua. QVI voluerit perfectè interaneorũ vtili-

ſtati conſulere, vt ea à noxis deiectionum aſſerat, & ab iniuriis earundem vindicet, bdellii cæſii portionem addat: SI ſanguine vacuando, auxiliũ adferre placet, gummis torrefactæ partem adiicias. Cæterùm ad commoditatem imbecilli ſtomachi, & infernarũ partium correctionẽ, roſarũ & maſtiches portionem vnã: aniſi & garyophyllorum dimidiatas portiones adiunges: contra cordis micationes, & vibratus, xylaloen admiſcebis. aduerſus ſiniſtram valetudinẽ, quam atra bilis creauit, pars epithymi adponitur: SI pituitæ deiectionẽ moliri inſtituis, alipum, id eſt, album turpetum adhibeas: aduerſus flatuũ turgentium molem, cruditatéſque, vt ineant conſortiũ, adhibeto zingiberis & galangæ ſingulas portiones: item ſitezium indicum, capſicũ, piper longũ, tenue cinamomum, ſin-

gula inſtar dimidiæ portionis, & cō modum reddetur. non deſunt medici, qui, vt venuſtiorē exhibeant colorem, crocum adiiciant.

HIERA PICRA galeni, quæ ex aloe fieri conſueuit, cōtrailioſos, putres, marcidóſque humores, qui os ventriculi inſederunt, remedio eſt: item iis quorum faciē pallor decolorauit: iis quoq; quorū oculis, obiectæ culicū aut pilorum imagines obuerſantur: alui recrementa mediocriter mouet, ad iecur vſque progrediens: lædit hos, quibus iecur calidius exhibet negocium, & ſtomachum iuuat. Dandi modus, à drachma ad ſiciliquum. Species, quæ hanc cōſtituunt, ſunt hæ: Croci, ſpicę, ligni balſami, maſtiches, ligni caſiæ, cinamomi, ſingulorum ſextula: aloæ ſextulæ octodecim: ea teruntur, & in braſſicæ vel abſintii ſucco vel vino, vt fermenteſcant, ſubi-

guntur. HVIC ſcammoniũ commiſcentes, vt in vnitatem coëant, bilẽ flauam aluo deiicimus: SI verò agaricum & medullam, pituitam ſubducimus: NON ſecùs atq; ſi addiderimus epithymum, atrã bilem depurgamus. ſunt qui vt ſtomacho, medicamentũ ex aloe reddant accommodatius, & minus aluũ cicat, aloën dupla ad ſpecies omniũ proportione coniiciant: tritámque, priùs eluant, & in aquã mittentes, ſubſidere ſinant: dein emergentem ſummatim aquam cũ ea quæ ſupernatat, ſpurcitia vel ſorde, quæ exiſtit, humori, effundunt: hoc idem opus iterũ atque iterũ obeunt. vbi ſufficienter lauerint, confidunt ſtomacho paratum iri medicamentum: nec interanea vellicare, inter eos conuenit: dein reliquas, quas diximus, admiſcent ſpecies: ſic vtile reddi imbecillis ſtomachis medica-

men, author eſt Galenus.

DIOCLIS medicamentũ, quod ventrẽ ſubducit, in pituitoſiore corporis habitu: Ficos pingues triginta, ſpumæ nitri drachmas quatuor & quadraginta: ſeminis cnici drachmas quindecim: diligenter trita, & in vnitatem cũ melle deſpumato coacta, digeres in fruſtra triginta. ſumes quotidiè ante cibatum, fruſtum vnum.

Catapotia DIACOLOCYNTIDOS, id eſt, è colocyntide, recipiũt aloes vnciã, medullæ colocyntidis vnciã, gummis vnciam, nitri ſemiunciã: ſemper eo vtitor medicamine, quoties purgare bilem atram animus fuerit: aut cũ pituitam per aluum elicere placet. quippe nihil æquè poteſt humores, qui intus coierunt, tranſferre, & neruos & caput ægrotantis repurgare, ſicut horum catapotiorũ miſtura. ab vno ad

ſex vſque, pro laborãtis viribus ſumpſiſſe ſatis eſt. ad perfectũ dandi modum progredi non oportet: ſed à duobus aut tribus ſumptionẽ auſpicari & ſic procedere.

RHODOMELI purgans: ſucci roſarũ libræ tres, vel quinque: ſcammonii ſextãs, ſemiũcia aut quadrãs: agarici ſextans: mellis libræ ſex, miſcẽtur. hæc mixtura flauã bilem trahit: ſtomachum bene habet. Quin & pituitam mediocriter pellit.

Feruefactum ius (MAGNVM vocant APOZEMA) aduerſum atræ bilis, mẽtis arcẽ obſidentis iniurias. Capit hyſſopi, epithymi, ſingulorũ ſextantẽ: myrobalana flaua ſeptem, nucis vnguentariæ (quã myriſticam adpellant) duellã: veratri, pæoniæ, ſcammonii, triſaginis, polii, ſingulorum quadrantem: ammis, nardi celticæ, aſari, caſtorii, agarici, ſeminis fœniculi, hyperici, cẽtaurii, pulegii,

ſerpilli, cunilæ gallinaceę (quã nominãt origanũ) ſingulorũ ſextantẽ: libyſtici vnciã: calami odorati ſextulas quatuor: filiculæ, alipi, nepetæ (quã calaminthen nominant) ſingulorum trientem: medullę ſelibrã: peplii tantundem.

Antidotũ SYNGELI, dolorib⁹, capitis, item hebetudini oculorũ auxiliatur, fronti illitũ: ſtomachicis, iocinerosis, lienoſis, cruciatibus colicis, opitulatur: articularibus morbis, & pedum doloribus, remedio eſt: appetentiã inuitat: exanimes & decoloratos recreat: vernaculã venuſtatẽ mẽbris reddit, meraco aut ſyncero melle dilutũ. Dandi mod⁹, auellanę nucis eſt magnitudo: iis quorũ alui deiectionẽ volumus moliri, drachmã vnã aut quantũ vires poſtulabunt, dediſſe ſatis eſt: muliebribus viciis, in omni tempore, & ante cibatus & ſecundum eſum, propinatur: Cõſtat iis ſpeciebus: Piperis longi,

piperis albi, piperis cõmunis, cina-
momi, xylocinamõi, filiculæ, nucũ
odoratarum, garyophyllorũ, ſingu
lorũ ſextãte: zingiberis triente: ſpi-
cæ, maſtiches, floris roriſmarini, ſe-
minis alypiæ, ſcammonii, ſingulo-
rum vncia: ſacharis dextante, &
mellis modo quantus facere ſatis
videbitur.

Aceti mulſi purgantis miſtura,
OXOMELI nominant, contra me
lãcholicos: Hyſſopi, thymi, epithy
mi, agarici, filiculæ, cunilę gallina-
ceæ, pulegii, cumini, aniſi, radicum
apii, ſingulorum faſciculi, qui ma-
nu prendi poſſint: interdiu noctú-
que in aceto madent, & perbellé co
quuntur: dein eiectis herbis, acetũ
cum pari melle iunctum concoqui-
tur, dum in vnum coëat corpus: de-
mum ſcãmonii pondo ſextans im-
mittitur. Modus potionis, duella,
aut pro viribus.

HIERA Galeni aduerſus maxima & deterrima vitia auxiliū adfert: humores, qui altiùs impacti, ægrè reuelluntur, extrahit: natiuas & vernaculas vires recolligit & reuocat: omnes expurgat humores. Quòd ſi quid aliorum placeat purgare, admiſcebimus ipſi potus modo, deiiciens ſimplex medicamen aliquod moderatum, & eliciemus eum, quem deſideramus, humorē. Melancholicis, comitialibus, auxilio eſt: ſed infarctos anteà meatus aperire diligenter conuenit, & concoctionem humorū moliri. Recipit autem colocyntidis trientē, ſcyllæ aſſæ ſextantem, ſpicæ ſextulas quatuor, iunci odorati ſextulas quatuor, polii ſextulas quatuor vel nouē, pulegii ſextulas quatuor, aiugæ ſextulas quatuor aut nouē, euphorbii ſextulas tres aut decem, gentianæ ſextulas octo vel tres, agarici ſex-

tantem aut quadrantẽ, ammoniaci vnciam aut quadrantem, veratri nigri ſextantẽ aut quadrantem, ſpicæ vnciã aut quadrantem, ſcammonii quadrantem, hyperici vnciam vel quadrantẽ, epithymi vncias duas ſemiſſem aut ſextantẽ, filiculæ vncias duas ſemiſſem vel ſextantem, bdellii ſeſcunciam, aloæ ſeſcunciã, triſaginis vnciam vnã vel quadrantem, myrrhæ ſextulas tres, caſiæ ſeſcunciam, porri ſextantem ſemiunciam, trium piperũ ſingulorum ſextulas duas aut quatuor, ſagapeni ſextulas tres aut quatuor, croci ſextulas duas aut tres, ariſtolochię longæ & rotundę ſingulorum ſextulas tres aut quatuor, cinamomi ſextulas tres aut quatuor, lachrymæ panacis ſextulas tres aut quatuor, caſtorii ſextulas quatuor aut tres, petroſelini ſextulas tres aut quatuor, zingiberis trietem, mellis deſpumati quan-

tum eſſe ſatis videbitur, paſſi vel vini dulcis, quantum ad macerandas lachrymas & ſuccos ſufficiet.

RVFFI EPHESII hiera, pituitoſos & craſſos humores expurgans: Habet triſaginis dextantem: colocyntidis, ſagapeni, caſiæ, filiculæ, ſingulorum beſſem: petroſelini, piperis albi, ſingulorum ſelibram aut dodrantem: ariſtolochiæ quincũcem: cinamomi, croci, agarici, polii, nardi ſpicæ, myrrhæ, ſingulorum trientem: lachrymæ panacis quadrantẽ ſemiunciã: mellis deſpumati, quãtum eſſe ſatis viſum fuerit.

LEGADII hiera, plus cæteris atram expellit bilem: Myrrhæ, ſpicæ, ſcyllę torrefactę, euphorbii, ammoniaci, bdellii, zingiberis, aloæ, ſtœchadis, hyperici, triſaginis, ſingulorũ vncia: epithymi ſextans, cinamomi quadrans, veratri nigri ſeſcuncia, petroſelini ſextulæ quatuor

ſcrupuli duo: amomi, folii indici, caſſiæ, piperis vulgaris, piperis albi, piperis longi, caſtorii, lachrymæ panacis, medullæ, ſagapeni, ſingulorũ ſemiuncia: ariſtolochiæ ſextula: mellis modus, qui tibi videbitur ſufficere.

E'MPHYTI hiera, caput, aures & oculos perpurgat: abſceſſus ſtomachi diſcutit: auxiliatur comitialibus, qui ſubitò concidunt, & ore ſpumã mouent, & linguã mandunt: ita vt quiſpiam ſic adfectos à dęmone occupari arbitretur: cholericis, elephãtiâ laborãtibus, cùm principia morbi ſentiuntur, data ſubuenit: feris impetiginibus, ſiue lichenibus, qui corpus depaſcunt, lethargicis, & iis qui inuiti vel vrinam, vel alui recrementa emittũt: ſuccurrit, iis qui medicamentũ exitiale hauſerunt, auxiliatur: prodeſt hepaticis, lienoſis, laterum vitio conflictatis, & cardiacis:

mēſes fœminis ſubducit: iſchiadicis et lūbagini auxiliū præſtat: oībus denique aduerſis valetudinibus lōgis medetur: Datur bis menſe vel ter. ſumitur ex aqua mulſa, ciceris magnitudine. Cæterùm cùm ipſe alicuius humoris deiectione, aluū ſolicitare voles, hoc familiare, & vernaculū medicamen, potius quàm reliqua ſumito. perfectus modus potionis antidoti, ſiciliqu⁹, aut ternę drachmæ. Species, quibus mixtura conſtat, ſic habent: Agarici, folii indici, ammoniaci, veratri nigri, ſcyllę toſtæ, ſcāmonii, piperis atri, ſing. grana quinque: thymi, aloæ, polii, caſiæ, triſaginis, hyperici, bdellii, marrubii, epithymi, euphorbii, filiculę, ſingulorum grana quatuor: piperis albi, caſtorii, ariſtolochiæ longę, cinamomi, zingiberis, petroſelini, ſingulorū grana duo: piperis longi, ſagapeni, croci, ſingulorū grana duo

cum dimidio: medullæ grana decẽ: mellis, quantum fuerit ſatis.

COMPOSITIO è damaſcenis prunis, pituitã & bilem aluo detrahens: Carnium damaſcenorum, du pōdius: mellis deſpumati librę duę, tithymalli quadrãs, ſcãmonii vncia.

ORBICVLI ſtomachici: dolorẽ mitigant, viſcera roborant, ſtomachum firmant, caluariã repurgant: & ſi defluxio ad oculos decubuit, auxiliatur: dãtur, & hemicranicis, qui medię caluarię doloribus vrgentur: item vetiginoſis & quibus aures inſonant. Mirum in modũ commendantur omni tẽpore ſumpti antequàm cibo indulgeatur, ſeptẽ globuli: & pranſis & cœnatis, quinque. Accipe ex æquo, nucis odoratæ, ſpicę, croci xylaloę, galãgę, caculę, amomi, cinamōi, zingiberis, ſgaryophyllorũ, zeduaris, carpeſii (cubebe barbari vocant) maceris, ſingulorum

ſeſquidrachmam: radicis ponricæ (quã rheon vocant ponticum) pondus par omniũ ſpecierum: aloę pondus omnium æquale: Ea trita, cum vino albo ſubiguntur, & in globulos digeruntur.

CATAPOTIA ex armeniaco lapide: Hieræ amaræ ſemiuncia, epithymi ſemiuncia, agarici drachmæ quatuor, armeniaci lapidis ſemiuncia, ſcãmonii vncia, garyophyllorũ grana octo: Trita, excipiũtur citriorũ ſucco, aut roſaceo melle, vel rhodomelle. modus eſt ſiciliquus. ea catapotia ſtomachum roborant: & cũ varios extrahant humores, tũ maximè terreſtrẽ ac atra refertũ bile. Cæterùm lapis is armenius, vti ſuprà diximus, & potus, & catapotio deuoratus, citra moleſtiã deiectionẽ alui mouet, neq; vllius ſtrãgulationis timor ſubeſt: neque deliquiũ animi ſequetur, quæ ferè in purgationibus,

ex albo veratro accidere conſueuerũt: reliqua victus ratio omnis boni ſucci cibis & qui facilè coquantur, & vires recreent, conſtare debet. ſic enim huius deiectionis munere freti, & hanc viuendi legẽ ſecuti, quæ facilis materiæ cibos miniſtret, ſeſe recolligẽt, & viribus firmatis, poterunt furioſum inſaniæ morbum triſtémque depellere: quòd ſi quid reliqui fuerit, & adhuc mens labet, nec ad ſe plane laborans redierit, danda erunt per libera furioſorum interualla, remedia, quæ morbi reliquias digerant, donec apud ſe fuerint.

Vini purgatorii miſtura. *Scammonii*, caſiæ, ſingulorũ vncia: vini ſextarii quinque: Species tritæ in linteolum demittãtur, & diſtrictus exactè pannus, in vino pendeat: & quinq; diebus macerari ſinatur: dein ex vino, anteq̃ capiatur cibus, cũ aqua calida

propinato, hoc bilem deiicere creditum eſt. SI pituitę deiectionẽ libeat moliri, ſcammonii vice purgatarum lathyridis pilularum vnciã coniicies, & ſpicarum nardi drachmas tres: SI atros ſuccos exigere per aluum velis, inſeres filiculę (quã vocant polypodium) vnciam.

OE*nomeli alui recrementa excernens*: Vini ſextarii quinque, mellis ſextarius vnus, maſtiches quadrans: maſtiche trita, & linteolo deligata, appẽditur, & in mulſo ſeptem dies ſinitur macerari. Datur & ante cibos nonnihil lupini, in farinam moliti, vpote quod alui recrementa moueat, ſtomachum firmet, & pituitã exinaniat. BILEM ſi placet elicere, ſcammonii vnciã, ſpicę nardi drachmam: SI pituitã, ſeminis cnici corticibus ſuis caſtrati, trientem: caſiæ nigræ vel filiculæ quadrantem immittis.

Abſintitis vini miſtura, flatus diſcu-
tit, excrementa ventris exinanit:
Libyſtici, abſintii, ſeſcuncia, cumini
drachma, nardi ſpicæ ſiciliquus, iũ-
ci odorati floris drachmæ ſex: vini
ſextarii quinque, mellis ſextarius v-
nus: Ea tunduntur, teruntur, cernũ-
tur, & cum melle ſubacta vino exci-
piũtur: poſt dies quinque, eo vtitor
ante prandium. Cæterùm, vt hoc
flauam bilem ſubducat, ſic cõſtrues:
Coſti, maſtiches, ſingulorũ drach-
mas quatuor, roſarũ aridarũ, drach-
mas duas: nardi ſpicatæ, drach-
mas duas: florũ iunci odorati, pilu-
larum lathyridis, ſingulorum drach-
mam: aloæ vnciam: ſcammonii vn-
ciam, mellis ſextarium, vini ſexta-
rios quinque, miſceto. PORRÒ pi-
tuitoſis, maſtiches, coſti, ſingulorũ
ſemiũciã: florũ ſpicatę nardi drach-
mam vnã aut vnciam, florum iunci
odorati, pilularum lathyridis, ſin-

gulorum vnciã: vini ſextarios quinque, mellis ſextarium inſerito.

ATRA bile redundantibus, maſtiches, coſti, ſingulorum ſemiunciam, foliorum ſpicatę nardi, caſiæ, ſingulorum drachmam: mellis ſextarium, vini ſextarios quinque.

R*oſatum vinũ flauæ bilis eductorium* foliorum roſarũ exunguiculatarũ recentiũque libra, vini ſextarii ſex, mellis ſextarius vn⁹: Roſæ pridiè marceſcentes, in vinũ demittũtur, & diẽ macerantur: deinde vinũ colis trãſfuſum, melli cũ ſcãmonio protrito adiicitur: & ſic cũ melle teritur, vrna diligẽter operculata, in frigido aquę lacu ſeptẽ aut octo dies appenditur: & deinde extractum, triginta dies quieſcere patiaris: & ſic prę libatu vtendum. SI quis in vicem ſcammonii, cocci gnidii, vnciã ſufficeret, ſeroſum humorẽ & pituitã egereret.

SI verò ſine ſcammonio, lathyri

dem ſolam indas, pituitam abiges. Si epithymum, atrã bilem exiges.

Fuſca ventrem emolliens. Continẽt cumini quadrantẽ, hyſſopi, ammei, pulegii, ſingulorum, ſeſcũtiam apii, corymborum thymi, ſingulorum drachmas quatuor: zingiberis, ſemi nis cnici, ſingulorum vnciam: piperis, epithymi, ſingulorũ ſemiunciã: ſalis cappadocici dodrantem: Ea cõ tuſa, cribrato, & farinam recondito: & cùm ad vſus ventum erit, ligulam vnam ex poſca miſtam præbeto.

Ius aluum aſtrictam emolliens: Aquæ ſextarius, olei hemina, gari paulùm, mediocris ſalis modus, aneti pauxil lum: confunduntur, dum in vnum omnia redigantur ſuccum: deinde cnici granorum quinquaginta pulpam interiorem addito, vt pituitam educas. Si autem filiculæ tritæ, & in cerniculo cretæ ſemiunciã, iuſ-

culo perdicis, gallinæ, aut phaſiani inſparſeris, atram ſubduces bilem. Scammonium verò non cenſeo iuribus inſerendum: quòd experientiâ compertum eſt, id cum ipſis conciliari non poſſe.

OLEAE purgatrices: Piperis drachma, epithymi ſiciliquus, laſeris drachma, menthę viridis drachma, pulegii drachma, cumini drachma, ruthę drachma, ſcãmonii drachma, pinguis palmulæ vncia, mellis ſextarius, aceti hemina: oliuæ à muria extractæ, centum & viginti, omnia hæc ſigilatim, minutiſsimè leuigãtur: & cũ aceto mulſo, vt in vnitatem coëant, ſubigũtur: poſteà cotidiè tres oliuæ in hanc miſturã demittũtur, pauciſque merguntur diebus: cum ventum erit ad vſus, tres in cibo prębentur: & iuris huius heminâ vnâ aut alterâ vti per vices licebit.

Medicamento è COTONEIS, quod coquendi facultatẽ obtinet, inſtar heminæ, drachmę duæ ſcammonii implicitæ, citra moleſtiã bilẽ flauam exigunt. SI pilulas lathyridis ei medicamẽto indideris, pituitam pelles: SI filiculæ ſemiunciam aut epithymi in pollinẽ detriti inieceris, atram bilẽ trahes: cõſimiliter dioſpolitico medicamine vtor, ĩ iis pręſertim, ad quorum pectus pituita decubuit.

SI medicamẽto DIACALAMINTHES, quod naturã ſortitur coquẽdi, hoc idem addideris omnẽ, quę in ſummam corporis faciẽ erũpit humorũ colluuiem repurgans, abolebis ſcabiem lichenaſque, necnon ſimilia cutis vitia.

Purgãs medicamentũ è MALIS cotoneis conſtructum. Carnis repurgatæ prægrandium cotoneorũ, fermento oblitorum & torrefacto-

rum, triens: mellis deſpumati quincunx: piperis, zingiberis, ſingulorum ſiciliquus: ſcammonii drachmæ ſex.

E CITRINIS medicamentum purgans, capitis pituitã elicit. auxiliatur item ſtomachicis, cœliacis, & iis quoque qui nequeunt validius medicamentum purgans ferre, ob ſtomachi incontinentiam (quam ἀτονίαν vocant) vnde & pueris innoxiè datur, ſiquidem ſtomacho cõfert. Carnis corticis citrii mali librã, aquæ ſeſquiſextarium, mellis heminam: piperis, ſcammonii, ſingulorum vnciam. Citrium in tenues taleolas diſſectũ, ĩ aqua coquito: dein percolato iuri decocti, mel adiicito: donec ſibi concrementum adſciuerit. poſteà terens, aquam mulſam coctam inſerito, & in vnitatem redactis vtitor, dans heminam.

DIAMARATRV. i. è fœniculo

medicamentum purgans, perquàm efficax: Recipit epithymi, zingiberis, piperis, ſcammonii, ſingulorum vnciam: fœniculi viridis, ruthæ virentis, apii viridis radicum, ſingulorum quadrantem: aquæ libras tres. in quo ad tertias decocto, mel pari menſurâ coquito, dum mediocrem coalitum contraxerit: dein ſicca cõſpergito. dato ſemel totum.

Paſtillus bilem ſubducens. Piperis, maſtiches, nucis pineæ, vuarum paſſarum, detractis vinaceis, ſingulorũ grana decem: cumini grana quindecim, ſcammonii drachmæ duæ, mellis paululum: terũtur in paſtillos. totum vnà datur.

SAL purgatorius: eam, quæ inſedit aluo, aut in interaneis coiit, pituitam ciet, & reliquos deiicit humores: modicè bilem quoque trahit commodiſsimus articulariis, ſtomachicis, ſiquis ſtomachi malè adfecti

conſenſu, comitiali vitio correptus, iugiter concidat: eoque vtatur, nõ paruas mihi gratias referet. à morbis vĩdicat omnes, qui ipſo familiariter vtũtur, Petroſelini drachmæ tres, maſtiches, zingiberis, ſingulorum totidem: piperis, euphorbii, ſingulorum drachmæ ſex, ſalis ammoniaci drachmę quindecim: ſcãmonii drachmę ſex. exhibitiõis modus eſt, heminæ dimidiũ: prandenti in embãmatis ſiue liquaminibus, cũ piſce vel gallina, pondus eſto ſemiuncia. verùm ſi ventrem efficaciùs voles ſubducere, dato ieiunis ex cremore ptiſanæ vel aqua mulſa, drachmas ſex: iis verò, qui robuſtiore ſunt corporis habitu, drachmas ſeptem: infirmiori, ſemiunciam ſumpſiſſe ſatis eſt.

ALIVD citra moleſtiam aluum reſoluẽs, ſtomachum non ſubuertit vt in vomitiones effundatur: in om

ni tempore & ætate:figuratam alui proluuiem, marcidam putrẽque materiã à capite, ad vſque vngues excernit:furfuribus,reliquiſque quę in capite naſcuntur, puſtulis medetur:vertiginoſis & oculorum lippitudine laborãtibus opitulatur: medetur omnibus, quæ in ſumma corporis facie prodeũt, papulis:tertianis febrib⁹, cotidianis & quartanis, datum in earum liberis interuallis, videlicet ſi coctionis indicium vrina pręmõſtrarit, liberat: ſed pręaliis humorib⁹ eximiè bilem educit. zingiberis, petroſelini, epithymi, laſeris, amęi, ſeminis apii, cumini, libyſtici, piperis, ſingulorum ſemiuncia:ſcammonii ſemiuncia, ſalis ammoniaci fricti ſeptunx. frictus ſal cũ cæteris tunditur:tritumque ſcãmonium cernitur: & in pila ad vnitatẽ rediguntur. dantur drachmæ nouẽ,

cum cremore ptiſanæ, vel aqua mulſa.

HYDRAGOGON.i. aquam ducens medicamentum, pituitæ exhaurit ſcaturiginen, & aquam educit: Piperis, ſeminis ruthæ, ſcobis eburneæ, euphorbii, pares ſingulorum portiones. dandi modus, drachmæ tres cum liquido melle vel condito. Colicis & aquæ ſubter cutem fuſę, remedio eſt.

ALIVD citra moleſtiam purgans, iſchiadicis efficax: & iis qui diuturnis morbis circuitu repetentibus, affliguntur. Colocyntidis medullæ quadrans, nitri ſextans: perbellè tuſa, robuſtis, drachma ex hydromelite datur: imbecillioribus, ſiliquæ nouem.

V*erum purgantium medicamentorum* ratio ita ſe, habet, ſatiſque

de iis ſermo factus eſt: tibi verò & alteri cuiuis purgãdi rationum ſtudioſo, licebit hinc occaſionem ſumere, & iuxta prius editas condendorum medicaminũ leges, alia moliri, iudicare & fingere, ducto ab iis rudimento.

MEDICAMENTA QVAE vel appoſitu vel iniectione purgãt.

V*erum enimuero quoniam plerique* omnes vmbilicariis medicaminibus vnguentis, & iis quæ ſubter in aluũ dantur (enemata nominant) noxios humores eiicere tentant: de iis nonnihil mẽoriæ ꝓdemus, ne quippiã in opere toto deſyderari putetur.

VMBILICARE medicamentum, quod aluum mouet, & vomitus elicit, ventri appoſitũ (epomphalion appellant) menſes quoque ciet, vaſorũ exolutione, remoratos partus euocat, ventri aut lũbis admotum. Capit abſintii, ſucci radicis

cyclamini, medullæ colocyntidis, ſingulorum drachmas decem, radi dicis ſylueſtris cucumeris, radicis artemiſiæ, ſiccarum, elaterii, ſingulorum drachmas ſex: farinæ lupino rũ, chelidonii, ſeminis violæ candidæ, ſingu. drachmas ſex: lachrymæ panacis, ſiciliquum: cerę drachmas cẽtũ: terebinthinę vnciã: citri drachmas centum vel quantum fore ſatis videbitur. admotum medicamẽ, vbi aluum e motam dederit, ſummouere oportet.

E*mplaſtrum purgans, quod* CHEZANACVM nominatur, impoſitum vmbilico, mouet aluum, ſupra pectus aut ſtomachũ a ppoſitũ vomitionem ciet, donec agglutinatum ſplenium abſtuleris: fœminarũ menſes pellit, partus necat, pubi, lumbis aut imo ventri admotum. Ratio miſturæ ita ſe habet: Coccignidii drachmę tres, aſii lapidis ſi-

ciliquus, veratri candidi ſemiuncia, caprini adipis drachmæ quinque, elaterii ſemiuncia, lactis tithymali drachmæ quatuor, muricæ ſiciliquus, fellis taurini ſextans, ſpumæ nitri drachmæ quinque, amarorum lupinorum farinæ ſextans, comarum abſintii ſiciliquus: cætera tunduntur & cribro cernuntur: deinde fel tritum & amurca coiiciuntur: liquefactus adeps infunditur. cùm in vnitatem coierint, ad vſum recondantur.

*Aliud epithema, ſanguinem per na*res eliciens, fronti impoſitum, vt eius author pollicetur. At cum profluentem ſiſtere volueris, vt idem refert, extracto eo medicamento, locum diligenter ſpongiâ poſca aut frigida aqua imbutâ foueto. imo ventri aut pubi ſuffixum pittatio vel ſplenio quadrangulari ducto, longitudine dodrantali, menſes cie-

& partus necat: adhibetur quoque renibus vitio laborãtibus, in acceſſionis impetu. Ceræ, galbani, euphorbii, radiculæ (quæ græcis ſtruthion) ſingulorum triẽs: arida tunduntur, & trita cernuntur: & rurſum ſubiguntur cum felle vitulino, dum ſtrigmenti craſsitudinem referãt: liquefacta ſuperfunduntur: & cum ad vnionem fuerint redacta, veniat medicamentum ad vſus, vt (inquit idem author) demonſtrabo.

Vnguenti aluum reſoluentis compoſitio.

FELLIS taurini, ſextans: elaterii vncia, cocci gnidii triens, ſucci lupini ſextans, euphorbii vncia, adipis viperini ſeſcuncia, medullæ colocyntidis vncia, muſcerdarum drachma, adipis vulpini recentis ſextans, ſucci pęoniæ ſemiuncia, caſtorii drachmæ quatuor, olei cyprini ſelibra, olei communis libra:

Sicca tunduntur & in cribro ſecer-
nũtur: adipes verò in pila vehemẽ-
ter ſubiguntur (maximè vulpina,
quippe quæ fibris ſcateat pluribus)
dein prunis cum oleo eliqueſcunt:
reliquaque conſperguntur omnia,
& ſubditis ſimiliter carbonibus, ſta-
tim co quuntur: vnguentũ vaſe ſtã-
neo, tutò operto, ne ſuãvim expuret
reconditur: verùm die vno repona-
tur in domicilio, nullam aſperginẽ
redolente: pòſt cum ad vſus ventũ
erit, in omni vſurpandũ eſt adfectu
vtpote, quod citra noxam aluũ mo-
ueat. Inſuper autẽ cum reliquis om-
nibus, laborantem firmat mentẽ, &
amentiam reprimit. Modus exhibi-
tionis eſt, vt plurimũ, heminæ duæ:
in quibuſdam verò vnam ſolũ ſum
pſiſſe ſatis eſt. illinens itaque vmbi-
licum, perfectam pręſtiti deiectionẽ
ſi verò preter modũ feratur aluus,
& eam velis inhibere, in egelido

vino ſpõgia intingitur, expreſſáque adfigitur, & profluuium ſiſtit.

Aliud epithema, quod admotum vmbilico, lienem purgat. habet veratri nigri pondo quadrantem, veratri candidi pondo trientem: ammoniaci, nitri, ſingulorum vncias tres: ſcammonii pondo ſextantem, piperis heminas quatuor: ea tuſa cribratáque, terebinthinâ excipiuntur, vt malagmatis lentorem contrahant. locum detergis & antea foues: deinde ſplenium quincunciale quadratum imponis. partus pubi admotum, necat.

HAEMAGOGOM epithema, remoratas hærentéſque ſanguinis per ora venarum profuſiones elicit, & menſes fœminis ſubducit: Elaterii, myrrhę, galbani, hordeaceę farinæ, ſingulorum ſemiuncia: foliorum ruthæ viridis ſiciliquus, fellis taurini quantũ eſſe ſatis videbitur: in ſum-

mum leuorem ſingula rediguntur: poſteà fellis modus, qui ad excipienda ea ſufficiet, infunditur; quòd ad vſum pertinet, illinitur ſub vmbilico locus, inguinum ferè tenus: & interdũ lumbi. menſes pellit, & venas ſanguinem certis interuallis profundentes, aperit.

Alter illitus, qui plantis pedum ſubditus, crudam excutit pituitam. Capit medullæ ſextulas quinquaginta: euphorbii ſextulas triginta, lactis lactucæ marinæ (quæ græcis tithymalus dicitur) ſextulas viginti. medulla bene confringitur: ſupra quã tres aquæ libræ funduntur: ſicque triduum permanent: quarto die coquuntur ad tertias: iuríque colato, tres olei libræ adiiciuntur: & cum tritici farina tantiſper coquuntur, dum tertia pars relicta fuerit: cui quadrans cerę immergitur: cúmque

cera reſoluta fuerit, euphorbium & tithymali lac induntur, & perbellè coquuntur: & picato vaſe, medicamen reponitur.

CVMQVE tibi voluntas inceſſerit remedium prębere ei, qui crudis humoribus in media renum ſitu torquetur, atque etiam ſpiritibus in media dorſi ſpina reſidentibus laboranti, ſagapeni ſextulam præſtato potandam, cum ſomno indulgendum eſt: poſtridiè diluculo, alteram ex aqua egelida ſextulam: deinde dicto illitu ſubter pedum plantas & media genua perungito. ſiquidem mirum in modum, humorem crudum excutit. nihilominùs tamen citra ſagapeni præſumptionē perpurgat.

DE BALANIS SEV GLANDIBVS ET clyſteribus.

De glădibus ſubiiciendis, & iis quæ ſubter in aluum induntur clyſteribus, conſequenter nobis eſt diſſerendum. quandoquidem in valetudinibus nonnulli ob neceſſitatē vel vſum, ab iis alui deiectionē petunt: ideo nobis vnam aut alteram compoſitionem adduxiſſe ſatis eſt: vt ab iis exorſus, talia condere medicamenta poſſis.

Balani ſeu glandis compoſitio, quæ muccoſum humorē, acetabulo è coxendicum oſſibus inibi pixidatim coëuntibus conflato, & dorſi ſpinâ extrahit. prodeſt quoq; colicis, quos frigoris vis infirmarit. Recipit ſagapeni ſiciliquum: bdellii, ſarcocollę, colocyntidis, ſcammonii, nitri, myrrhæ, fellis bubuli, ſingulorum drachmā: Ea tunduntur, ſecernuntur, ſubiguntúrque, vt coëant: mel concretum pro pondere ſpecierum adiicitur: & illitis ſeſamino oleo mani-

bus, digeruntur in glandes.

Oxymeli, *id eſt, acetum mulſum*, quod colicis ſubtèr in aluum datur. Centaurii vncia, alypiæ recentis ſextans, viridis ruthæ colliculorum ſextans: porrorum, agarici, caſiæ, iridis, hyſſopi, pulegii, ſingulorum ſemiuncia: ſcyllæ vncia, aceti ſextarii tres. toto præmacerata aceto coquuntur ad tertias, & colo diffunduntur: additóque melle, diſcoquuntur, dum in craſſitudinem liquidioris mellis coëant: poſteà ſcammonium, leuiſſimè detritum, inſtar vnciæ: ſpicatæ nardi vncia & miſturæ è fœniculo purgatricis, vncia: demerguntur & aſſeruantur. cùm ad vſus ventum erit, anteà coactum alui recrementum, inditô clyſtere detrahitur: deinde aceti mulſi hemina, cum cremore ptiſanę reſoluitur. nec secùs vtitor in viciis renũ, quæ coiens inibi pituita crearit

Quippe quod pituitam ſine moleſtia pellat & perſanet.

DE ERRHINIS ET GARGARIZATV.

Poſteaquàm ea quæ naribus rapiuntur, & gargarizatu ſumuntur, nonnihil à corpore eliciunt, cõmuníque purgationum ſermone comprehenduntur: de iis modica quædam narrantes, quod reliquum pertinet ad hanc partem abſoluendam, proponemus.

Errhinum purgans medicamentum, quod naribus inſertum, pituitã deuocat: vetuſtę lippitudini medetur: comitialibus copioſum elicit humorẽ. Gith drachmæ octo, ſalis ammoniaci drachma, elaterii drachma: tuſa & in pollinem redacta, ſicyonio oleo aut vnguento irino, aut cyprino excipiãtur, vt ceraginis liquidæ craſſitudinem referant: & cornea pixide medicamen recõditur: quod

naribus tum illinitur tũ inſpiratur.

Aliud citra dolorem & noxam purgans. Cyclamini ſiccæ vncia, iridis ſiciliquus, nitri rubri drachma (ipſe quoque ſum vſus elaterio) trita diligenter, harundine aut calamo naribus inſpirantur. ſed admonendi qui ſumunt, vt ſurſum rapiant: dein deorſum caput flectant, vt collectus humor defluat.

Aliud, quod raptum naribus, ſternutamentum mouet & caput purgat, ad Tarentinum Heraclidem refertur. Cumini ethyopici, piperis albi, radiculę, caſtorii, pares tundũtur portiones: creteque ænea pixide reponuntur. cũ vſus efflagitabit, cõcutiẽs pixidẽ, narib⁹ admoueto aut digitis indito, aut calamo inſpirato.

ALIVD: zingiberis, radiculæ, ſingulorum ſiciliquus: piperis, caſiæ, ſingulorum drachma: miſcentur, & modo dicto inſeruntur.

Aliud diuturnis capitis doloribus efficax, vertiginoſis, comitialibus, auxiliatur. Veratri candidi ſemiuncia: radicis cucumeris ſylueſtris, radiculæ lanariæ (quæ ſtruthium græcis dicitur) nitri, piperis albi, ſingulorũ drachma: caſtorii ſiciliquus: vt dictum eſt, induntur.

ALIVD. Veratri cãdidi, radicis ſylueſtris cucumeris, radiculæ lanariæ, ſingulorum ſiciliquus: caſtorii acori, nitri rubri, radiculæ, cumini ethiopici, ſingulorum drachma: euphorbii drachma. tritis vtitor, vt diximus.

ALIVD: foliorum ſylueſtris cucumis ſuccus, naribus infunditur aut per ſe aut cũ betę ſucco, vt pituitã euocet: aut myrrha cũ melle cocta, naribus hauritur.

ALIVD. Aloæ, nitri gith, æquæ portiones, ex oleo miſtæ, vt ſtrigmenti craſſitudinem referant, na-

ribus, ad eliciendos capitis humores, rapiuntur.

Aliud, quod naribus & ore ſaliuam excernit: non alienũ quidem, ſi excalfactionẽ ſentiat aut exaſperetur palatum. namque pituitam inibi coëuntem excernit. Vuæ tamineæ (quæ græcis ſtaphis agria dicitur) gith, ſingulorum drachma: teritur ex aceto, vt ſtrigmẽto liquidi9 euadat: diligenter naribus infunditur, donec humorem extrahat.

EFFICACI quoque remedio feruntur alternis diebus indita decem hederæ folia, cum oleo, quoad ſtrigmenti craſtitudo fiat: & conſimili ratione naribus inſtillatur. Inter ea ELATERIVM, in nares inſpiratum, præſenti eſt auxilio. Verùm qui hoc innoxiè voluerit tentare, deſcendat in calidæ balneum, & elaterium indat. ſiquidem largam è naribus bilem detrahit.

CAPRIOLVS erui, humano la-
cte, cum elaterio ſubactus, naribus
infunditur: & vbi purgationem ci-
uerit, in labellum aut peluim demiſ
ſæ nares, proluuntur.

Aliud *errhinum, pituitam eliciens* reci-
pit ſaponis ſelibram, caprini adipis
libram, ceræ trepondo, picis aridæ
trientem, nitri tantundem, ſtillaticii
lixiuii acris cyathos duos: aquâ di-
luens, inſtillato. ſed antequàm nari-
bus rapiatur, caput errhino perfúdi
iubeto. Poſt vſum aquæ mulſæ con
chulas ingerito: Euphorbii drach-
mæ ſex, lycii indici ſemiuncia: betæ
ſucco excipiũtur, & melle & aquâ &
lacte diluũtur: tum ſucci cyclamini
duo cyathi, ſucci corymborũ hede-
ræ cyathus vnus, lachrymę peuceda
ni & elaterii, ſingulorum obolus. co
cum muliebri lacte, cum ad balneas
ventum eſt, vtendum.

APOPHLEGMATISMI.

Apophlegmatiſmi, medicinæ quæ per emiſſaria palati pituitam eliciunt, fiunt ex ſinapi vel hyſſopo, cum paſſo coctis: aut vuâ paſſâ cum pipere detritâ, aut melle commiſto oleo, aut vuâ tamineâ priuatim & ex melle tritâ.

ALIVS apophlegmatiſmus, qui manſus, capitis pituitam accerſit, & largum euocat humorem: Piperis candidi, origani, vuæ tamineæ, ſingulorum ſiciliquus: excipitur vuis paſsis, detractis vinaceis, aut pingui um ficorũ carne, & mandendus datur: ſed oportet manducantẽ, deorſum nuere, & ex interuallis, quò cõgeſtus humor, effluat, hiare: poſteà aquã calidã ore cõtinere: & cũ morſus & vellicatio fuerit excitata, effũdere. ALIVS, Vuæ tamineæ, pyrethri, piperis albi, hyſſopi, naſturcii, pares ſingulorum portiones, dupla polenta excipiuntur, &

cum aqua ſubacta, tenentur, vt dictum eſt, ore mandenda.

ALIVD manducatile: Continet nitri ſex drachmas, aniſi ſemiunciã, vuæ tamineę drachmas tres, virentium lauri foliorum, vuæ paſſæ domeſticæ, detractis vnaceis, pares vtriuſque portiones, accipito, & in manſiles paſtillos, qui tres pendant drachmas, cogito: & cùm poſtulabit vſus, vnum præbeto mandendum.

ALIVD: Sunt qui origani hyſſopi, vuæ tamineæ, ſingulorum ſemiunciam: ſpumæ nitri, ſinapis, ſingulorum ſiciliquũ: pyrethri tres drachmas, terant & ita vtantur.

ALII, hyſſopo, thymo, origano & ſeorſum & ſimul vtuntur.

NON deſunt alii, qui præcipiant, partem colocyntidis internã, ex aceto coquendam, & diu ore continendam, aut vino longo tẽpore made-

factam: ita præſenti eſſe remedio experiantur.

ALIVD: Allii cum ſeminis iure, nitri & vuæ tamineæ, ſingulorũ drachmas ſeptem: pyrethri ſemiunciã, hyſſopi drachmam, cõtundito & in paſtillos cogito, qui drachmã pondere ęquent, & mãdendos pręſtato.

ALIVD manducatile: Pyrethri, piperis, nitri, hyſſopi, vuę tamineę, æquæ portiones in paſtillos coguntur, ponderis vnius drachmæ: & mandendi præbentur.

ALIVD: Saponem ſucco betę diluis, & palatũ & oris vuam eo linis. hoc idem & naribus ingeritur.

Hactenus, quæ ad apophlegmatiſmos & errhina, id eſt, manducatiles paſtillos & naribus indendos liquores, pertineant, ſufficienter expoſuimus.

DE ELICIENDO VOMITV.

SED iam quæ vomitus eliciant, aut gargarizatu ſaliuarem pituitam appellent, in pauca conferemus verba. quandoquidem nomine purgantium medicaminum non abs re cenſentur.

Medicamentum Aſclepiadis, vomitione varios humores excutiens, ieiunis datur per ſe & ex ſeſamoïde & tapſię ſucco halicâ, & aqua mulſa vel pulte vel lentis cremore, aut alia quauis ſorbitiuncula. QVIDAM exili cibo prӕſumpto, veratrum obiter ſubminiſtrant: in quibus præſertim ſtrangulatus imminet ſuſpicio, aut imbecillitas ſubeſt: ſic enim vomitio nihil periculi minatur, munitis alio cibo corporibus: quod non intempeſtiuũ, importunúmque veratrum accedat. CAETERVM & balani ex eo ſubditi ſedi, vomitus excitant.

SESAMOIDES maius, ſurſum

pituitam & bilem excutit, quantũ tres digiti præhenderunt, tritum, cũ veratri albi ſeſquiobolo, & mulſa.

SATIVI cucumeris radix trita, & ex hydromelite drachmæ pondu ſculo pota, vomitus ciet: ei autẽ qui poſt cænã moderatè vomere cupit, obolos binos ſumpſiſſe ſatis eſt.

VVA taminea. huius acinos qui nos aut denos ſi quis tritos in aqua mulſa bibat, craſſos humores vomi tionibus extrahet: ita vt qui ſumpſe rit, poſteà inambulet. Pręſto aũt eſſe oportet aquã mulſam, propter ſtran gulatus periculũ, & propter nimiã ardoris vim, quæ fauces vellicat.

TAPSIA. huius radicis tam ſuccus quàm lactea lachryma & cortex purgandi naturã ſibi vendicarunt, ex aqua mulſa pota, vtrinq; bilẽ extrahunt: radix, quatuor obolis, cum anethi ſeminis tribus drachmis: ſuccus, obolis tribus: lac, ſingulis

obolis datur. ſi largior modus adſu-matur, periculo locus eſt: purgatio hæc priuatim ſuſpirioſis, vetuſtis la-terum doloribus [pituitíſque gulæ cohærentibus] conuenit. datur in ci-bis aut obſonio, quibus vomitio dif-ficulter elicitur.

SPARTIVM: Huius flores, ſili-quæ & ſemina, tuſa in aqua mulſa, pondere obolorũ quinque, egregiè citra periculum, ellebori modo, per ſuperna purgant: ſemẽ inanit aluũ, deiectionem ciens.

BVLBVS VOMITORIVS, folia fert lentiora multóque lon-giora, quàm eſculentus: radicem bulbo ſimilem, quam cortex niger integit. ea ſi per ſe eſtur, aut eius decoctum bibitur, vomitiones re-præſentat.

HYPOPHAESTVM, in mar iti-mis ſabuloſíſque naſcitur, ſpeciem exhibens fulloniæ ſpinæ, & inter-

pollandis veſtibus vtilis: ſerpit humi, foliis minutis & ſpinoſis, inanibus tantum capitulis, ſine flore, ſine cauliculis, radice craſſa molliq́ue. ex huius radice, folio, capite, ſuccus exprimitur, q ſiccatus, tribus obolis cũ aqua mulſa præbetur, quibus voles aquam pituitasq́ue detrahere: priuatim verò, comitialibus morbis: cõtra orthopnœas, & neruorum valetudines conuenit.

SABVCVS & EBVLVS, refrigerant: aquas trahunt, ſtomacho aduerſatur. horum folia olerum more igni decocta, edũtur ad pituitam bilemq́ue detrahendam. Radicis in vino decoctæ vſus, hydropicis confert.

ALYPVM, ſurculoſa eſt herba, ſubrubens, exilibus feſtucis, tenuibus foliis, flore molli, quàm leuiſsimo, radice betę non diſsimili, referta acri lacte, ſemine epithymi: gi-

gnitur in maritimis: huius ſemen, bilem atram per inferiora ſubducit.

CLEMATIS, ramulis exit rubentibus, viticoſis & lentis: folium emittit guſtu perquàm acre, & exulcerans. ambit hæc clauiculis ſuis arbores, repenſque, vt ſmilax, circũuoluitur. tritum huius ſemen, ex aqua & ex hydromelite potum, bilẽ & pituitam per aluum exigit.

DE MYROBALANOrum generibus.

Perquàm mediocriter aluum cient fructus nobiles, qui ad nos ex ægypto, Syriáque deportantur, callo corporis cõpactili, oſſe intus lignoſo: quorum nonnullos vocamus flauos, alios cepulos (quidam magnos appellant, alii nigros) communi verò vocabulo hæc omnia genera [MYROBALANA] dicuntur. tri-

ta, duabus aut tribus drachmis repurgant: pecculariter ſuperuacuum capitis humorem exhauriunt: Flaua, bilem flauam: atram, nigra detrahunt: quemadmodum pituitam, cepula: Stomachum autem & interanea, ſua inſidēte aſtrictione firmãt ſed vſta multo magis & elota. qua de cauſſa magnam purgantis facultatis iacturam faciũt, quod tenuioribus & ſiccioribus cõſtant partiunculis: in quibus itaque decumbens fluxio partem aliquam fatigat, aut inteſtina exulcerat, hęc vſta & elota repręſentamus, et mediocriter inteſtina ſubducunt.

Eãdem vim à craſsitudine, quod EMPELILICVM & EMBLICVM, barbara voce nominant, ſortiuntur. vnde hæc omnia miſcentes genera, ſapientes barbarorũ medici PARVAM TRIPHALION adpellatam, ex ipſis componunt: de qua

paulò poſt dicemus, cùm miſturas medicamentorum, ventrem reſoluẽtium, recenſebimus.

SEME à barbaris appellatum, ſiliquoſus ille fructus eſt, qui citra noxam, drachmæ ponduſculo ſumptus, pituitam & bilem trahit.

Quæ his deinceps ſuccedũt, per- quàm moderatè purgant: nimirum CASIA nigra & MANNA: Caſia quidem, tribus aut quatuor drachmis ſumpta, vix moueret aluũ: manna verò, etiam maiore modo quàm caſia ſumenda eſt: & flauam bilem ſimplici ratione pellit: Caſia verò ipſa, flauã bilẽ, ſed magis retorridã, & quę iã in atrã degenerauit, extrahit. quinetiã pituitã educit medio-crẽ. Cæterũ prębemus vtrãque quibus potẽtius medicamẽ aliud dari non poteſt: nimirũ pueris & fœminis vtero ferentibus, commoditate quadam & neceſsitate vrgente, re-

pręſentamus, & iis quibus exuperans febris reliquorum medicaminum vſus reſpuit.

OXYPHŒNICON (nos acidam palmulam bonâ gręcorum pace dixerimus) refrigerat: flauam bilem nihil æquè domat præter indicum rheum: arquatis auxiliatur: ſitim reſtinguit: doloribus capitis remedio eſt: noxios humores, qui ſuperiore vẽtre coiërant, deiicit: appetentiam inuitat.

TVRPETVM, quod radix eſt pityuſæ, & ALBVM ALYPIAE, glutinoſam detrahit pituitam: longis valetudinibus medetur, quas frigus, vel atra bilis attulerit: item attonitis, comitialibus, inſaniæ & furori. ſunt qui tradant, hoc aluum facilè ſubducere: ſed non cæterorum more purgantiũ extenuare corpus, imo roborare: addunt, pituitoſos humores renibus inſidentes excutere,

pituitam atramque bilem emittere, marcidos excernere humores.

RATIO MISCENDORUM medicamentorum.

P*orrò quia medicaminũ purgãtiũ quæ*dam ad celeriter purgandum nata ſunt: quædam mediocriter aluum reſoluunt: alia hunc humorem, alia illum pellunt: hanc animaduerſionem deſyderant, vt eis miſcendis & cõponendis, euincẽtes in laborantibus humores ſequamur: quò minus aliorũ vice, alios expellamus. Quippe quum malè valẽtem ſimpliciter exinanire nihil proficit, ſed humorem qui noxam infert, abigere perquàm fuerit vtile: ea tum ſunt deligenda, quæ & facilè & citra moleſtiãm ferantur: longè quoque fuerit melius, niſi turgeat humor et ſęuiens graſſetur, hunc concoquere,

& meatus laxare, clyſterẽque prius ſubter in ventrẽ indere: vel mediocri purgatorio pri⁹, ſi opus ſit, aluũ vacuare: vt & medicamenta faciliùs permeent, & efficaciorem pręſtent effectum: Poſtremò, zulapia è radicibus, quæ lotio mouendo ſunt (cuiuſmodi ſunt radices fœniculi, apii, anethi & erratici intubi (quod cichorium nominant) aut cõſimiles, obiicimus, aut quodpiam ex concoquentibus & emollientibus repręſentamus, qualia ſunt maluæ ſemina aut althęæ, lingua bubula aut bubulus oculus (quem vocant buphthalmon) & dulcis radix, adiantum: & ex fructibus, pruna damaſcena, & zyzypha, vuæ paſſæ detractis acinis: item inſuper quæ noxios infarctus iocinoris, aut lienis expediũt, & proritẽtẽ laceſſentémque humorẽ reprimũt: cuiusgeneris eſt, eupatoriũ, ſecuridaca, ediſſarũ,

& centaurium, triſago ,aiuga,ſtœchaſque, & quæ in recta ratione medendi ſternunt viam medicamentis purgantibus, & velut præambula feruntur: qualia ſunt cucumerum ſemina & portulacæ,oxoſachar, & cõſimilem his nacta cõditionem: pręſertim, in calidiorib⁹ temperaturis, aut affectibus vitioſis , quemadmodum deinceps de oĩbus diſſeremus.

V*t igitur tibi facilè fuerit præuiis* purgationibus conſtruere medicamenta,quæ cõcoquant humores & impeditos meatus explicent(quàndo eâdẽ facultate ſunt prędita)aiugę,hali(quod ſymphytũ nominãt) chamęleonis marrubii, helenii(quã & inulam vocamus) ariſtolochiæ, ſingulorum ſemiunciam: poli, centaurii tenuis(aliquibus & marrubii) ſing. drachmas ſex: thuris drachmas duas,ſemiſſem:myrrhæ drachmas tres,aloę drachmas ſex,galbani

drachmas ſex, obolum vnum, olei drachmas duas, mellis drachmas quatuor, propolis drachmas duodecim: ſciſsilis aluminis drachmas ſex, obolum vnum: bituminis drachmas quinquaginta: cretæ ampelitidis drachmas octo: ſpumæ argẽti drachmas quinquaginta, gallarum drachmas tres, iridis drachmas tres: pridiè herbas & radices tuſas, demittere in oleum oportet, & totam manere noctem: poſtridiè diluculo, iniicere ſpumam argenti, cretam ampelitidem, bitumenque: & igni decoquere. preſto ſint in alio vaſe, mel & reſina, & galbanum, & propolis (quæ cera virginea dicitur) liquefacta: quibus paulatim in ollã infuſis, ſicca addenda ſunt: & cum iis coquenda, vt nõ coinquinetur medicamentum: cui rurſum ab igne ſublato, tritam myrrham & thus inſpergere conuenit: ſed attendere, ne ſupra

modum efferneat, oportet. ſiquidẽ magna difficultate poteſt reſtingui, ſi quempiam attigerit.

DE EMPLASTRIS ET LINIMENTIS.

E *duabus ariſtolochiis* MELENA, id eſt, medicamẽtum nigrum, ad ſolutos artus efficax, & defluxionibus obnoxios, ſi ruens humor articulos impleuit: vetuſtis auxiliatur vlceribus, & calloſis, & q̃ paſcũt vorātque & ægrè cicatricẽ trahunt: cruẽtis vulnerib⁹ immittitur: capiti prodeſt: luxata reducit oſſa, & fracta ferruminat: vlcera repurgat, explet, & ad ſanitatem perducit. Continet picis, ceræ, bituminis, terebinthinæ, ſingulorum pondo: mãnæ thuris ſemiſſem: eruginis raſæ, ceruſſę, ſingulorum ſelibram: atramenti ſutorii, ariſtolochiæ longæ, rubricæ, acanthi, ariſtolochiæ rotundæ, ſingulorum trientem: malicorii, galla-

rum, omphacitæ, æris ambuſti, ſin-
gulorum ſextãtem: aceti heminam:
cicini olei, aut irini veteris, hemi-
nam, cyathos duos. quę in liquorem
reſolui poſſunt, ſimul eliquantur,
poſteà ceruſſa, & erugo cũ oleo tri-
ta, inſtillantur: dein igni ſuperponũ
tur, dum in vnitatem coierint: de-
mum ſicca reſperguntur.

DYSRACHITES, mirum in mo
dum ſinibus opitulatur, quorũ oræ
occalluerunt, & dehiſcentibus fiſtu
lis, indita: quòd ſi tantum os patue-
rit, vt turundæ ſit capax, linteolum
hôc illitũ medicamine, indes, et præ
ſenti eris auxilio. huius vim vſurpa-
tò in partibus irriguis & fluxioni
obnoxiis, & longis valetudinibus
aduerſis. eas corriges, magno ex
parte comminuẽs: podagricis per
acceſsionis principia præſentaneo
eſt auxilio, perlita & * per latum
impoſita: ſed ſolitis ſe credant exer-

citationibus, & reliquos vitæ vſus obeant: modò ne deſcendant in balnea. in quo viuendi genere à triduo ad aliquot vſque dies perſiſtant: ſiquidem tranſitum materiæ denegabunt, quæ vitiũ parit. Porrò & omni prodeſt vlceri, ſex partibus cerati permiſta. huic cùm vetuſtatem iam ſenſit, efficacior vis ineſt. Habet aluminis rotundi vnciã, ſquammæ ęris drachmas duodecim, ęris vſti ſemiunciam, ariſtolochiæ drachmas nouem, ſtyracis drachmas quindecim, myſis drach. tres, chalcitidis drachmas tres, ſcyllæ drachmas vndeuiginti (aliquibus octo) picis liquidæ ſemiunciam, iridis drachmas nouẽ (quibuſdam quatuor) terebinthinę drachmas decẽ (aliquib⁹ ſeptẽ) reſinę pineę drachmas. x. (nõnullis ſex) croci drachmas ſeptuagĩta quinque, olei ſeſquipõdiũ. ſunt q adiiciãt ceruinæ medullæ drachmã. ſquãmam

et ęs atque myſi, chalſitim, ſcyllámque priùs leuiſsimè deteris, ex aceto quàm acerrimo, ſub ſole: cùm in farinã pertrita fuerint, ariſtolochiam irimq́ue priùs tuſas, & in cerniculo cretas, immittis: & affuſo rurſum aceto, reteris in leuorẽ. hoc tantiſper facis, dum nulla ſuperſit aſperitudo, non parcens aceti diſſolutioni. His in leuorẽ redactis, alumen adiicis: et éadem repetens proſequeris, dum et hoc in leuorem redactũ ſit: tum myrrham, pòſt thus, dein ammoniacũ, & ſecundũ hæc ſtyracem, poſtremò picem adiicis. inſolãtur hæc in æſtu calido, vt ſtyrax elaboretur. iis quoque in leuorem redactis, ſic vt ſtrigmenti craſsitudinẽ pſeferant, cerã, reſinam & oleum, colliquata, paulumq́ue, cũ ferueſcunt, galbani defundes. quæ in vnitatem redacta, in mortario teres: & vbi refrixerũt, ſenſim liquefacta impones: tum demũ

galbanum indes:et vbi reſolueris, in fictile percolabis: & rudiculâ deradens, cæteris quæ pilæ mandata fuerant, immiſcebis.

E CALCITIDE colletice .i. agglutinatoriũ medicamentum: inflãmationũ iniurias arcet: efficaciter vſurpatur aduerſus facta ruptorũ diuortia. ſinus agglutinãs, cõmittit, et reſiccat: abſceſſus prohibet erumpere: carioſa corrigit oſſa, & quæ putrilaginem ſentiunt, luxata in ſuam ſedem reponit: extremarũ partium preſens eſt auxiliũ: & ad omnia (vt ſummatim dicam) efficaciter pollet. Spumæ argẽti, ſquãmæ æris, reſinæ pin⁹, ceræ, ſing. drach. centũ, ammoniaci thymiamatis galbani, ſing. drachmæ ſedecim: diphrygis drachmæ duodecim, ariſtolochiæ vncia, olei veteris ſextarii tres. Spuma argẽti, ſquammáque, coquuntur in oleo: & vbi colorem demutarint, diphryges immittitur: deinde reſina pinus, aut

picea ceraque. poſtquàm verò eliquata ſũt, detracto ab igne vaſi iniicitur ammoniacum, in latũ extẽſum: quod vbi liquefactũ videris, ariſtolochiam inſperge, & cõtinenter agita.

Acimionis vel Nichomachi CHLORA .i. medicamẽtum viride, prodeſt aduerſus fiſtulas, liuores et ſugillata, aut vlcera, quæ depaſcunt vorántque, nomas adpellãt: oſſa fracta ferruminat, & luxata iungit, ſtrumáſque diſcutit. Recipit galbani drachmas ſedecim, æris cremati vnciã, ceræ tantundẽ: adipis caprilli & vitulini drachmas triginta: thuris, reſinæ, ammoniaci, terebinthinæ, nitri, ariſtolochię, ſingulorum drachmas quinque & viginti: bryoniæ, teſticuli herbæ, quę orchis græcè dicitur, aloæ, ſingu. drachmas duodecim: iridis ſemiunciã, ſciſsilis aluminis, glutinis taurini, ſing. vnciã: aceti heminã, olei tantundẽ ⁎ quando roſaceo coinquinatur, vtere.

DIABOTANÔN .i. ex herbis em plaſtrũ: pollet aduerſ⁹ carcinomata putreſcẽtes abſceſſ⁹: ſtrumas ad maturitatẽ perducit: lepras placat: furunculos diſcutit: podagricis opitulatur: ſpiracula corporis aperit: capitis citra vulnerationẽ incõmodis ſubuenit: è facie maculas extergit: oſſa luxata in ſuã ſedẽ reducit: emotos ſuo ſitu pedũ articulos in ſuũ poſitum admotu reſtituit: vulnera recẽter illata, nomaſque, linimẽto, tarundęue inditum, expurgat: cum roſaceo cerato, vlcera replet: ſic tẽperatis, vt vna medicamẽti huius portio, cũ duabus cerati ſubigatur. interdum tribus aut quatuor partibus cũ myrtacei cerati duab⁹ tribúſue, vlcera ad cicatricem reducit. Herbarũ è maritimis tractib⁹ nulla vligine aut aqua madentibus, erutarũ, anagallidis cæruleũ ferentis florẽ, & alterci ſeu apollinaris recẽtium foliorum,

marrubii, papaueris corniculati, ſingulorũ drachmas ſex : tundito tantiſper, dũ ſolùm reſoluantur, nec tamen abſumatur ſuccus.

ALIA: quæ habet ſquammæ rubri æris, drachmas viginti quinque: mannæ thuris drachmas viginti, reſinę pinus aridæ & aloæ, ſingulorum drachmas ſedecim : aluminis ſciſſilis & rotundi, ſingulorum drachmas quatuor & viginti. Ea cum aceto teruntur in ſole, ſic vt ſtrigmẽti craſſitudinẽ referant : dein commiſtæ herbæ reteruntur, dũ omnia in vnitatem coëant: poſtremò additis ceræ drachmis centum, & veteris olei quatuor drachmis, coguntur in ceratum.

CHLORA ſiue viridis è SCYLLA, qua vtitor in capitis fracturis, in fiſtulis & depaſcẽtibus vlceribus. quòd ſi velis, vlcera carne impleat, & carnem creet, & cicatricem ob-

ducat, vni medicamenti parti, duodecim partes cerati roſacci addito: in ambuſtis igni, portionē portioni adiungito. Ratio cōponendi ita ſe habet: Ariſtolochię rotundæ, iridis, reſinæ pinus aridæ, ſingulorum drachmæ triginta aut quindecim: ammoniaci, ſtyracis, ſquammæ rubri æris, ſingulorum drachmæ quindecim: ſcyllæ torrefactæ drachmæ centum & vna: in aceto quàm acerrimo dies octo ſub æſtu teruntur: primùm ſquāma & ſtyrax, ſenſim ſumpto ex vtroque modo: deinde ammoniacum & ſcylla adduntur, vt elaborentur: poſteà reſina paulatim inſtillatur: ſubinde myrrha: demum his, cum trita fuerint reliqua arida (completis verò diebus) vt in ceratum cogantur, adiiciuntur ceræ libræ quinque (quibuſdam drachmæ centum & decem) terebinthinæ libra (aliquibus ſemiun-

cia) olei ſeſquiſextarius (aliquibus heminæ ſex) galbani, picis liquidæ, ſingulorum drachmiæ triginta, galbanum præſto adſit: quod vbi refrigeratum fuerit, medicamentum diligenter adſeruetur.

ELESPONTIA, cutis ſpiracula laxat, quò faciliùs excrementitios humores corpus expiret: ab inflammationum iniuriis vindicat: ſtrumis, phygethlis, parotidibus, auxiliatur: inductum ex ea ſplenium, attrahit, & puri mouendo eſt: rupta glutinat: & in vniuerſum, ambuſtis igni ſubuenit: podagricorum dolores mulcet: Vetus oleũ drachmis centum, pix arida drachmis quinquaginta, ladanum drachmis quinque & viginti, ſpuma argenti drachmis centũ, erugo raſilis drachmis tribus ſeſquiſcrupulo, galbanum ſemiuncia. ſpuma argenti cum oleo

trita, coquitur: cùm collecta fuerit, pix & erugo coniiciuntur: deinde ladanum & galbanum: & ita mortario creditis, ac tedaceo rude ſubactis, vtere.

Medicamentum SARCOPHAGON .i. carniuorũ, valet aduerſum fiſtulas, vlcera cacoëthica, ad teredines & ſtrumas: Capit reſinæ, terebinthinæ, thuris, ceræ, ſquammæ æris rubri, ſingulorũ trientẽ: ſpumæ argenti vnciam (ſunt qui tãtundem auripigmenti, ſpumæ argenti loco ſubſtituant) eruginis raſæ vncias octo, ſalis ammoniaci ſemiſſem, aceti heminã. ego inſuper vini & olei, ſingulorum heminã addo: & ſcyllini aceti parem modum.

ALIVD habetur, quod turgentia guttura diſcutit, & duritias diſſipat: Capit argenti ſpumæ drachmas quinquaginta: reſinæ pinus drachmas quadraginta, olei veteris vn

cias decem, galbani trientem, æris exuſti drachmas viginti, ammoniaci drachmas quadraginta, aluminis ſciſſilis drachmas quatuor: mannæ, thuris, ſingulorũ drachmas quatuor: ceræ drachmas quinque. vltimò mannam galbanúmque demittito.

CEPHISIPHONTIS medicamentum, quædam diſcutit, alia cogit: Reſinæ, nitri ſpumæ, ſingulorum libra.

ALIVD extractoriã vim habẽs: Terebinthinæ, ceræ, nitri, ſingulas minas: minii, bdellii, ammoniaci thymiamatis, ſingulorũ drachmas duas & triginta: olei heminas duas: aquæ marinę aut muriæ tantundem miſceto.

ALIVD. sulphuris ignem experti, baccarum lauri, calcis viuę, pumicis, ammoniaci thymiamatis, pares ſingulorum portiones. *

MINVTIANVS aduerſus ſtru-

mas miſcebat ſingulorũ ſelibrã:& liquefactis inſpergebat, fecis crematæ ſextantẽ, ſpumæ nitri ſelibrã:deinde ſubditis carbonibus, adiiciebat olei tres heminas, radicis ebiſci vnciam: quibus ſublatis, inſerebat radicem cucumis ſylueſtris, & gladioli (quem græci xiphion adpellant) ſingulorum vnciam: aſii lapidis trientem.

Emplaſtrum è VISCO, diſcutit, extrahit, mammis prodeſt: Spumæ argenti, olei, ſingulorum dupondius: viſci querni triens, gallarum triens.

Emplaſtrum è VIVA CALCE Damocratis, diſcutiens, ſtrumas diſſipat, omnem cohibet tumorem iocineris & lienis: aquæ inter cutem ſuffuſionibus medetur: vrinas pellit: largas ciet excretiones: longos coxendicum cruciatus finit: Habet

ponticæ ceræ libram, reſinæ pinus aridæ dupondium, calcis viuæ recentis vnciam, aluminis ſciſſilis vnciam, auripigmenti pontici vnciam: quibus affunditur aceti odorati pauxillum: habundè maiori pilâ hæc tunduntur. ceræ & reſinæ, igni liquefactis, oleũ affunditur & commiſcetur: & vbi malagmatis impolluti craſſitiem adſciuerit medicamentum, ad vſum reconditur.

OPTIMVS damocrates huiuſce medicaminis parens, dicere ſolebat, frugi longorum morborum liberatorem eſſe, in quo diuturna viſceris alicuius, vel extorum inflammatio præcordia durauiſſet: quod quidem ſupra modum adiumento eſt. quippe cùm ſudores adferat, & præcordiorum duritias, diſcutiat, ſuppreſſos trahat

menſes, crebris diebus impoſitum: ego calcem eximens, duplum alumen in eius locum ſufficiebam, & medicamen reddebam melius: noui ſic non excitare pſydracia, id eſt, puſtulas ſubalbidas, à quibus deſtillãs humor exprimitur.

DIASMYRNES, id eſt, è myrrha medicamen APOLOPHANII: quod apponi præcipiebat cõtra præcordiorum noxas: omnem diſcutit duritiã: efficaciter prodeſt, iocineroſis, lienoſis, renum vitio laborantibus: item neruorum incommodis, alterius particulæ conſortio conſenſúue conceptis: auxiliatur articulorum doloribus, & * captis eorundem officiis: Tenet ceræ, terebinthinæ, ammoniaci thymiamatis, bdellii, myrrhæ, propolis, iridis, ſtyracis, ſingulorum vncias ſedecim: ſedimenti irini vnguenti, quantum eſſe videbitur ſatis: & vini

odorati, modum, qui ea poterit excipere.

PHILONIDIS è ſeminibus emplaſtrum: fœnigræci ſeminis, aniſi, ſtyracis, bdellii, mannæ, thuris, cardamomi, liguſtri, panacis, radicis iridis, ſpumæ nitri, ſingulorum drachmę quinque & viginti: ammoniaci, terebinthinæ, ſingulorũ drachmæ quinquaginta.

DIAPEGANÔV, id eſt, ex rutha medicamentum, iſchiadicis confert: Capit, ſeminis ruthę ſylueſtris, laſaris, baccarũ lauri, ſpumæ nitri, abrothani, colocyntidis, cardamomi, amæi, ſingulorum ſemiunciam: ruthæ viridis, picis, terebinthinæ, ammoniaci thymiamatis, adipis magni ſuis aut felis in domibus oberrantis, (quem nominant elurum) ſingulorum drachmas quadraginta: galbani drachmas ſex: opopanacis & ſulphuris, ſingulorum

ſemiunciam.

DIACAPPAREOS, id eſt, medicamentum è capparibus: lienoſis auxilio eſt. ceræ, reſinæ, ſingulorum mina: ammoniaci ſuffimenti ſelibra: aluminis liquidi drachmæ quinquaginta: ſtrigmenti balneorum, hemina: radicis capparis drachmæ quinquaginta: radicis cyclamini, tantundem, myrobalanorum miſturæ, drachmæ quinquaginta: aceti quantũ ad excipienda arida: & olei, quantum ad liquefacta ſatis eſt.

Malagma contra ſtomachi & inteſtinorũ defluxiones: habet œnanthæ ſextantem: omphacii trientem: carnium phœnicobalani (id eſt, palmularum quæ ſolibus illuſtratæ, maturuerunt) ſextantem, roſarum vnciam: aloæ, gallarum, picis, aluminis rotundi, ſingulorum trientem: ceræ quadrantem: aliqui thuris & myrti, ſingulos quadrantes adii-

ciunt: vinum, quantum ad arida capeſſenda fuerit ſatis. ad expugnandam aquam inter cutem & inflationes, addiderunt, picis, ceræ, ſingulas libras: nitri, ſulphuris ignẽ non experti, aluminis ſciſſilis, ſingulos ſemiſſes.

E*mplaſtrum è melle*, *laſſitudinum* tœdia reficit: neruorum contractionibus efficax eſt. hinc quoque, morbo, qui quodam rigore neruorum caput ſcapulis annectit, & oris diſtẽtioni, cùm rictus motu quodã peruertitur (illũ, opiſthotonon: hunc, cynicon ſpaſmon nominant) auxilio eſt. Dicitur quoque

TETRAMYRON, quod quatuor conſtet vnguentis, irino, roſaceo, cyprino, gleucino: inſuper melle, terebinthina, & cera, ſingulis quadrantibus. mel ſeorſum coquitur: & quæ liquari poſſunt,

B
DELL

eliqueſcunt: omnia in pilam coniiciuntur, & tunduntur, & in vſum reconduntur.

MYRACOPVM, id eſt, diſcutiendis laſſitudinibus dicatum medicamentum: pollet contra membris captos, tremulos, aduerſus noxas neruorum quodam conſenſu & iure conſortii contractas, ſympathias dicunt: auxiliatur podagricis, articulariis morbis, iſchiadicis: ſic vt prorſus omni vitio liberet, vſus eius per ipſas moleſtiarum intercapedines. in acceſſionibus, remiſſo vtimur medicamento. Concipit ſampſuchi ſextarios duos, fœnigræci ſertarium, roriſmarini ſeſquiſextariũ, ſextulæ campanæ ſextarium: iridis, liguſtri, floris roriſmarini (qui græcis canchry dicitur) herbæ ſabinæ, ſingulorum aſſipondium: cardamomi, iunci odorati, caſiæ, abrothani, baccarũ lauri,

ſbaccularum myrti, ſingulorum ſe-
libram. omnia confracta, duplici
vnguentario vaſi credito: vini ſex-
tarios duodeuiginti affundito: &
triduum macerari ſinito: præterea,
olei ſabini libras ſedecim: irini, lenti
ſcini, ſtyracini, myrtini, gleucini,
laurini, ſingulorum pondo, ſubdito
igni coquito: mox liquorem cocto-
rum expreſſum, in alterum vas inge
rito, ac rurſum ſine decoctis recoqui
to: adiectis ſeptem ceræ libris, reſi-
næ laricis, myrrhę ſtillaticiæ, ſingu
lis libris. quibus vnà liquefactis, vti
anteà dictum eſt, vtitor.

ALIVD aduerſus vehementes
laſſitudinum affectus, & neruorum
contractiones: conſtat ceræ drach-
mis quinquaginta terebinthinæ dra
chmis quinque & viginti: ſpumæ
nitri, hyſſopi, mellis cocti, medullæ
ceruinæ, galbani, adipis taurini,
ammoniaci ſuffimēti, baccarum lau

ri ſiccarum, ſingulorũ drachmis ſedecim: veteris olei hemina: vini marini pari modo vtitor.

BASSI medicamentum, quo ipſe vtens, neruorum priùs reſolutione correptus, euaſit incolumis: habet olei myrtacei, cyprini, ſingulorum trientem: olei veteris, atramenti ſutorii, ſingulorum ſeſquilibram: galbani quadrantem, mannæ thuris vncias triginta: ceræ pondo, terebinthinæ ſeſquilibram, lachrymæ panacis ſextantem: radicis bryoniæ, violæ, ſpumæ nitri, propolis (id eſt ceræ virgineæ) pyrethri, euphorbii, ſingulorum trientem: adipis hœdi ſemiſſem: aceti modum ſufficientem. bryoniam, pyrethrúmq; ex aceto coquis: mox liquorem exprimis, & aridis eum miſcens, & exactè conterens liquefactorum excipis iure. vſus, vti anteà dictum.

DIACASTORIOV, id eſt, è caſtorio medicamentum: iis qui membris ſunt capti (paretos vocant, quaſi reſolutos) auxiliatur: inueteratos adfectus emendat: Habet hyſſopi, terebinthinæ, ſingulorum vncias tres: medullæ ceruinæ trientem: ammoniaci thymiamatis, galbani, caſtorii, piperis albi, euphorbii, adarcæ, nitri, opopanacis, ſingulorum vnciam. inſpicito exactè craſſitudinem emplaſtri.

Linimentum è *ſale, podagricis &* articularibus morbis conuenit: vitium emollit omne: cotidianus eius erumpit vſus. Sordidi ſalis, hoc eſt, foſſilis ſeu terrę, libræ duæ: ſciſſi aluminis libra: fecis vini ſextarius, floris aſiani lapidis triens, teruntur arida diligenter, & adiecta fece, exactè leuigantur:

In aliis exéplarib⁹ ſcriptũ eſt, melle excipi.

quibus contritis, olei veteris ſextarius infunditur, & contunduntur, & vbi extraxeris, vſibus miniſtrato.

ACOPVM DIAPHRYNON, id eſt, è ranis rubetis medicamentum laſſitudinẽ diſcutiens: Recipit olei ſabini veteris, libras tres: ſyluestris cucumis raidcis, cerę, picis nauibus de raſæ, ſuilli adipis vetuſti, ſingulorum drachmas tres: ranas quæ nominantur rubetæ tres: ſi eæ deſint, è minoribus quinque, medullæ ceruinę, ſpumæ nitri, ſulphuris viui, olei laurini, olei irini, ſingulorũ quadrantem: vnguenti malabathrini libram: ſampſuchi tantundẽ. radices cũ ſampſucho tritę, in oleo merguntur. & ſubditis carbonibus, coquuntur: quum reſiccatæ fuerint radices, humor, quẽ ebiberant, exprimitur, & ipſæ abiiciuntur: mox iniectis in ſportulam ranis, os eius conſue,

& in iam dicto humore tãtiſper coquito, dum ranæ colliqueſcant: tum ſportulam cũ inditis ranis expreſſam, abiice. Deinde in huiuſmodi oleum, liquida iniice, ſubagitans tantiſper dum diſſoluta fuerint: nouiſſimè vnguẽtum & galbanum infundũtur: dein depoſito ab igni vaſe, ſicca aſperguntur, & in pila, adiectâ malabathrini librâ, tundũtur: & plumbeo vaſe reconduntur: ſed muniri debet & ſeruari, quò minus per vaſis ſpiracula, vis eius euaneſcat, & vernaculam auram exhalet. vtendum eo eſt interim perinde atque malagmate, cum ſeneſcẽs vigorem exuerit: interim verò illitu tanquam cerato, quod aliquo vnguento ſit delibutum.

ACOPVM NEAPOLITAE medicamentum, podagricis, & articularibus morbis coxariiſque præſenti eſt remedio, quando oĩ noxa

liberat. Continet thuris, piperis albi, ammoniaci ſuffimẽti (quod thymiama nominãt) myrrhę, nitri, floris lapidis aſii, alũinis ſciſsilis, ſucci cẽtaurii, ſingulorum pondo ſextantem: fecis vini ſextarium: olei cyprini, laurini, myrtini, ſtyracini, ceræ, ſingulorũ libram: terebinthinæ pondo ſemiſſem: galbani, pondo vnciã: lachrymæ panacis, pondo ſemiunciam: liquefacta tritis inſeruntur.

M*edicamentũ quod* PISCATORIS inſcribitur, inſigne: Piſcator cũ aduerſis exercitationibus vſus, adeò morbo adfligeretur, vt corpore pictam repręſentaret imaginem, beneficio huius medicamẽti ab omni noxa ſoſpes euaſit & ſanus. Recipiũtur olei ſabini libræ tres, ſurculorũ populi nigræ libra (ſi teneros huiuſce arboris partus tẽpus deneget, vtẽdũ erit ſampſucho, ea cõditione, vt in alterius vicem, duplo põdere ſuf-

ficiatur) vnguẽti crocini, irini, cyprini, ſing. libra: maſtiches vncia, myrrhę ſtillaticiæ ſelibra, picis nauibus deraſæ (apochyma græci nominãt) trepondo: pinguedinis ſuillæ libræ ſex: ſulphuris ignẽ non experti, ſpumæ nitri, galbani, ſingulorum quadrans: medullę cerui triẽs: decem teſtudinũ terreſtrium ſanguis coniiciẽdus eſt, trito iam et parato medicamini. Conſtruitur autẽ, vt anteà dictum eſt. cum ad vſum accerſitur, primum hoc pingue ſummouetur, & ſuauitatis gratiâ infunditur opobalſami et vnguẽti malobathrini vncia. ita iucundũ efflabit odorem.

ACOPVM aliud, aduerſus diuturnos coxendicũ cruciat⁹, & cubitorũ et reſolutiones neruorũ imprimis efficax: Cõſtat olei veteris duabus libris: caſtorii, ãmoniaci thymiamatis, piperis, opopanacis, galbani, ſingu. ſextãtib⁹: medullę cerui triẽte

liquefactis ſicca comprehenduntur: & in vnitatẽ redacta, ad vſum promuntur.

CHLORACOPVM, id eſt, viride acopum, pręſentaneum leuandis laſsitudinibus remedium: ſed inter initia laboris non cõfert, niſi frigus vehemens inceſſerit, & perfrictio violenter aliquem occupauerit: laſsitudine diutina fatigante, efficaciorem exhibet effectum: podagricis, & articulariis valetudinib⁹ opitulatur, ſi antequàm deſcendatur ad balineas, pedes & nerui affecti eo medicamine perfricentur: ita nonnullos noui è morbo ſeſe recollegiſſe, & priſtinam ſanitatem recuperaſſe. Capiuntur ammoniaci ſuffimẽti libræ duæ: thuris, ſpumæ nitri, eruginis, hyſſopi, ſingulorum pondo: myrrhæ, galbani, lachrymę panacis ſingulorum vnciæ octo: euphorbii, adarces, ſingulorum triẽs: ceræ du-

pondius, terebinthinæ libręduæ ſemis: olei laurini, cyprini, gleucini, ſingulorum libra: irini, lentiſcini, ſingulorum libræ duæ: cũ aceto ſubigũtur & coguntur in acopum.

Emplaſtrum aureum, & quod POLYARGYON dicitur, contra frigidiores ſuccos, qui in ſtomacho coierunt & quartanas febres auxiliatur, impoſitum præcordiis, poſt coctiones: hepaticis, ſtomachicis, lienoſis, iis qui frigidâ valetudine laborant, item laterum inflammationibus prodeſt: in calida verò diſtemperatura, incommoditatem parit: & vt in vniuerſum pronũcietur, vitia infarctionis expedit.

COPTON., iocineroſis, ſtomachicis, & omni duricię ſuccurrit: maſtiches, ſtyracis, ladani, ammoniaci, propolis, ſingulorum libra: thuris, galbani, ſingulorum ſelibra: terebinthinę quadrãs: nardini & vini, quã-

tum ad ea excipienda ſatisfecerit.

EVODES.i. odoratum medicamentũ: in quo habentur croci, aloæ abſintii, gummis, calami, roſarũ aridarum, cyperi, ſertulæ campanæ caſię, iũci odorati, folii, amomi, gariophylli, ſingulorũ quadrans: ſpicæ celticæ nardi, micarũ, lentiſcin. olei, nardi, ſingulorũ triens: maſtiches, carnium palmularũ, & cotoneorum, ammoniaci, bdellii, ſingu. ſedecim: terebinthinę vncię octo: ſtyracis, propolis ſing. libra: ladani, ceræ colcphoniacæ, ſingulorũ pondo duo: palmulæ micęque cum œnanthe macerantur, & teruntur, vt in vnitatem coëant, vt dictũ eſt.

Malagma LENTII INTERPRETIS: valet ad recenti cicatrice cõtractos articulos, & abſceſſus qui in altum decubuerunt: ad neruorum collectiones, & articulorum comprenſiones, quas antylas græci vo-

cant, id eſt, incuruas contractiones: opitulatur iis, quorum ceruix quodam neruorum rigore, ſcapulis annectitur (opiſthotonicos adpellãt) & omnibus neruorum lege conſortii affectorum cauſariis: laſsitudines, acopi modo, diſcutit, irino vel cyprino, aut nardino reſolutum: ad inueteratas & ferè deploratas duritias, quæ medicamentis non cedunt, efficacem effectum præſtat. Adipis vitulini, bdellii, ammoniaci thymiamatis, iridis, ſingulorum drach. ſedecim: opopanacis, ſtyracis, piperis, thuris, ſingulorum vncia: ceræ, terebinthinæ, ſingulorum ſelibra: irini & odorati vini, quantum ad ea capiunda ſit ſatis.

LAVREVM MAGNVM, aduerſus ſtomachicos, aquâ inter cutẽ diſtẽtos, iſchiadicos, lienoſos: habet ceręreſinę pin⁹, nitri lauri baccarũ, colophoniacę picis, ſingulo. libras

quatuor: ammoniaci libram, ſinapis floris roriſmarini, pyrethri, galangæ, euphorbii, ſampſuchi, cardamomi, iridis, adipis ſuilli, pinguis taurini, ſingulorũ trientem cyprini olei decimamſextam partẽ: non deſunt, qui quartam adiecerint.

LAVREVM PARVVM, extra-ctoriam vim poſsidet. Capit ceræ, ammoniaci thymiamatis, nitri, reſinæ pinus, baccarum lauri, ſeu vitulini, olei, pares omnium portiones: olei cyprini, decimam partem: ſunt qui ſextam addant.

E SEMINIBVS medicamentum, omnem diſcutit inflationem: duritiam emollit: Aſumuntur, ſeminum lini & fœnigręci, aniſi, baccarum lauri, petroſelini, ſampſuchi, myrrhæ celticæ, cardamomi, ſertæ cãpanicę, iridis, caſiæ, herbæ ſabinę thuris, croci, radicis panacis, nitri, ſtyracis, ſeminis apii, cyprini, ſin-

gulorũ ſextãs: pinguis taurini libra: ammoniaci dupõdi⁹: terebinthinæ ſeſquilibra: ceræ, colophoniacæ, ſingulorum pondo quatuor: mellis ſelibra, vini mod⁹, qui tibi faciet ſatis.

EX ŒNANTHE medicamentum, pollet aduerſum iocineris imbecillitatem: auxiliatur ſtomachicis, cœliacis, dyſentericis: Capiũtur œnanthæ herbæ, acatiæ, roſarũ, croci, gallarũ, rhũs ſyriaci, thuris, aloę, omphacii, florum ſyluestris punicę, ſingulorũ quadrans, palmulæ quindecim, abſintii ſelibra, ammoniaci libra, colophoniacæ dupondius: ceræ libræ quatuor & ſemis: lentiſcini & melini, quantum ad ea excipienda ſatis ſit.

AMITHAONIS malagma, valet cõtra pęcordiorum adfect⁹: omnes duritias diſcutit: facit ad articulos, qui ægrè mouẽtur: Ceræ, ammoniaci, ſingu. trepondo: terebinthinæ

vnciȩ octo: cyprini heminȩ quatuor

PANALETHOS vel BARBARVS galeni, vulnera maxima glutinat: habet picis libras octo, ceræ põdo ſex & vncias octo, reſinæ pinus libras quinque, trientem: bituminis pondo quatuor (aliqui ſeſquilibram imponũt) olei ſeſquilibram: ſpumæ argenti, cerusſæ, eruginis, ſingulorum quadrantem, thuris ſemiſſem, aluminis liquidi ſextãtem, aluminis ſciſsi trientem: lachrymæ panacis, ſquammȩ æris, galbani, ſingulorum ſeſcunciam: lachrymæ papaueris, myrrhæ, ſing. ſemiunciam, terebinthinȩ quadrantẽ: mandragorȩ ſucci ſextulas quinque, aceti heminas ſex. quæ ſunt librȩ quatuor ſemis: ſiquidem vncias nouem capit hemina.

ALIQVIBVS ſimplicior eſt barbara cõmiſtio: picis, ceræ, reſinæ pinus aridæ, bituminis, ſingulo. libra: ſpumæ argẽti drachmæ decem,

eruginis drachmæ quinque, ceruſſæ drachmę quĩque, opopanacis drachmæ tres· per hyemem olei dodrans, per ęſtatẽ ſelibra. Liquida cũ aridis ſubiguntur. SI verò dolores ſopire vehementius volueris, apollinaris herbę ſucci ſeſquidrac. lacrhymæ papaueris drachmã permiſcebis. hoc medicamentum priore moderatius agglutinare, Galenus eſt author.

PEGANEA .i. rutacea, iſchiadicis opitulatur iis qui lumbagine torquentur & humeris dolent, iis etiã qui deſtillationibus ſunt obnoxii, & pectoris defluxiõibꝰ opportuni ſũt, ſubuenit: Ceræ libræ quinque, colophoniacæ trepondo: ammoniaci, ſulphuris ignem nõ experti, ſingulorum ſeſquilibra: foliorum ruthæ, ſuilli adipis, ſpumę nitri, ſingulorũ pondo, adipis taurini trepõdo, butyri ſextans, olei veteris quantum eſſe ſatis viſum fuerit.

V*nguentum* E BVTYRO, pollet cõtra dolores & perfrictiones pectoris, & concitatas inde tuſsiculas: Ceræ libræ quinque, butyri ſelibra, terebinthinæ ſeſquilibra.

ANETHINVM, ad eadẽ efficax eſt: Adipis ſuilli dupondius: olei anethini & chamæmelini, quantum videbitur ſufficere.

ISIS *aliquibus* EPIGONOS *appellata*: facit ad omne vulnus, & præſertim capitis, ſi cum intercisione oſsium hiet, ſine iactura perſanat: efficax habetur aduerſus illatos pũctus: impactos corpori refigit aculeos: hominũ canumq́ue morſibus medetur: viperarum vir⁹ & ſcorpionum, draconis marini, & paſtinacæ venena, tractim elicit. vulnerariis mẽbratim fragminib⁹ remedio eſt: ſiquidẽ tutius & celerius fracta ferruminat: pollet aduerſus recẽtes fiſtulas: veteres corporis cuniculos,

& dehiſcentes ſinus, tubercula, parotidas, item aurium & alarum abſceſſus diſcutit, & naſci prohibet: quod ſi iam eruperint, iis emiſſariũ facit, vt vomice ventriculo purulenta ſordes emanet: ſtrumas cũ cingentibus tunicis celerrimè tollit: puri mouendo efficax: fluxiones ad oculos decumbentes ſiſtit, impoſita frõti, liuores & inſignita delet: gãgrenas circumſcribens, ſerpere non patitur: vlcera putrilaginem olẽtia repurgat: & vt in vniuerſum pronuncietur, ad omnia proſper erumpit vſus. ratio cõponendi ita ſe habet: Ammoniaci thymiamatis, eruginis raſæ, ſalis ãmoniaci, æris ſquã mæ, & æris combuſti, ariſtolochię, thuris, ſingulorum ſextans: myrrhæ quadrãs, aluminis ſextulæ nouẽ: aloes, galbani, ſingulorum quadrans radicis dracunculi ſextans, cerę dupondius, reſinæ colophoniacæ pon

do quatuor (ſunt qui parem modum terebinthiæ inſerant) veteris olei ſeſquilibra, aceti tantundem.

ANETE, mulcet inflammationes: Cære pōdo quinque, emplaſtri de ſuccis (diachylôn nominant) libræ octo: excipiuntur oleo chamæmelino & ſufficienti vino.

DIAMELITOS .i. è melle malagma, aduerſum ictus efficax: vlcera deterget: Ceræ, colophoniæ, adipis ſuilli, ſpumæ argenti, boici, olei veteris, & mellis, ſingulorum pondo quinque: terebinthinę dodrans.

EMICIS malagma, vim emolliendi & diſcutiendi ſortitur. Habet radicis althęę, palmularum, ceræ, terebinthinæ, ſingulorū librā: fœnigręci, ſeminis lini, ſingulorū libram: chamęmeli, ſertulæ campanicæ, ſingulorū ſemiſsem, vini metretas duodecim: ceruſſæ, ſpumę argēti, colophoniacæ, olei veteris, ſingulorum libras quinque. Sertul[illegible]

pana,fœnūgræcum, ſemen lini,radices altheæ,in vino maceratæ ferueſcant:& fiſcis aut ſacculis colatæ, proiiciātur:carnes palmularū benè cum floribus chamęmeli molitę,cū reliquis ſubigantur.

MASTICHERA .i. è maſtiche emplaſtrum: valet cōtra ictus articulorū & renū vitia. Cerę librę duę, colophoniacę libræ quatuor,maſtiches vncię octo,terebinthinæ trientes, galbani vncię octo,āmoniaci libra.

FLAVVM vnguentum, ſanandi vim habet & extrahendi. Ceræ, reſinę piceæ, ſingulorū librę quatuor: axungię ſuillę libræ quinque: thuris,maſtiches,galbani,terebinthinę ſingulorū ſelibra : adipis gallinæ & anſeris,ſingulorum ſextans:medullæ ceruinę quadrans.

TETRAPHARMACVM,mollit,carne explet, cōcoquit : Conſtat ceræ,picis, colophoniacæ, ſeui bubuli,ſingulorum ſeptenis libris.

CERVSSATVM, quod è ceruſſa fit, vnguentum cicatrices cõplet: Capit ſpumæ argenti ſeſquilibram, ceruſſæ pondo quatuor, cerę candidæ libras ſeptem, olei quãtum ſufficere videbitur. Oleum & ſpumam argenti tantiſper coquito, dũ * ſyncera & nulla ſorde polluta conſpiciantur: poſteà reliqua coniicito.

PORRACEVM quod PRASINVM nominant, excreſcentia carnis reprimit: vulnera ſanat, & cicatricoſam cutem illuſtrat: Concipit ceræ libras quaternas, colophoniæ libras quinas, eruginis raſæ libram vnam aut alteram, olei & aceti modum ſufficientem.

AEGYPTIA Achromachi, cruentis vulneribus inditur, vulneraria vi ſubueniens: auxiliatur efficaciter neruorum intercißioni, muſculorum punctioni, fracturis, luxationibus viminum, vinculorumq́ue

vellicatui: contra abſceſſus pollet & offenſas, quibus pedes obnoxii ſunt: glutinat vulnera: capitis doloribus ſubuenit: & compluribus noxis eſt accommoda. multo reddetur vtilior, ſi ſquammam acie aut mucronibus decuſſam (quam appel lāt ſtomoma) pari pōdere ſibi adſci ſcat: ſed eo deterior vulneratis neruis ſi ſola punctio neruum malè habet, ſquāma æris eſt ſuperuacua: namque nullum metallicū, niſi priùs in aceto leuiſſimè teratur, huic puncturæ ſuperpoſitū remedio eſt: in neruis tamen denudatis, & nutantibus, bo num: ſi verò inflammationem experiātur, hac liquefacta cū roſaceo, linimentum imbuitur quo erit vten dum. Quæ inſeruntur, ea ſunt: Ariſtolochiæ rotundæ, thuris, ſquammæ eris, ſquammæ acie aut mucronibus decuſſæ (quam nominant ſto moma) ſingulorum ſeſcuncia: ceræ,

ſpumæ argenti, ſingulorum libræ duæ: ammoniaci libra, terebinthinę ſelibra vellerũ ſuccidorũ crematorũ ſelibra, olei veteris libræ quatuor.

MYRSINATVM, habet ceræ libram, plumbi combuſti libras quatuor, ſpumę argẽti libras octo, ſerici libras quinque, ceruſſę vncias octo, olei myrtini libras ſedecim.

DIOSTERÔN, id eſt, oſtreatũ, habet ceræ candidæ libras quatuor, cadmiæ crematæ & elotæ libram: oſtreorũ combuſtorũ eloti cineris librã, ceruſſæ libram vnã aut duas, ſpumæ argenti elotæ librã, olei myrtacei quantum erit ſatis.

E SANDYCE: Ceræ libræ duodecim vel ſex, ſandycis libræ ſex aut duæ, roſacei modus ſufficiens.

EX ANCHVSA: ceræ librę quatuor aut ſeptem, anchuſæ libræ tres aut duæ, olei roſacei portio quę tibi ſatiſfacere videbitur.

SVLPHVRATVM, DIATHIV nominant: Olei, reſinæ piceæ, ſingulorum libræ quatuor: ceræ, maſtiches, ſingulorũ libra: centaurii triẽs: olei optati vel alterius cuiuſuis * ea liquantur & manuali centaurii muſcario aut faſſe mouentur vel viridi vel ſicco.

NEVROCHALASTICON, id eſt, medicamentũ neruos emolliẽs: Ceræ libræ octo, colophoniæ libræ tres: myrrhæ, bdellii, galbani, ammoniaci, aloes, opopanacis, maſtiches, butyri, cyprini olei, gleucini, nardi, olei rhutacei, bituminis, ſing. pondo: terebinthinæ, adipis vrſini, ſing. dupondius: ſeui taurini & ſuilli ſingulorum trepondo: medullæ ceruinæ, olei tedacei (dadelæon nominant) olei laurini, ſing. trepondo & triens: euphorbii, œnanthæ, ſing. vnciæ octo: olei cõis, libræ octo.

TYRIA DAMOCRATIS

ANEPIDETOS, facit ad non magna partium diuortia, & quadrupedum morſus in ſumma cutis ſuperficie impreſſos: recentes furunculos diſcutit: eóſque adaperit, in quorum ventriculo iam pus coiit, ſi geſtetur impoſita, & eorum cruſtas quã celerrimè rapit: impoſita fronti, fluxionem ad lippientes oculos decumbentẽ, ſuſpendit & cohibet. Nomen tyriæ ex eo vendicauit, quòd inter coquendum tyriæ purpuræ ſibi colorem adſciſcit: Habet ſpumæ argenti libras quinque, ceræ libras duas, reſinæ pinus libras tres: eruginis, ſquammæ æris, galbani, ſingulorum trientem: olei libras ſenas.

PENTATHETOS, quod quinque ſimplicia concipiat, adpellatur: pollet contra diuturna pedum & capitis tubercula: Ceræ, colophoniæ, adipis bubuli, calcis, picis, ſin-

gulorum libras ſeptem.

LEVCE RHODINE, id eſt, alba roſacea, vlcera carne implet & ad cicatricem perducit, atque refrigerat. Ceræ ſeſquilibra, aluminis ſeptunx, thuris ſemis, terebinthinæ tantundem, ceruſſæ libræ ſex, ſpumæ argenti libræ quatuor, roſacei quantum ſatis fore videbitur.

EX ALTHAEA medicamentũ, vim emolliendi poſſidet: Ceræ, colophoniæ, ſingulorum libra: olei, ſucci althęæ, ſingulorum libræ duæ.

Vnguentum è STYRACE, *iſchiadicis* auxilium ad fert: Maſtiches, lachrymæ panacis, ammoniaci, euphorbii, portulacæ, caſtorii, œſypi humentis, medullæ cerui, ſingulorum vnciam: galbani, terebinthinæ, tiberiadis ſucci, ſingulorum ſextantem: cumini trientem, ſina-

pis quincuncem, ſtyracis ſemiſſem: chamæleonis, fœnigræci, ſingulorũ vncias octo: colophoniæ, reſinę pinus, ceræ, ſingulorũ libras duas: picis libras quatuor, cyprini quantum erit ſatis.

MACHAERIONIS vnguentum, recentia omnia glutinat vulnera, & ab inflammatione vindicat, ſed maximè impulſu concepta: morſibus efferatorum in rabiem, eximiê ſubuenit, impoſitum variis formulis ac modis, & continenter mutatum, & catapotio fabæ tuberculo deuoratum diebus triginta: proficit aduerſum nomas omnes & phagædenas: item contra aurium & genitalium vlcera: nudis oſſibus carnis iacturam reſarcit, ſtatim ad incrementum perducens. reſoluitur oleo omphacino aut roſaceo: Recipit ariſtolochiæ rotundæ, galbani, lachrymæ panacis, eruginis, iridis,

ammoniaci, myrrhæ, ſingulorum vnciam: terebinthinæ, olei, quod acerbæ remiſerunt oleæ (omphacinum nominant) ſingulorum vncias ſexaginta & ſemiunciam: olei dimidium modum, cum erugine terito operoſè, & dimidiatam portionem cum cera & terebinthina coquito: dein, cùm ad vnitatem collegeris, vtitor.

PRIMMIONIS emplaſtrum mirabile, vlcera cicatricibus obducit etiã deplorata: ad quæ ſananda permulti magnũ impenderunt ſtudiũ, ſuam tamẽ planè luſerunt operam. Tenet malicorii, calcis viuæ, aluminis, ſingulorum ſextantem: thuris, gallarum, ſingulorum trientem: ſorys ſemiſſem, adipis vitulini vncias ſeptem & ſemiunciam, vel libram vnã & ſemiſſem: veteris olei dodrantem.

DIACHAMAELEONTOS, id

eſt, è chamæleone emplaſtrũ: hoc tyriæ proximum: maximè verò perducit ad cicatricem vlcera, quæ medicamenta reſpuunt, aut difficulter curationi cedunt, & quorum oræ occalluerunt, & in vetuſtatem inciderunt: rimis ſedis, condylomatis, & duritiis medetur. Continet argenti ſpumæ vncias octo, ceræ trientem, chamæleonis ſemiſſem: eruginis, olei veteris, ſingulorum ſextantem.

EX EVPHORBIO emplaſtrũ pollet aduerſus neruorum vulnera: Ceræ, colophoniæ, reſinæ, olei veteris, ſingulorum libra: euphorbii ſextans. Quod fit contra carbunculos, habet ſpumæ argenti libras duas, olei veteris libras tres, auripigmenti ſextantem. coquito oleum & ſpumam argenti, donec ne amplius quidẽ inquinantes polluant: deinde auripigmentum detritum

adiicito cum oleo.

AZENETI vnguentum, efficax eſt aduerſus omnia maligna vlcera (cacoëtha nominant) item contra gangrenas, fiſtulas, recentia vulnera, ambuſta igni, perfrictiones, acopi modo emollit, in peſſo ſubditum: vlceribus vteri, tuberculis, & parotidibus opitulatur: cùm vlcera caua extiterint, copioſo vtitor medicamento: vt verò trahant cicatricem, minor creditur medicamenti proprietas: ſordidum, quod rhypodes nominant, imponendum præcipimus. oculis lippitudine laborantibus ſuccurrit, genis illitum. ab hoc medicamento oleum diſſidet: ideo quando conficitur abdicatur: pix, verò cera & adeps adiiciuntur: maximè ſuum impertitur effectum, cùm vulnus circa neruos malignum eſt: Habet ceræ libras tres, reſinæ piceæ libras quinque, œſypi

libras tres, adipis taurini trepondo, colophoniæ libram, adipis ſuilli libras ſex.

PSORALIMA, id eſt, ſcabiei dicatum linimentum: Habet chamęleonis, lupinuli, cretæ, vuarũ paſſarum, ſulphuris ignem non experti, ſing. libram: ſpumæ argenti, dupondium: gith, ſtyracis, ſpondylii, cadmiæ floris, cretę figularis, alcyonii, ſingulorum ſelibram: lyſsomodi, radicis rumicis, ſingulorum vncias octo: ſpumæ nitri, quadrantem: olei & aceti, quantum ad ea excipienda poſtulabitur.

MASVPHAE confectio: Ad noſtram miſturam addere oportet odorati garyophylli, binas ſextulas, coſti tantundẽ, folii indici octonas ſextulas ſcrupulos duos, ſpicę nardi tãtundẽ, roſarum tantundem, amomi ſextulas duas, ſtyracis tantundem, gummis ſextulas quatuor.

DIAMBAR, id eſt, ex ambare medicamentũ, pollet aduerſus perfrictiones, imbecillitatẽ ſtomachi, & vibrat⁹, & exortos inde pauores, item ad inſanos atræ bilis inſultus: Recipit maſtiches ſextulas decẽ, ladani dextanté: ceræ, terebinthinæ, ſtyracis, ſing. ſextantem: piperis, ſpicæ, cinamomi, ſingulorũ ſextulam: xylaloes, ambaris, ſingulorũ ſextulas tres: balſamini olei (quod vocãt balſamelæon) ſextulam.

DIACHARTÔN, id eſt, è chartis vnguentum, valet contra nomas: ſquammæ æris, chartæ crematæ, ſingulorum drachmæ viginti quatuor: auripigmenti, ſulphuris ignem non experti, ſingulorum drachmæ duodecim: plumbi combuſti drachmæ ſex.

Puluis ad externas ſanguinis eruptiones: Thuris, aloæ, aluminis, ſarcocollæ, gummis, argenti ſpumæ,

ceruſſæ, ſucci acacię, ſtercoris aut recrementi ferri quā vocant ſcoriam, ni, modus.

DIACORALLIV TROCHISCVS, id eſt, è corrallio paſtillus: Repurgatæ lachæ, lemnii ſigilli, cretæ ſamiæ, aſteris atici cognomento, armeniacæ glebæ, putaminis oui cremati, alcyonii combuſti, gypſi cremati cineris, hæmatitis gemmæ, ammoniaci, therapidii, gallarum ægyptiarum, roſarum, draconii ſanguinis, rhûs ſyriaci, malicorii, amyli, atramenti ſutorii, ſucci hypocyſtidos, cadmiæ, pinus, violæ, cucurbitæ, cyclamini crematæ, ſingulorum ſextulas tres: hæc tundito & cribro creta, ita recōdito, vt ſuā facultatem non exhalent. erumpentes exteriùs ſanguinis profuſiones, medicamentum cohibet.

L*inimenti genera*, *quibus in balneis* illinuntur, qui pſorâ, ſcabiæ, le-

prâ & diuturno pruritu laceſſuntur, ſunt hæc: Auripigmenti duella, piperis longi ſextula, ſtaphidis agriæ (quæ pedicularis dicitur) ſextula. Sed pro habitu corporis & ſensus facilitate, & humorum copia adiicies & minues ſpecies.

PSORICVM, id eſt, ſcabiei abolendæ dicatum linimentum: valet aduerſus incipientem elephantiaſim, antequàm iacta ſint etiam fundamenta: Nitri, aluminis, ſulphuris vini, ceræ, ſingulorum ſextans: picis triens, olei in quo rododaphnæ frutices incocti ſint, libra: ſunt qui ſulphuris ſelibram adiiciant. quibus ad oculos vſque corpus totum, hoc vnguento fuit delibutum, ii intra dies decem, incolumes euaſerunt.

MALAGMA MONOMACHIVM, id eſt, quod vnicè contra noxas pugnat: pollet aduerſum in-

flammationes, & duritias iocineris, lienis, ventris, vteri: ad prętumentes locos, ad ſtrumas, inguinarios panos, tubercula, & (vt ſimplici ratione dicam) duritiã omnem mirum in modum diſcutit. cæterùm commendatur item in inflationibus interaneorum & doloribus.

Continet ſpumæ argenti ſemiſſem, radicis althææ in farinam redactæ quadrantem, adipis anſerini ſeſcunciam, adipis gallini vnciam, farinæ fœnigræci quadrantem, ſeminis lini vnciã, farinæ ſertulæ campanicę ſemiũciã: medullę cerui quadrantẽ, galbani ſextantem, colophoniæ ſextantẽ, olei veteris vncias quindecim, anethi in farinam cõmoliri ſemiunciã, olei chamæmelini quadrãtẽ, veratri candidi drach. tres, ſampſuchi vnciam. in liquorẽ reſoluantur, quæ liqueſcere debent: dein pulueres & farinæ conijciantur.

EX HALICACABO paſtillus, quem VESICARIAM vocauim⁹: ad prægnantes aquâ puſtulas, & epinyctidas efficax: nariũ vlceribus & rimis ſedis, & quibus citra dolorem ducere cicatricẽ placet, auxiliatur: Habet ceruſſæ librã, ſpumæ argenti ſemiſſem: aluminis ſciſſi, corticis halicacabi, atramẽti ſutorii, ſynopidis ſing. ſelibram: quæ aceto excipito.

AREI medicamentũ valet aduerſum ſcabiem, pſoráſque: item ad vlcera quæ ſerpunt vorántque, ad excreſcentẽ carnẽ, vnguiũ reduuias, purulentas aures, vlcera quæ ægrè medentibus cedunt, ſedis rimas & condylomata: Alumen ſciſſile, minium ſynopicũ, gummi, eruginem, gallas, flores punicæ, ſingula paribus modis, aceto excipito. hoc præſenti eſt remedio: contra tamen rimas ſedis, condylomata & nomas aloæ ſemiſſem, croci quadrãtẽ, ſciſſi aluminis, quadrãtẽ, vino excipito,

& in paſtillos cogito : cum paſtilli veniēt in vſum, humor quo diluentur, affectui quadret.

PETRONII arete, obſidentibus acriter magnis doloribus rimarum ſedis & condylomatum, celeriter liberat: Capit ſtimmis, acaciæ, plūbi cremati & eloti, ſing. vncias duas: ſpodii, cyprii, ericæ fructus, aluminis ſciſſi, thuris, atramenti ſutorii, myrrhæ, lachrymæ papaueris, ſingulorum drachmas duodeuiginti: vino excipe & cum ad vſus ventum eſt, paſſo dilue.

MVSAE medicamentum: Aluminis ſciſſilis, aloæ, myrrhæ, atramēti ſutorii (quod chalcanthen græci vocant) croci, ſingulorū vncias duas: florum ſylueſtris punicæ ſemiunciam, melle excipe.

Paſtillus BITYNVS: *nomis, fiſtulis*, & vnguium reduuiis auxilio eſt: cū duplo cerato, ſerpētibus vlceribus,

ignib⁹ ſacris opitulatur: Habet mali corii, gallarũ, ariſtolochiæ, aluminis ſciſsilis, chalciridis, cadmiæ, ſingulorũ drachmas ſex: iridis, ſquãmę ęris ſingulorum drachmas quatuor: atramenti ſutorii, myſis, ſingulorũ drachmas ſex: nitri, thuris, ſingulorum ſiciliquum: chryſocollæ drachmam: aceti, quantum ſufficere putabitur.

P*uluis citra vellicatum errodens*: ſandarachæ, auri pigmenti, ſingulorum ſiciliquus: calcis viuæ, mannę, thuris, ariſtolochiæ, ſingulorum drachmę ſex: pumicis, reſinę, ſingulorum drachmæ quatuor: iridis ſiciliquus. iis in leuiſsimum puluerem redactis, vtere.

P*aſtillus albus dyſentericis cum candido* oui liquore ſubtèr inditur: lachrymæ papaueris ſeſcuncia, tragachantæ ſextãs, ſpumæ argenti quadrans: ſigilli lemnii, amyli, ſingulo-

rum quadrans:cimoliȩ cretȩ triens, decoctum myrti baccarum.

Ad ſanguinis profuſionem puluis: ei per ora venarũ profundatur ſanguis (hȩmorrhoidas grȩci ſolent appellare: hæ velut emortuȩ ſiccantur, & paſſarum vuarum modo, rugoſæ citra vlcerationis ſenſum procidũt) ſeptem dierum ſpacio, medicamen ſuperinductum ſubuenit: condylomatis & fiſtulis illitũ medetur: Habet aridæ fecis vini crematȩ drachmas tres, myſis ſiciliquum: non deſunt qui mannæ thuris binas adiiciant drachmas: quæ perinde atque fex, donec inalbeſcat, vritur.

Aliud medicamentum, quod condylomata reſiccat, & callos, & abſceſſus extenuat: Ceruſſȩ, ſpumȩ argẽti, acatiæ, aluminis ſciſsi, ſingulorum drachmȩ quatuor: plumbi cõbuſti, lapidis hȩmatitis, cadmiæ, auri, ſingulorum ſemiũcia: punicorũ acido-

rum, roſarum, thuris, ſingulorum ſiciliquus: croci drachma: tuſa cretaque pars dimidia, cũ aceto & apollinaris ſucco ſubigitur, vt coaleſcat: et illitis oleo roſaceo manib⁹, in glandes cogitur, & ſubter inditur: altera pars dimidia, quæ fuerit in puluerem redacta, cum roſaceo ſubigitur, & inducta lineo panno, inſeritur.

DE PESSIS.

Peſſus contra vuluæ ſtrãgulatus efficax: Adipis anſerini ſelibra, adipis phaſiani tantundẽ, ceræ ſelibra, croci vncia: ſpicę nardi, amomi, maſtiches, ſingulorũ vncia: opobalſami quadrans, irini ſelibra.

ALTER PESSVS: Ceræ candidæ dodrans: adipis, terebinthinæ, ſingulorum ſelibra: maſtiches, ſtyracis, croci, ſingulorum quadrans: nardini vnguenti ſelibra.

ALIVS peſſus: Styracis ſextãs,

caſię vncia: ſpicę nardi, amomi, croci, maſtiches, ſingulorum vncia: thuris, folii, ſingulorum ſeſcuncia: cerę, olei, ſingulorũ ſeptunx: pinguis anſerini triẽs, adipis phaſiani quadrãs: opobalſami, liliacei olei, amaracini, cyprini, nardini, ſingulorum vncia: irini ſextans. SI cõcitatiores volueris efficere, cardamomi drachmas quatuor, aut vrticæ tãtundem adiicies. detrahere aut adiicere conuenit excalfacientia, temperamentum reliquũque corporis adfectum reſpiciendo.

INSESSVS & peſsi. Si vel viris vel mulierib⁹ genitura profluat, poſt aliam adhibitam diligentiam, inſeſsibus vtẽdum qui habeant decoctum, roſarum, myrti, rubi, lentiſci, & reliquorum, quæ naturam ſibi refrigerandi et aſtringendi vendicarunt: oblinendũ verò abdomen, imus venter, pubes inguinum ten⁹,

acaciâ & hypocyſtide ex vino auſtero, & conſimilibus: item iis, quæ ex palmulis cotoneiſque fiũt, cataplaſmatis: necnon conſimilibus ceratis.

Si vterus inflatione laboret, inſeſſibus eſt vtentum, qui fiunt è decocto ruthæ, pulegii, nepetæ, marrubii, thymi, artemiſiæ, et viſcilaginibus althęæ & conſimilium. foris autem illinere conuenit vnguentum è ſeminibus aut è baccis lauri: vel poly archum cerato, reſolutũ iniicimus.

Peſsi aduerſus vteri inflationem. porrò peſsi ſunt ſubtèr indendi, ex terebinthina, galbano, iride, rutha & hyſſopo: item qui fieri ſolet è rutha, pulegio, nitro, & melle, & bubulo felle: in quorum claſſem adnumeratur, qui ex pinguibus ficis, exemptis granulis ficariis, tritis, pondusculo drachmæ: radice cyclamini pertrita, ſicilici pondo: ſpumę nitri

drachmâ. verum ad fallendam acrimoniam retundendamq́ue, peſſum in lac oportet immergere. CAETERVM vtero aquâ intercutem diſtẽto, poſt impenſam exactè reliquam diligentiam, vtendũ eſt nitro, colocyntide, quæ melle excipiantur, & in peſſo ſubdantur: ſed prius cyprino oleo intingantur.

ALIVS peſſus: Cumini & nitri pares modi, cum melle ſubter in vuluam induntur.

ALIVS: Colocyntidis & ſalis, ſingulorum drachma, pinguis fici carne excepta, vt iuglandis magnitudinem æquet, glandis ceu balani modo ſubiicitur: ſiquidem humorem graue virus olentem extrahit, & eximè opitulatur.

IDEM ſi ſedi admoueatur, alui recremẽta & humorum craſsitudinem eliciet, flatúſque ventre exiget: vterum onere leuat: mulieribus, quę

puſtulas exiguis veſiculis ſimiles aquâ plenas (quas ideo vocãt hydatidas) in vtero contraxerunt, vtendum.

*Menſes deuocant peſſi, ex odoramẽ*tis aut ſanguinẽ educẽtibus (hęmagoga nominãt) inditi: qualis eſt, qui conſtat canabis drachma, chameleę drachmis quatuor, elaterii totidem drachmis, caſiæ ſemiuncia, aluminis ſciſsilis, myſis, ſandarachæ, ſingulorum drachmis tribus: myrrhæ, croci, coſti, ſingulis ſiciliquis: quæ melle colligantur: ſed pridiè compreſſa aluus clyſtere duceda eſt: mox peſſus impellendus: deinde alter peſſus, emolliendi natura præditus, mulcendi gratiâ inſerendus eſt: rurſuq́mue idem prior ſubdendus.

Si vterus inflammatione tentetur, hi peſsi erunt ſuffigendi: Capita papauerum, in paſſo tantiſper de-

coquuntur, dum conſumpta diſtri-buerint, dein tortiuo iure expreſſo & excolato, cerui medulla vel vi-tuli, vel adeps anſerin⁹ pro ratione inſeritur ad vſus.

ALTER peſſus. fœnigręci tuſi et cribrati, terebinthinæ, axungię ſuil-læ, ſingulorum ſemiuncia: roſarum vncia: tuſa papaueris capitula, duo-bus dieb⁹ in paſſo macerãtur: poſt-eà diſcoquuntur, dum reſoluantur in tabem, & humoris ius ad tertias redigatur: expreſsiſque capitibus & abiectis, tortiuum decocti ius exco-latur, additis galbani, myrrhæ, thu-ris, lachrymæ papaueris, ſingulis ſeſ-quidrachmis, & caſiæ tribus drach-mis: iis contritis, tantum decocti in-didiſſe ſatis eſt, quanto poſsint in coalitum melle craſsiorem cõcreſ-cere: mox liquefacta adiiciũtur, œſy-pi, medullæ cerui, pinguis anſerini, ſingulorum ſemiuncia, & exactè

ſubiguntur, dum in vnitatẽ coëant. cùm peſſus ad vſum expetitur, roſaceo dilui debet, & maceratus ſubdi. omni dolori pręſenti eſt remedio: inflãmationibus etiam incandeſcentibus liberat: vteri ſtrãgulatus emẽdat: duritias emollit: & ilico ſomnũ conciliat.

Alius peſſus AVREVS *dictus, contra* inflammationes, quæ mulìebres locos obſident, & cõuerſiões vuluæ inclinatúſue: Habet toſtorum ouorũ luthea ⁎: medullæ cerui ſemiunciam, croci ſiciliquum, œſypi ſiciliquum: ceræ candidę, terebinthinæ, pinguis ãſerini, ſingulas drachmas.

Peſſus ENNEAPHARMACOS, quòd nouem conſtet medicinis, appellatus: prodeſt & infuſione & impoſitu. Ceræ, terebinthinæ, pinguetudinis anſerinæ, adipis bubuli, butyri, medullæ cerui, roſacei, mellis, cumini, pares ſingulorũ portiones:

recentia omnia, in duplici vaſe col-
liquantur.

Peſsi quibus vtendum, dum excan-
deſcens vrget inflammatio. Empla-
ſtrum è ſuccis herbarum, diachylon
nominant, vaſe duplici cum roſa-
ceo miſcetur, & plantaginis ſuccus
vel intubi, vel ſenecionis additur.
SI verò calor ingens vterum ſic in-
feſtet, vt inflammatio igne ſacro de-
flagret (eryſipelatōden græci nomi-
nant phlegmonem) recentia ſolani
folia cum humano lacte trita, impo-
nito. SI in genitalibus locis duri-
cia protuberet, miſturis eſt pugnan-
dū ex fœnigræci, & ſeminis lini, pu-
legii, arthemiſiæ, ſylueſtris cucumis
radicis, & ſabini foliorum, decocto:
cęterùm ſubtèr in vterum dare ſuſi-
num, vel irinum, aut gleucinū, aut
anſerinum adipem, aut gallinaceū
aut ſuillum recētem & inſulſum, cū
aliquo vnguento, vel lacte bubulo,

vel caprillo, cum anſeris adipe: illinere imum vẽtrem pubẽmque conuenit his laxantibus, nitro, abſintioque, poſtremò polyarchio vtendum eſt, & emplaſtro è ſeminibus, aut è baccis lauri. Peſsis quoque pugnãdum eſt, qui mulceant & venarum vteri ſpiracula laxent: quem effectũ optimè prę̨ſtat, tetrapharmacum, aut azanitę̨ emplaſtrum, vel è ſuccis quod diachylôn nominant, ſuſino vel cyprino reſolutum.

Peſſus ad vteri duritias, imbecillitatem, & atrophiam, id eſt, cùm vterus alimenti uim non percipit: eſt & acopos, hoc eſt, laſsitudines diſcutit: Habet irini olei, cyprini, ſuſini, ceræ, ſingulorum libram: mellis libras quinque: malabathrini, nardini, ſingulorum trientem: adipis anſerini quadrantem, medullæ cerui, œſypi, terebinthinę̨, ſingulorum ſeſcunciam.

Alius ad diuturnos vteri affectus: myrrhæ, bdellii, caſiæ, ladani, ſingulorum ſiciliquus: ſpicæ nardi, croci, ſingulorum ſeſquidrachma: ſertulæ campanicæ, vel palmularum carnis * vini dulcis, hemina: ſuſini, roſacei, cyprini, ſingulorũ triens: prius ſicca cum paſſo teruntur: dein vnguentis inſeruntur, & leni igniculo coquuntur: & ad vſum medicamen reconditur.

Ad vteri abſceſſus, qui diſcuti non poſſunt, vtẽtum cataplaſmatis è ſemine lini, fœnigræci, & hordeaceo: inſerere autem oportet, caricas decoctas, & althęæ radicem, & terebinthinam: interdũ quoque columbinum fimum, oleum & mel. Loci iugiter fouendi, ſinúſque perluendi, ſpongiâ decocto horum imbutâ: & fictili ollę (quæ perforatã harundinem habeat, ſpiraculo vaſis accõmodatã, qua vaporem expiret) inſi-

dendum: ac quibus inſidebunt aquę incoctis, ea vim extrahendi poſſideant: qualia ſunt puległiũ, marrubiũ, laurus, ſaluia, arthemiſia, dictamum, centaurium. SI autẽ validior dolor exiſtat, capita papaueris adiicienda: imo vẽtri caricę pingues, ex terebinthina, reſina & nitro, imponendę. Peſsis quoque pugnandum, qui conſtent, caricarũ, anſerini pinguis, irini, ſingulis ſiciliquis: terebinthinę, cerę ſingulis drachmis: ruthę ſeſquiſcrupulo, iridis obulo: nitri myrrhæ, ſing. binis obolis. vtẽdum autẽ caricarũ vice, paſsis vuis, auxiliatur quoq; antidotum, cyphoides & enneapharmacũ, polyarchiũque malagma, dilutũ ſuſino vel telino vel aliquo conſimili. QVANDO autem rupto vomice, emiſſario puꝛum emanat pus, roſaceum erit infundendũ vel tetrapharmacum ex butyro, & roſaceo: vel roſaceũ cum

ſanguinariæ herbæ, vel plantaginis ſucco. SI vero ſanies effluat, graue olens, tãquam ab vlceratiõe fluxioni obnoxia, vel nomis profecta, adſtringentius eſſe debet, quod ſubter in vuluã inditur: quale decoctũ habetur roſarum, vel palmularum, vel lenticulæ cum malicorio. AT ſi inæquabilis proluuies exeat, locos oportet fouere, & inſeſsib⁹ vti ex hydromelite, in quo abſintiũ, aut marrubium, aut eruum, aut lẽticula decocta ſit. clyſtere oriculario, ptiſanæ cremorẽ cũ melle exiguo & roſaceo, ſuffundere. SI quæ profluit illuuies, plane grauiter olet, ex mulſo vino vuluæ clyſter indendus: & hoc tantiſper faciendũ, dum iis viciis perfectè liberentur. SI efferatur vlcus, ita vt paſcat & exedat, continenter equinum lac, clyſteri ſuffundendum eſt, aut aſininũ, vel quodcumque, quod præſto adfuerit: mo-

dò recens ſit & coctum: ſed duabus lactis heminis, mellis acetabulũ immiſcuiſſe ſatis eſt: dein iris ſemiuncia reſpergẽda: ſic & excalfacere & frequenter die conuenit infundere, vel lentis lomentum ex melle, vel oleæ folia cum melle & vino trita, ſupponere: aut amaros lupinos ex melle ſubdere, vel medicamen ex hordeo: cuius admotu, vlcera vuluæ citatricem ducunt.

Ex *hordeo medicamen cicatricem* obducens: hordei cremati & in farinam detriti, ſpumæ argenti, ceruſſæ elotæ, ſingulorum pondo: pinguedinis anſerinæ, pondo quatuor: caprini adipis trepondo, myrrhini dupõdium, mellis deſpumati ſemiſſem, terebinthinæ trientem. efficaciter ambuſtis illinitur, atque genitalium vlceribus.

Si venarum ora ſanguinem fundunt (hęmorroida græci nominãt) man-

dragorę ſuccus, alumen rotundum, acatia, ſingula inſtar drachmarum duarum, vino trita excipiũtur, & in paſtillos colliguntur. vtitor perfuſis vino locis.

ALIAS cicutæ ſuccus, appolinaris, alumẽ ſciſsille, ſingulatim binis drach. ſinapis drach. ſandycis drac. ex vino formantur in paſtillos.

ALIAS ceruſſæ, ſpumæ argenti, plumbi cremati et eloti, ſucci hypocyſtidis, portiones ęquæ excipiũtur ſucco cicutæ, et ex vino in vſum promuntur. itidem iis vtere, quæ cõtra ſanguinis è ſede profuſionem, perſcripta ſunt.

LVCII medicamentum, pollet aduerſus ſedis inflammationes, condylomata & genitalium rimas, inflammatione cõflictatas: ad glandis coronam, & præputium efficax habetur: Recipit cæruſſæ quincũcem, ſpumæ argẽti lotæ ſextantem ſemi-

unciam, recrementi plumbi (quod vocant ſcoriam) eloti, aluminis ſciſſi, thuris, ſingulorum ſextantem: vino albo intrita miſces, myrtino vel roſaceo cerato, & vteris. efficacem exhibet effectum ad vlcera ſedis ſordida, quæ linimentis inditis non poſſunt purgari: & ad ea quæ in nomas exaſperantur.

ALIVD contra ſedis rimas (quas appellant ragadas) & condylomata. Cadmiæ crematæ & elotæ, ceruſſæ elotæ, ſpumæ argenti elotæ, ſinguolrum ſextãs : ceræ quadrans, ouorum toſtorum duo luthea, ſapæ hemina, roſacei tantundem : vtendum cùm res poſtulat. Heximium medicamentũ ad vetuſta vitia. conſimiliter & collyria ex aſtere attico aut thure aut conſimilium aliquo, ſi ſucco apollinaris herbę & ſapa prius diluta, ſub hæc roſacei quantum erit ſatis accipiant, donec ſtrigmẽti

craſſitudinẽ colligant: ſed anũ continuò detinendam admoneo.

AD VETVSTAS VERRVCAS, quas myrmecias adpellãt. Sulphuris ignem non experti, ſandarachæ, ſutorii atramenti, pares ſingulorum portiones, ex aceto oblitæ. addidimus quoque elaterium, & tum mirum in modum emendauit & ſeſſiles & penſiles verrucas: turgentes prægnantéſq; ſanguine venas ſedis, quas appellant hæmorrhoidas, obliterat: Mororum ſeſcuncia, chalcitidis tantundem, lapides mediaci ſexaginta vnus, pennarum corui ſcrupuli viginti. ſumma pennarum torrefacta, & in farinam trita, vino cũ reliquis omnibus excipiuntur, vt craſſamẽto ſtrigmẽtũ ęquẽt: pręſenti quoque auxilio eſt, rimis in pręputio, & incipientibus, & inueteratis: propter lotiũ, quod in ſtillicidio, inter glandẽ & præputium detinetur.

DE COMPOSITORVM OLEORVM VIRIbus & ratione.

Sermonem de oleorum compoſitione, reliquis non minùs vtilē iis qui viā ac rationē medendi ſequuntur, iam vt nihil in hac parte per omnia ratio medica proficiſcens, deſiderare poſsit, exponemus. Quēadmodùm autem à iam dictis, occaſiones colligēs, potes alia quoque conſimilia condere, & in alia incidens medicamenta, ſcire vales, qua vi polleant, & quibus adfectibus magis cōgruant. ad hunc ſane modum ratione, & præceptis, quibus oleorū compoſitiones cōtinentur, expoſitis, & in opportuniſſima verba collectis, dicam te ex iis quæ ſtatim memoriæ prodentur, adiutū & alia cōponere.

Proinde ab nardino præcioſiore aliis vt videtur, oleis, mentionē auſpicabimur: deīceps & reliqua memoriæ trademus, quæcunque nobis magis

exploraта erunt.

NARDINVM igitur oleum excalfacit, & adſtringit. ideo iis auxiliatur, quæ adſtrictionem, & calorem deſiderant, id eſt, ſtomachicis, cœliacis, deſtillationi & thoracis vitio obnoxiis, & ſuſpirioſis. miſcetur quoque in emplaſtrorum compoſitionibus. Ratio ita ſe habet: Olei trepondo: inulæ, xylaloæ, iridis, foliorum myricæ, ariſtolochiæ, arboris thuriferæ, frondium lauri, caſiæ, xylocaſiæ, iunci odorati, coſti, amomi, ſtyracis, myrrhæ, cardamomi, garyophyllorum, hali, ladani, aſari, zarnabi, myrobalani, fructus balſami, terebinthinæ, ſingulorum ſextula: aſpalathi, piperis, cinamomi, ſingulorum duella: cyperi, xylobalſami, folii, ſpicæ nardi celticę, & ligni cinamomi, bochi, ſingulorum ſeſquiſextula: balſami ſcrupuli duo: myrti ſiccorum foliorum, ca

ſiæ, ſingulorum vncia: frondium lauri ſextans: vini odorati modus, qui ſufficere videbitur.

GLEVCINVM oleũ, valet contra horrores febrium, & neruorum adfectus: Olei porrorum libræ tres, vini veteris cadi quatuor, muſti dupondius: arthemiſiæ, cyperi, piperis, ſphagani, bdellii, iridis, fructus balſami, ariſtolochiæ longæ, ſingulorum ſemiuncia: ſtyracis, ladani, croci, opopanacis, cardamomi, amomi, ſertulæ campanæ, roſarum aridarum, ſampſuchi, malabathri, ſingulorũ ſeſcuncia: aſpalathi, roriſmarini, thuris, calami odorati, caſiæ nigræ, coſti, nardi celticæ, ſpathæ palmarum (quæ eſt inuolucrum fruſtus palmę adhuc florentis) ſpathophœnicon græci nominant, ſingulorum ſelibra: camborũ, qui baccæ ſunt myrti ſeſcuncia, helenii libra: Ratio cõcinnandi

hæc eſt: virentibus in mortario con fractis, oleum & muſtum cũ vetere vino coniiciuntur: completur oleo dimidium vaſis, aut vino vetere, reliquúmque muſto, quod mediam olei menſuram pendat: ea diebus quinque macerantur: poſteà tantiſper coquuntur, dum muſtum & vinum vetus, ignis feruore abſumantur: & colato liquore abiiciantur herbæ: reſarciundæque iniectorum iacturæ, quod remanſerat olei, muſtúmque cum radicibus, præcocto oleo cæteríſque tuſis cretíſque cribro denſiore, & ſubactis atque ad vnitatem redactis, diebus quinque madere ſinuntur: rurſúſque coquuntur, dum muſtum totum abſumatur: colatáque, ſenis diebus ita ſinuntur: deinde colo tranſfuſum oleum, vaſe vitreo reconditur.

CYPRINVM oleum, facultatem

obtinet calfaciendi: vuluæ & neruorum adfectus corrigit: laterum doloribus illitum auxiliatur: item lienoſis, cum exiguo aceto illinitur: miſcetur ceratis & malagmatis: opiſthotonicis, anginâ laborantibus, ſuccurrit: inguinum inflammationibus illitum remedio eſt: iis qui ab laſſitudine febrim conceperunt, præſentiſsimo remedio illinitur: foliorum citri, cyperi, iridis, ſaluiæ, ſampſuchi, cumini ethiopici, myrrhæ, ſtyracis, maſtiches, ſingulorum quadrans: dendrolibani, ariſtolochiæ, ſeminis amæi, ligni balſami, xylocaſiæ, ſingulorum triens: inulæ, aſpalathi, florum liguſtri (qui græcis cyprus dicitur) ſingulorum ſelibra: violarum vncia, cupreſſi ſextans, lauri foliorum ſelibra, ruthæ ſextans aut ſelibra, lachrymæ panacis

ſextans aut quadrans, olei metreta vna: hæc vini veteris, & adſtringentis, tribus metretis præmacerata, cum oleo tribus horis decoquũtur, folia citri, dendrolibanum, frondes lauri cyperus, inula, aſpalathus, ariſtolochia, iris, ſaluia, ammæi ſemen, rutha, cypreſſus: & deterſis manuali ſcopula ſordibus, herbæ proiiciũtur: oleo reliqua, ſuprà ſcriptis mandata, coniiciuntur.

SYCIONIVM oleum calfacit, diſcutit mollítque: floris roriſmarini, pyrethri, euphorbii, agarici, caſtorii, nitri, ſingulorum quadrans: radicis ſylueſtris cucumeris, libræ duæ: olei viníque, quantum ſatis eſſe putabitur.

ROSACEVM oleum, refrigerat, & adſtringit: inflammationibus, & ex aceto phrenitidi præſidio eſt, capiti illitum: Rubrarum roſarum detractis vnguibus, & noctu diúque

in omphacino oleo decoctarũ, ſeſquilibram: operculato vaſe, diebus quadraginta inſolato. hoc, potu ventrem reſoluit, æſtuantem ſtomachum reſtinguit: vlcera caua nutrit: ad inflammationes vteri, cum melle: & eroſiones inteſtinorum, ex ſalis momento, clyſteribus inditur: dolor dentium eo efficaciter colluitur.

ANETHINVN oleum, calidũ, illitu medetur horroribus certo circuitu remeantibus: laſſitudines diſcutit: dolores articularios ſubleuat: vteri duritias emollit, ſubter inditum: Anethum viride, noctu diúque flacceſcens, inſtar vnciæ demergitur in olei dulcis ſeſquilibram: & operto vaſe quadraginta dies inſolatur.

CHAMAEMELINVM oleum, illitum per ſe vel cum temperato calore, rarefacit, lõgas maximè febres

diſcutit: quod ſi ex mero calido, dolores omnium corporis membrorũ illitu leuat: Chamęmeli flores lutei, ſine ambientibus candidis foliis, pondere ſextantis, in libram olei demerguntur, & vitreo vaſe, linteolo cooperto, quadraginta dies ſole ſinuntur illuſtrari.

CRINELAION, id eſt, è lilio oleum, muliebribus vitiis congruit: vlcera capitis manantia, furfures, varos & feruidas eruptiones illitu emendat: & vitia à frigore contracta ſanat, omnem diſcutit inflammationem, cum croco perunctum: potum, deiectionem bilis molitur: ſtomacho inimicum, & nauſeam parit. foliorum lilii detractis vnguibus imis, ſextans: dulcis olei libræ tres: tribus inſolantur diebus: deinde prioribus eiectis, noua coniiciuntur folia: mox iterũ exacto triduo, induntur alia: ter hoc opus

obeundum. Hoc oleum, tepefacien tem ſibi naturam vendicat.

RVTACEVM oleum, calfacit & reſiccat: quare deſtillationibus auxiliatur: doloribus cùm thoracis tum reliquarum partium quæ vim caloris deſiderent, remedio eſt: Comarum ruthæ, & foliorum diu nocṫúque decoctorum, vncia: olei libra, anethini modo, ſoli exponitur.

VIOLACEVM oleum, refrigerat: incandeſcentibus inflammationum feruoribus, vtile eſt: violarum quadrans, olei libræ duæ.

MYRTEVM oleum, refrigerat & adſtringit: ideóque cœliacis adfectibus ſubuenit: ſanat igne ambuſta: puſtulas erumpentes illitu emendat: attritus hyeme concitatos & intertrigines, illitum corrigit: ſedis rimas, condylomata,

laxatos artus, per ſanat, & ſudores coërcet: foliorum myrti recentium vncia, teritur, & in olei omphacini ſextarium mergitur, & vt cætera factitatur.

MELINVM oleum, adſtringit: ideo ſtomachi & iocineris imbecillitatibus, ventris defluxionibus accommodatum eſt: Malorum cotoneorum exemptâ medullâ, ſelibra: olei omphacini ſextarius. mala particulatim tunduntur, & in oleum demerſa, quadraginta dies inſolantur.

IRINVM oleum, calfacit, emollit, roborat: Aſpalathi, iridis, baccularum viticis, piperis, inulæ, ſingulorum libram: Iachrymæ panacis, iunci odorati, ſingulorum vnciam: anchuſæ duellam, ſcrupulos duos: caſiæ duellam, olei quantum videbitur eſſe ſatis.

MASTICHINVM oleum, leui-

ter calfacit, ſed plus adſtringit: cœliacis, ſtomachicis, dyſentericíſque habetur ſalutare: vitia, quæ ſunt in facie, illitum delet, & colorem cutis commendat: Maſtichæ vncia, omphacini olei ſeſquilibra, decoquuntur in vaſe duplici. Ratio compoſiti maſtichini ita habet. olei libræ ſeptuaginta, xylobalſami libræ decē, iunci odorati libræ quinque, xylomaſtichæ libræ octo, terebinthinæ trepondo, comarū abſintii libra, vini odorati libræ quindecim. arida vino macerātur, & ante triduum oleo & vino miſcentur: mox ſex oras coquuntur: tum maſtiche & terebinthina exactè liquefacta, coniiciuntur: colatáque & refrigerata, in vas tranſfunduntur.

LAVRINI componendi ratio: olei è drupis expreſſi, libræ ſeptem & ſemis: baccarum lauri maturarū, ſeſquilibra: cōmiſtis & molitis oleū

excernitur. QVIDAM baccas lauri ſolùm citra miſtionem aliam moliunt, & ita prelo vel fiſco, oleum exprimunt. hoc autem merũ eſt & ſyncerum. laurinum excalfacit vehemẽter, & emollit: ita vt ii, qui ſcabie ſcatẽt, & aſperis impetiginibus obſidentur, illiti in balineo, perſanentur. Sed eo cõuenit abſtinere, lichenibus & pſoris, inflammationem minantibus: in calidis quoque tẽperaturis: & bilioſis: ſiquidem frigidis corporib⁹, humidis & pituitoſis cõgruit: item iis, quorũ articuli algoribus, aut perfrictione affliguntur: iſchiadicis ſubſidio eſt: vermes & pediculos enecat. furfures capitis emẽdat: alopetas & ophiaſes corrigit. vſus eius, in lauacro nitri: poſteà detergere oportet vino & melle, & fœnigręci farinâ. ſed cauendum eſt, ne capiti calorem ſentienti, laurinum hoc oleum admoueatur.

OMPHACINVM oleum, quod acerbis oleis exprimitur: quod OMOTRIBES nominãt, ſtomacho amicum propter adſtrictoriam vim: prægnantes gingiuas cohibet, illitum: contra letifera venena datur, continuè potum, & vomitu redditum: decoctum verò cum rutha, torminoſis præbetur: longis febribus commodiſſimè delinitur.

AMYGDALINVM oleum prodeſt aduerſum inflãmationes vteri, conuerſiones, occluſionéſque: item ad ſtrangulatus eorundẽ locorũ, infuſum: doloribus capitis, inſtillatũ medetur: auriũ grauitatem, ſonitus, ſtridores & ſibilos diſcutit: renũ vitio & vrinę difficultate laborãtibus, calculoſis, viſcerum tormentis, iocineroſis, ſuſpirioſis, lienoſis, ſorptum ſubuenit: neuos & maculas à facie tollit & cutem erugat reliquáque eius emaculat labem, cum radice lilii, melle roſaceóque, tanquàm

cerato, permiſtum: oculorum abolet hebetudines: manantia capitis vlcera, furfuréſque, ex vino detergit: hoc aliqui METOPIVM vocant. ratio eius talis. Amygdalæ amaræ chœnices quatuor, purgatas & exiccatas, piſtillo ligneo in mortariũ collatas, leuiter cõtunde, quoad maſſa fiat: cui aquæ feruentis heminas duas affuſas ſemihorã dimitte: poſteà vehementiùs iterum tunde: deinde ad tabellam premens, tortiuum cremorem excipe: & quod pingue digitis adhæſit, in cornicula diffunde: rurſúſque in id, quod expreſſeris, heminam aquæ vnam infunde: & ſpatio, vt combibat, interpoſito, iterum exprime, formâ qua prius. quatuor chœnices, heminam conficiunt.

Chœnices quatuor.

BALANINVM ſimili ratione cõficitur: repurgat maculas, varos, lentigines, fucos, cicatricum nigri-

cias:aluũ reſoluit, ſed ſtomacho aduerſatur: dolores auriũ emẽdat: item ſi ſonant aures vel ſtrepitum aut ſibilum elidunt, cum adipe infuſum anſerino auxiliatur.

LENTISCINVM, ex maturis lentiſci fructibus, eodem more conſtruitur: quod ſcabiem iumentorum canúmque ſanat: peſſo acopo lepricis additur: eo vtuntur ad ſudores cohibendos.

SESAMINVM, è ſeſamo ſimili ratione cum ſuperioribus conditur.

CARYINVM, è iuglande nuce ſimili ratione conficitur: pollet ad eadem atque balaninum.

HYOSCYAMINVM, ita fit è ſemine apollinaris herbæ, quam vocauimus hyoſcyamum: aurium dolores ſanat: peſsis adiicitur emolliẽtibus.

GNIDIINVM, ſimiliter è grano fit noĩs ſui: vis eius, aluũ reſoluere.

CNICINVM fingitur ad eundẽ modũ: proficeret ad eadem ad quæ cnidiinũ, niſi paulo eſſet infirmius.

RAPHANINVM, ſimili modo cõponitur, è ſemine radicis. phtiria ſes valetudine contractas, finit: ſcabricias cutis in facie diſcutit.

MELANTHIINVM, eandẽ vim & cõcinnandi rationem obtinet.

SINAPINVM paratur, ſinapi fracto, aqua feruẽti perfuſo: dein additur oleum, & ſimul exprimitur fa cit ad inueteratos dolores, ex alto id, quod infeſtat, euocans.

CICINVM oleũ facito ad hũc modum: ricinos eius maturos refrigeratos, quot putabis huic rei ſatis eſſe, in ſolem cõferto: expaſſóſque, vuarũ more in tabulatis explicitarum, ſternito vt perareſcant, & tantiſper contineto, dum inueſtiẽs cortex ſponte decidat: tum carnes eorũ collectas, & in pilam iniectas, dili-

genter tundito, & in lebetem plumbatum, aquam cõtinẽtem cũ vino, ſubiecto igni feruefacito: vbi ſuccũ omnẽ reddiderint, ignẽ ſubtrahito: atque oleum omne, quod innatat, in parua colligẽs cornua, tollito, & ita recondito. ALIQVI, vbi habũdat vſus eius, aliter tẽperant: repurgatos ricinos ad truſatiles molas cõferunt, vt probè ac diligẽter molãtur: molitóſque, in ſportulam coniiciunt: deinde machinamẽtis, cremorem omnẽ exprimunt: ricini autem maturi ſunt, cum inuolucris ipſos cingentib9 deſtituuntur. Prodeſt autem cicinũ oleum, pſoris, vlceribus capitis erũpentibus, ſedis inflãmationibus, vuluis, quæ occluſæ conuerſęque obſtrangulãt, cicatricibus fœdis, auriũ doloribus: additum in emplaſtra, affect9 eorũ accẽdit: potu aluũ ciet, quæ aquis grauatur: lũbricos, inteſtina occupantes, depellit.

TELINI olei conficiēdi ratio. fœnigręci pondo quinque, olei librę octo, calami libra, iunci trianguli dupondius: diebus ſeptem in oleo macerantur: cotidie ter agitantur, deinde premuntur. oleúmque reponitur: QVIDAM vice calami, cardamomum addere malunt: & xilo balſamum, loco iunci triāguli. ſunt qui oleum iis anteà caſtigent: poſteà fœnumgræcum in eo madefaciant exprimántque. vis ei emollire abſceſſus, & concoquere: ad omnes vuluæ duritias maximè conuenit: fœminis quę difficilè pariant, cùm loci profluuio vehementi obaruerint, infuſu ſuccurrit: collectionib⁹ ſedis medetur: in teneſmo, ex inferiori parte ſubditur vtiliter: furfures & vlcera in capite manantia emendat: ambuſta & perniones, cum cera diſcutit: aſpredines in facie decolores abolet pigmentis additur [quibus fœminæ

faciei vitium occulunt, & pallorem nitore mentiuntur] probatur quod ſiliculam non magnoperè redoleat.

SAMPSVCHINVM ita conficitur: ſerpilli, caſię, abrothani, ſiſymbrii floris, myrti foliorum, ſampſuchi, ſingulorum modus pro viribus eorum capitur. omnia hæc pariter tunduntur: omphacini olei tantum adiicitur, vt adfuſum vim & efficaciam, eorum quæ macerantur, nõ obliteret: quatriduum macerantur, opus eſt: dein exprimuntur: iterúmque pari eorundem recentium menſurâ, & eodem tẽporis ſpacio, in eodem oleo macerantur, et vbi fuerint expreſſa, adimuntur, hac ratione cõficiundi euadit validius: vis ei, excalfactoria, acris, extenuatoria, fœminarum noxis, ſiue contractio ſiue conuerſio vuluæ fuerit, auxilio eſt: menſes ſecundaſque pellit: exanimatas vteri ſtrangulatu, recreat: lumborũ

inguinũque dolores mulcet: vſus ei⁹ ex melle cõmendatior, quoniã vehemẽti adſtrictione, locos indurat: laſsitudines illitũ diſcutit: cataplaſmatis, ad opiſthotonum vtiliter adiicitur: item ad alios quoſcunque conuulſos.

METOPINVM nominatur, ob magnam galbani cõmiſtionem: lingnũ enim, ex quo galbanũ naſcitur, metopon ſolet vocari: Conſtat amygdalis amaris, oleo omphacino, cardamomo, lentiſco, melle, vino, myrrha, ſemine balſami, galbano & reſina: vehemẽter excalfacit, cõburit: venarium ſpiracula laxat: extrahit, & purgat vlcera: neruis pręciſis & muſculis prodeſt: iis quorum in ſcroto iners humor concreuit, auxilio eſt: ſimúlque exedẽtibus medicamentis imponitur: malagmatis, & ceratis, neruorum rigorib⁹, opiſthotonicis, & conuulſis medetur: ſudo-

res ciet, vuluas aperit, & duritias earũ placat: omnino vſus eius emolliendo eſt.

MENDESIVM, ex oleo balanino, myrrha, & caſia, et reſina conficitur. vtilitas eius, quæ metopii, tantùm ignauior.

STACTE, pinguitudo eſt recẽtis myrrhę, cum aqua modica contuſę, & per machinas expreſſæ. cõmendatiſsima, quæ olei expers eſt.

En tibi ſufficienter oleorũ expoſitã rationem: vnde, ſi tibi ſit in animo, rudimẽtis acceptis, alia componere poſſes.

DE MORSIBVS VENENATORVM ET rabidorum.

N*unc verò, quod nouiſſimũ fiat. ſed* non minus vtile, de venenatis diffe rentes, quæ decent, cœptam abſoluemus pollicitationem.

DE RABIOSO CANE.

*Auſpiciũ igitur pollicitationis à ca-*ne capere voluimus, quod animal id familiare homini ac vernaculũ eſt: Poſteà de reliquis quæ venenato morſu ſequiunt, diſſerem⁹. in rabiem igitur aguntur plurimum canes, cũ æſtas maximis ardoribus deflagrat: nonnumquam, cũ hyems gelicidiis vel algoribus riget. In rabiem efferati, cibos & potus auerſantur, largá pituitam ſpumoſamque ore et naribus profundũt toruis intuentur oculis: ſtrigoſum corpus, & ſolito compreſsius conſpicitur: adſultant ſine latratu: & nullo diſcrimine beluas et homines, notos iuxtà ignotóſque morſu adoriuntur. A morſu ſtatim nihil moleſtiæ preterquam merus è vulnere dolor ſentitur: ſed proceſſu vitium creatur, quod ab aquę pauore, hydrophobicum adpellatur. Accidit autem cum neruorum diſten-

tione,ac totiꝰ corporis rubore: prę-
ſertim faciei, maximéque tū ſudori-
bus ac faſtidio horrens aquam inter
ęſtuat. Alii tenebras quærunt: Alii
triſtitiâ mœroréq; cōtabeſcūt: Alii
canum ritu delatrant, & obuium
quemque dentibus appetūt, demor
dentéſque conſimilē moliūtur per-
niciem. CVRATIO, quę ad morſus
canis pertinet, peculiaris, eſt medi-
camē è cancris fluuiatilibꝰ. quod cō
ſtat parte vna miſtę radicis gētianæ,
et partibus duabꝰ cineris crematorū
cancrorū: de quo diximꝰ anteà cum
de medicamētis diſſererem ꝰ, quę ad
uerſus venenatos ictus probantur.
Illinc de omni medicamīe cōdiſcas
licebit, quod impreſsis vene natorū
ictibus dicatū ſit. Nec verò timenda
æquè ſunt ampla rabioſorū anima-
lium vulnera, quàm quæ puſilla vi-
deantur, & dilaniatiunculis ſimilia:
quoniā è magnis vulneribus erum-

pens copioſè ſãguis, veneni partem aliquã eluit: in exilioribus hoc contingere non poteſt. quoties vulnera maiuſculè hiant, abſcedentes carnes ſecari oportet, & labiorũ margines ſcalpelli acie circunfodi. Quæ verò altiora ſunt, lacerationibus purgãda, vt excitata ſanguinis ꝓfuſio, venenũ remoretur, & ne vitalia petere poſsit. cucurbitulæ, ſi cum multa flãma agglutinatę figantur, id iuuamenti præſtant, vt veneficam vim eliciant. lõgè efficaciſsima in venenatis morſibus eſt vſtio: Quippe quum ſuperueniẽs validior ignis natura impedimẽto eſt, quò minus arbitrio ſuo ſerpens venenũ penitiùs commeet peruadátque vltra: ſimul verò pars eius aliqua intercepta, ſiſtitur, quæ non mediocre curationi futuræ iacit fundamentũ: modò diu patens vlcus dehiſcat, neque citò eius oræ coaleſcant: in quo ꝓuiden-

dum eſt, vt cruſtæ labātur caducæ, ne hiatus vlceris celeriùs quàm par ſit, occluſus coēat: prę̃ſtāt hęc ſalſamenta impoſita, & intritæ alliorum ſpicę cepę́que: item ſuccus cyrenaicus, grana quoque tritici vel manſa vel integra. quòd ſi, vt ſœpè ſolet fieri, cicatrices anticipent, priùs obductæ vulneri quàm legitimi dies accedant, cicatricoſa pars adacta manu redulceranda, ablatis circùm carnibus, diſſectiſq́; ferro: & repetito igni vulnus refricandū, cogendúmque, iterum dehiſcere. poſt verò certum preſcriptúmque dierū numerū, trahere cicatricē et conſolideſcere permittitur: ſed emplaſtro, cui nomen eſt à ſalibus, dialôn, regionem illam omnem cōprehendimus: dein intra paucos dies ſinapi excitato rubore locum exulceramus. Quātum pertinet ad rationē viuēdi, alliū, cepas, et porros eſſe prodeſt: & vinū vetus

meraciùs bibere: quoniam hęc tardè conficiũtur, et abolẽtur: argumẽto, quòd qualitas eorũ aliquot ; dies mã ſitat, quando tabe illa nõ vincãtur, neque pmutentur: ſed occupent ſuâ vi & ex aduerſo pugnent. vtiliter & antidota miniſtrãtur, pręſertim quę odorib⁹ multis cõponi ſolẽt: etenim odoramẽta oĩa, ſuapte naturâ difficilè corruptiõis labẽ immutationẽque ſentiunt: proinde vis eorum in corporibus diutiſsimè continetur. ſcitu tamen dignũ eſt, horrorẽ, aut metũ aquæ, nullum pręſcriptum cõſtitutúmque tẽpus habere, quo ſoleat erumpere: ſed plurimũ à quadrageſimo die: ſin negligentes ſiue remedia differentes aggreditur, interdũ exacto ſemeſtri cõtigit aquæ metũ obuiam ſeſe obtuliſſe: plerumque poſt annum prodiiſſe: quæ omnia vidimus. tradiderunt aliqui pauorem aquæ ſeptimo demũ anno, quoſdam

corripuiſſe. porrò cibi acrimoniâ præditi & meracæ potiones, nullo non die ad reſtinguendum & hebetandum acumen veneni ſumantur. deſudatio, quæ cibum antecedat & ſequatur, excitanda erit: picatione (quam dropaciſmũ nominãt) & ſinapiſmo, vniuerſo corpore et particulatim vtendũ, ſed omniũ nobiliſſimũ eſt, elleboriſmus, & potio hieræ diacolocyntidos vocatæ, data: item lac ſciſsile: quæ tam excernẽdi effectu valent quàm remorandi, ne labes illa peſtilens in corpus mergi properet. ſed de iis hactenus: nunc reliqua ſubiiciemus.

SI PHALANgium morſu nocuit, locus rubore ſuffunditur, & punctiunculas oſtendit: ſed neque tumore ſuccreſcit, neque calore multo cingitur: ſed modicè rubet, & frigidus exaduerſo ſentitur. Comitatur tremor toto corpore, & diſtentio

poplitum & inguinum, cõuulſioni non diſsimilis: circa lũbos collectio: crebra vrinæ eiiciundę cupiditas: difficilis & tarda recrementorũ vẽtris excretio: ſudor frigidus, omnib' ſummę cutis ſpiraculis profunditur: lachrymæ oculis exciũtur, qui offuſâ etiã caligine hallucinãtur. I I S cinis ficulneus, adiecto ſale, ex vino: aut radix punicæ ſylueſtris, trita: aut ariſtolochia, cum hordei farina aceti hymbre conſperſa, vtiliter imponitur: marinâ quoque vlcus fouendum, aut apiaſtri ſeu citraginis decocto: cuius folia etiam lita proderunt: tum ſæpè homo demittendus eſt in ſolium, propinandũque ei ſemẽ abrothani, aniſum, ariſtolochia, cicer ſylueſtre, cuminum ethiopicum, fructus cedri contritus, cortex platani, ſemen trifolii, ſingulorũ ſiciliquus, in vini hemina. tradunt aliqui expreſſum cãcris fluuiatilibus

ſuccum, lacte addito & apii ſemine, illa moleſtia continuâ liberare.

Ictibus VESPARVM & APVM illita malua ſubuenit: itē ordeacea farina cū aceto: aut ſi ficularū lac morſib' inſtilletur: aut ſi muriâ ſiue ſalſugine, vel mari foueris, occurritur.

De morſus à SCOLOPENDRA locus ābitu colliueſcit, & putreſcēs eroditur: interdū feculētus apparet: rarū viſu eſt, vt rubore perfundatur: exulceratur autē ſponte ſua, ab ipſo morſu ducēs initium: eáque exulceratio laborioſa, & propemodū intolerabilis efficitur: prçter hæc prurigines toto corpore ſentiūtur. SVPER vulnus ſcolopendræ iniiciendus eſt cum aceto ſal infriatus, aut rutha ſylueſtris in farinā digeſta: locus aceto nō inſulſo & acida muria foueri debet. potio ſalutaris, ariſtolochia in vino, aut ſerpillū, aut nepeta, aut ſylueſtris rutha.

SI SCORPIVS nocuit, continuò vulnus inflãmatione cingitur: dureſcit, rubet, & liuore ſugillatur, atque dolorem adfert: alternis vicib⁹, modò ardore deflagrat, modò frigus experitur: iam vexatio repentina & inſtabilis viciſsim modò vehemẽs, modò languida, conſequitur ſudor, horroris ſenſus, ac tremor: extrema corporis frigent: inguina ſubrigun-tur: tubercula in ſede proſiliunt: inhorreſcunt pili: pallor ora decolorat: dolores cute ſummâ quaſi conpunctis aculeo formicant. IIS medetur lac è ficu vulneribus inſtillatum: qui icit, ſcorpio tritus, & percuſſo loco adpoſitus, tanquam iniuriæ ſuæ vindex, quam intulit perniciem, ſuo corpore luit dominãte illa rerũ deſsidentia, quam antipathiam vocant. prodeſt & ſulphur viuum, reſinâ terebinthinâ exceptum: item galbanũ ſplenii more extenſum, &

loco inductũ, leuabit. calamintha trita & illita, & farina hordeacea ex vino parata, in decocto ruthæ: ſemen quoque trifolii herbæ tritum & adiectum, opem adfert. vtendum & potionibus mali terrę cum vino, & gentianâ, & pulegio, & baccis lauri, & calamintha cũ poſca. Commendatur vſus balnei frequens, cum euocatione ſudoris, & potione vini diluta.

Morſum PASTINACE MARINAE comitantur confeſtim inextricabiles penè dolores: neruorũ diſtentiones, aſſiduæ moleſtiæ, languores, mentis inſultus: poſthæc, vocis priuatio, oculorum caligo: ipſe verò locus, qui plagam accepit, in circuitu cum vicinia nigricat: & ita obſtupeſcit, vt tangentem non ſentiat: & ſi quis ipſum preſſerit, ſanies ex ipſa nigra craſſaque; pariter, & graue olens, excernetur.

IVVABVNT in hoc adfectu et omnia quæ contra morſum viperę mōſtrabimus: adhæc in potu datur abſintium, ſaluia, ſulphur cum aceto tritum: ipſúmque animal, quod percuſsit, diſſectum exenteratúmque, & ſupra vulnꝰ impoſitum, ſuo medetur veneficio.

MVRIS ARANEI morſum arguit, locum ambiens inflammatio: atra puſtula & extuberans, aquoſáque, ſanie prægnans: & partes omnes vicinæ liuent: verùm cúm puſtula diſsilit, hulcus depaſcens ſuccedit, non adſimile iis, quæ ſerpendo corpus exedunt: cum et tormina inteſtinorum ſuccedũt, & vrinę difficultates, & frigidę corporis aſpergines. IIS galbanũ ex aceto tritum, inſtar ſplenii, vulneri inductum cũ aceto, auxiliatur: item ordeacea farina, cum aceto mulſo illita. ipſe mus quoque, qui morſum intulit,

diuulſus & impoſit⁹, ſui morſus diluit veneficium. vtiliter quoque tuſum alliũ illinitur. inter auxilia eſt, aquâ feruenti locum fouiſſe. Abrothanum verò decoctũ, in vino potum, medetur. laudantur ſerpillum, & galbanum, & eruca, vino diluta.

VIPERARVM veneno tumẽt corpora, vehemẽtèrque veluti ſtrigoſa ſicceſcant: colorem trahunt ſubcandidum: ſanies è vulnere profluit, primùm oleoſa, deinde cruenta: puſtulæ ambuſtis ſimiles erumpunt: mox nome præõccupat, longè latêque depaſcens: nec ſumma quoquẽ cute vaga, ſed & in altum deſcendens. contingit iis gingiuas ſanguine ſuffundi: iecur inflammari: tormina & vomitiones bilioſas moueri. accedit preterea tremor, ſoporifera capitis grauitas, vrinæ difficultas, & frigidi ſudoris effuſio.

PESTILENS hoc virus tollitur, caprino fimo ex vino impoſito: item lauro, abrothano, galbano, ſuperiniectis: item pullis gallinaceis diuulſis, & continuò admotis: item radicis cortice vehementer tuſo, ſcilla quoque toſta, & chamæmelo trito, & ordeaceâ farinâ ex aceto preparatâ, eidem vicio ſuccurritur, calida vulneribus anteà fotis. bibitur efficaciter leporinum coägulum, triobolari ponduſculo: & ſuccus porri, inſtar heminæ, in meraco vino: & apiaſtri ſuccus & rutha ſylueſtris, ex vino. ipſum quoque vinum ſumpſiſſe prodeſt. conducit & allium, cępas, & porros ediſſe: ſalſamentúmque & gallinacea cerebella cum vino commodè bibuntur: & ſemen ſatiuæ braſſicæ, acetabuli menſurâ tritum in vino, auxilio eſt, ſingulos digitos pice liquida intinctos colluere vino, & ita bibere. habes

quoque theriacum Andromachi antidotum, quod in venenis expugnandis, nulli medicamento cedit. ſcriptis quoque mandata ſunt, alia quædam antidota, quibus vtens laboranti ſuccurres.

Similia iis eueniunt quos AMPHISBENA aut SCYTALE momorderit: quare & eadem quęruntur auxilia. ideóque hoc genus indicari propria mentione non meruit.

Ictu, quem DRVINVS *intulit*, vehementes ciuntur dolores: eo loco puſtuloſæ proſiliunt collectiones, à quibus conſequenter aquoſa ſanies effunditur: ſequuntur roſiones & tormina. HIS remedio eſt, ariſtolochia cum vino pota, & herba trifolium: radix haſtulæ regiæ, ſimili ſumitur auxilio: quercus cuiuſcunque glandes epotæ, & radicis ilicis tuſæ, illitu præſidium abferre conſueuerunt.

Quos HAERMORRHVS momorderit, validis premuntur doloribus, qui ſine vlla cruciatus intercapedinę fatigant: ob idque contrahunt, & in ſtrigoſam maciē corpora perducunt: è loco vulneris, multus cruor excernitur: & ſi qua parte corporis cicatrix extet, ſanguine manabit: alui quoque recrementũ cruētum exit: & qui parte illa profluit, ſanguine, concretus, grumoſúſque cernitur: iidem de pulmonibus ſanguinem extuſſiunt, & in vomitiones citra remedium effunduntur.

DIPSADIS morſus hę comites notæ tumor quidem ſolutus, ſitis pertinax, nullo potu ſatiabilis, & ſine vlla tēporis intercapedine diſcrutians: proinde qui ita ſunt adfecti, potum hianti ore rapiũt, ſemper ſitibundis ſimiles. ICTVS ab hęmorrhu & dipſade illati deplorati ſunt, & remedia reſpuunt: ergo cõmunia

licebit experiri: tentãda erit, candẽti ferro peruſtio: & mẽbri, ſi locus patitur, præciſio quærenda: mox acria cataplaſmata cõueniet imponere: cibos acres prodeſſe neminem latet. in remedio ſunt & potiones meracæ, & frequens balneum: & id gen⁹ reliqua obeunda.

Vlcus ab HYDRO, *id eſt, natrice*, illatum: ampliatur & medium liuet: ſanies ex eo redundans, atra & graueolẽs, tãquàm ex nome eructatur. A NATRICE percuſsis, prodeſt origanũ tritum, maceratum: aut radix trita & farina hordeacea cũ hydromelite potatur. propinatur uerò malũ terrę binis drachmis in poſca, cyathis duobus: aut ſuccus marrubii: aut decoctũ alterùtrius in vino. eſt & ſua recẽti fauo gratia cũ aceto.

CENCHROS ictũ molitur ſimilem viperæ. ſequitur proſerpẽs eroſio: intumeſcũt primò carnes, vt in aqua intercutẽ; mox in orbẽ defluũt;

tum quaſi lethargo corripiuntur: & præcipiti ſomno, veternoſóque grauati corruũt: afficitur iis iecur, & veſica, & colon, vt Eraſiſtratus putauit. nam conſectis iis vitiatæ partes reperiuntur. VVLNERIBVS à Cenchro factis, ſemen lactucæ cũ lini ſemine illitum medetur: probatur & ſatureia & ſylueſtris rutha: item ſerpillum, haſtula regia, drachmis duabus in vini cyathis tribus: potu quoque præbenda ariſtolochiæ radix. ſimiliter cardamomũ & gentiana.

Si feriat CERASTES, *locus attollitur*, & induratus, puſtulis ſcatet: varia inde ſanies, modò nigricans, modò lutea, fertur: ſed coalitu toto pallens, ſubruffeſcit. iis genitale tenditur: exceſſus mentis eos excipit: caligant oculi: tandem diſtentione rigoréque neruorum conuulſi, commoriuntur. ICTVS Ceraſtæ, mem-

UNIVERSIDAD CENTRAL
BIBLIOTECA
DE LA FAC. DE MEDICINA